

Školní vzdělávací program

vytvořený podle RVP pro obor vzdělání základní škola speciální

Č.j.: 40/2010

Sedlčany - září 2010

Obsah:

1	Identifikační údaje	2
1.1	Předkladatel a zřizovatel	2
2	Charakteristika školy	3
2.1	Úplnost a velikost školy	3
2.2	Vybavení školy	3
2.3	Charakteristika pedagogického sboru	4
2.4	Charakteristika žáků	4
2.5	Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty	4
Díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením		5
3	Charakteristika školního vzdělávacího programu	5
3.1	Zaměření školy	5
3.2	Výchovné a vzdělávací strategie	6
3.3	Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami	10
3.4	Začlenění průřezových témat	10
4	Učební plán	13
5	Učební osnovy	15
5.1	Čtení	15
5.2	Psaní	21
5.3	Řečová výchova	26
5.4	Matematika	31
5.5	Informatika	39
5.6	Člověk a jeho svět	44
5.7	Vlastivěda	53
5.8	Přírodověda	62
5.9	Hudební výchova	71
5.10	Výtvarná výchova	78
5.11	Tělesná výchova	84
5.12	Pracovní výchova	96
Díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami		110
6	Charakteristika ŠVP – díl II	110
6.1	Zaměření školy	110
6.2	Výchovně vzdělávací strategie	110
7	Učební plán	114
8	Učební osnovy	116
8.1	Rozumová výchova	116
8.2	Řečová výchova	122
8.3	Smyslová výchova	125
8.4	Hudební výchova	133
8.5	Výtvarná výchova	136
8.6	Pohybová výchova	140
8.7	Zdravotní tělesná výchova	145
8.8	Pracovní výchova	148
8.9	Hodnocení žáků	156
8.10	Autoevaluace školy	156

1 Identifikační údaje

1.1 Předkladatel a zřizovatel

Škola: Základní škola, Sedlčany, Konečná 1090, 264 01 Sedlčany
tel.: 318821427

Ředitel školy: Mgr. Pavel Pína
tel.: 318821427, e-mail: pavel.pina@zskonecna.cz
www.zskonecna.cz

IČ: 61904180

DIČ: CZ 61904180

Redizo: 600022161

Zřizovatel: Středočeský kraj, Zborovská 11, 150 21 Praha 5
tel: 257 280 111, 257 280 266
E-mail: valasek@kr-s.cz, hylmarova@kr-s.cz
www.stredocech.cz

Platnost dokumentu: od 1.9. 2010

Mgr. Pavel Pína

razítko školy

2 Charakteristika školy

2.1 Úplnost a velikost školy

Jsme škola samostatně zřízená pro děti se zdravotním postižením (lehké mentální postižení), ve čtyřech až pěti třídách vyučujeme žáky 1.- 9.ročníku. Podle aktuálního věkového rozložení je v některých třídách, zejména na 1.stupni, více ročníků, jsme tedy školou málotřídní. Maximální kapacita školy uvedená v rejstříku škol je 70 žáků, ale dlouhodobý průměrný počet je kolem 50.

Kromě dětí s lehčím mentálním postižením vzděláváme také žáky s postižením středně těžkým. Podle aktuálního počtu těchto žáků probíhá vzdělávání buď formou individuální integrace nebo integrace institucionální (v rámci školy je zřízena pro tyto děti samostatná třída). Maximální kapacita žáků s těžším mentálním postižením je 12.

Škola slouží obyvatelům regionu Sedlčanska, Sedlecka a částečně i Neveklovska . Je umístněná na severovýchodním okraji města v samostatné budově obklopené poměrně rozsáhlým pozemkem. Budova školy i pozemek je majetkem zřizovatele – Středočeského kraje, škola je pověřena správou tohoto majetku.

2.2 Vybavení školy

Budova, původně stavěná jako mateřská škola, byla v poslední fázi stavby v roce 1985 upravena pro potřeby tehdejší zvláštní školy. Má šest učeben, z nichž pět slouží jako třídy a jedna jako školní dílna. Pro potřeby pracovního vyučování dále existuje keramická dílna, učebna šití, cvičná kuchyňka, školní zahrada. Škola má nadprůměrně vybavenou počítačovou učebnu s deseti stanicemi, serverem a dataprojektorem. Všichni učitelé mají volný přístup na internet, žáci pouze pod dohledem vyučujících.

Velkým pozitivem je umístnění budovy uprostřed poměrně rozsáhlého pozemku, jehož součástí je také menší školní hřiště. Tyto venkovní prostory jsou zejména v letním období využívány jak pro výuku , tak pro relaxaci žáků. Vlastní tělocvična škola nemá, využívá blízkou sokolovnu místní tělovýchovné jednoty, kde platí nájemné. Vybavení školy nábytkem, didaktickou technikou a učebními pomůckami je na průměrné úrovni, slušné je vybavení výukovými programy, které jsou využívány téměř ve všech předmětech.

Škola má výdejnu jídla, které je dováženo ze školní jídelny jedné ze sedlčanských základních škol, takže stravování dětí i zaměstnanců je zajištěno.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor má 9 členů, z nichž 7 má plnou kvalifikaci pro náš typ školy. Jedna z učitelek má vysokoškolské vzdělání pedagogického směru a doplňuje si speciálně pedagogickou odbornost, stejně jako vychovatelka školní družiny. Obě studují speciální pedagogiku na Pedagogické fakultě UK v Praze v rámci celoživotního vzdělávání pedagogů. Věkové rozpětí pedagogů je od 26 do 57 let, průměrný věk je 44,2 roku.

Jeden z učitelů je ve funkci výchovného poradce, má na starosti poradenství při volbě povolání a řešení závažnějších výchovných problémů, pro svou funkci má odpovídající vzdělání. Další učitel je pověřen funkcí metodika prevence sociálně patologických jevů. Také on si vzdělání pro výkon těchto specializovaných činností doplnil v rámci celoživotního vzdělávání.

Důležitou členkou pedagogického sboru, s ohledem na žáky s těžším mentálním postižením, je asistentka pedagoga, která pomáhá učitelce ve třídě se vzdělávacím programem základní školy speciální.

Všichni učitelé se průběžně vzdělávají v systému DVPP a zaměřují se na obory, související s jejich prací s žáky ve výuce, zájmových útvarech i mimoškolní činnosti, zdokonalují se v práci s informačními a komunikačními technologiemi.

2.4 Charakteristika žáků

Škola slouží obyvatelům Sedlčan a regionu Sedlčanska. Žáci jsou do školy zařazováni na základě rozhodnutí ředitele, kterému předchází doporučení školského poradenského zařízení a nezbytný souhlas rodičů.

U některých žáků bylo diagnostikováno středně těžké mentální postižení již při zařazení do naší školy, u jiných se tak stalo v průběhu jejich školní docházky, kdy se ukázalo, že nároky vzdělávacího programu pro děti s lehkým postižením nezvládnou a po domluvě s rodiči a doporučení poradenského zařízení byli přerazeni do vzdělávacího programu základní školy speciální.

2.5 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty

Spolupráce s rodiči našich žáků je dobrá. Od roku 1999 existuje při škole Unie rodičů, která pomáhá zejména při zajištění různých mimoškolních akcí. Rodiče mohou navštívit školu kdykoliv po

dohodě s vyučujícími, pravidelně, dvakrát ročně jsou pořádány třídní schůzky. Každoročně škola pro rodiče i pro ostatní veřejnost organizuje „Den otevřených dveří“.

Škola úzce spolupracuje z Pedagogicko psychologickou poradnou v Příbrami a ostatními školami regionu. Při organizování kulturně vzdělávacích akcí jsou našimi partnery kulturní zařízení města (Kult.dům J.Suka, Městské muzeum, Městská knihovna). Důležitá je pro nás také spolupráce s místní tělovýchovnou jednotou Tatran.

V případě prevence sociálně patologických jevů spolupracujeme s Policií ČR, Městskou policií v Sedlčanech, pracovníky odboru soc.věcí MěÚ, pracovníky K-centra v Příbrami a dalšími subjekty.

Škola je zapojena do dlouhodobých projektů, „Recyklohraní“ a „Les ve škole – škola v lese“, zaměřených na environmentální výchovu. Součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu je také účast v projektech „Školní mléko“ a „Ovoce do škol“. Každoročně se žáci druhého stupně účastní dlouhodobého školního programu primární prevence (projekty „Nechci drogy“, „Chci žít zdravě“). Ve spolupráci s Městskou knihovnou je každoročně připravován projekt na podporu čtenářských dovedností („Jsem čtenář“, „Sedlčanské pověsti“).

Součástí školního vzdělávacího programu jsou vzdělávací projekty „To jsem já“, „Častobořské soutěžení“ a „Den Země“.

Do mezinárodní spolupráce se škola dosud nezapojila.

Díl I – vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením

3 Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Prostřednictvím školního vzdělávacího programu pro základní školu speciální (ŠVP ZŠS) realizujeme výchovu a vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením.

Školní vzdělávací program (ŠVP) vychází vstříc individuálním požadavkům žáka. Důraz klademe především na všestranný rozvoj osobnosti. Zohledňujeme specifické vzdělávací potřeby žáka. K tomu přispívají alternativní formy a metody výuky, zohledňující rozvoj rozumových schopností, dovedností, komunikace, samostatnosti, soběstačnosti žáků a následně pomáhají k úspěšné socializaci.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

Klíčové kompetence

- ovládá základy čtení, psaní, počty dle svých individuálních schopností
- používá učebnice, učební materiály, učební pomůcky a kompenzační pomůcky
- chápe a užívá termíny, znaky a symboly pro řešení konkrétních problémů každodenního života
- má pozitivní vztah k učení a zájem o získávání nových poznatků a rozvoj svých dovedností
- má vytvořeny návykové stereotypy v učení
- je motivován k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě

Výchovné a vzdělávací strategie

- motivujeme žáka k zájmu o okolní prostředí a o získávání nových poznatků a podporujeme jeho vnímavost a zvědavost, dáváme žákovi příležitost seznamovat se a následně pracovat s učebními materiály, učebními pomůckami a kompenzačními pomůckami
- formou modelových situací neustále nacvičujeme řešení konkrétních problémů každodenního života, seznamujeme žáka s běžně používanými termíny, znaky a symboly
- vedeme žáka k osvojení základů čtení, psaní, počítání s ohledem na specifické vzdělávací potřeby žáka
- podporujeme uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích
- využíváme pochvaly k podpoře motivace žáka k získávání správných návyků, stereotypů a pozitivního vztahu k učení
- motivujeme žáka k zájmu o okolní prostředí a o získávání nových poznatků a podporujeme jeho vnímavost a zvědavost
- dáváme žákovi příležitost seznamovat se a následně pracovat s učebními materiály, učebními pomůckami a kompenzačními pomůckami

- formou modelových situací neustále nacvičujeme řešení konkrétních problémů každodenního života, seznamujeme žáka s běžně používanými termíny, znaky a symboly
- vedeme žáka k osvojení základů čtení, psaní, počítání s ohledem na specifické vzdělávací potřeby žáka
- podporujeme uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích
- využíváme pochvaly k podpoře motivace žáka k získávání správných návyků, stereotypů a pozitivního vztahu k učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Klíčové kompetence

- vypořádává se s obtížnými situacemi vzhledem ke svým možnostem a schopnostem
- řeší problémové situace na základě pokusu a omylu, získává vlastní zkušenosti
- vnímá problémové situace a řeší je na základě vlastních zkušeností, prožitků
- ví, na koho se může obrátit o pomoc při řešení problémů

Výchovné a vzdělávací strategie

- pomáháme žákovi neustálým opakováním osvojené návyky, dovednosti a znalosti uplatňovat v praxi
- pravidelným opakováním vytváříme u žáka stereotypy a zkušenosti, nutné k rozpoznání a řešení problémů
- usilujeme o to, aby žák překonával problémy sám, přiměřeně svým možnostem a zároveň posilujeme jeho vědomí o tom na koho se v případě potřeby obrátit
- upozorňujeme na chyby žáka, rozbořem či modelovou situací ukazujeme správné řešení problému a zároveň motivujeme a podporujeme žáka, aby se nenechal při řešení odradit nezdarem
- podporujeme žáka, aby známé a opakující se situace řešil na základě nápodoby, využíval vlastních zkušeností
- postupně si osvojil práci s informacemi ze všech možných zdrojů (např. media, tisk, počítač, internet, knihy)
- zapojujeme žáka podle jeho schopností a dovedností do rozličných aktivit (divadlo, soutěže, pomoc mladším spolužákům, mimoškolní akce)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Klíčové kompetence

- komunikuje na základě svých možností a schopností (rozumí sdělení)
- na základě svých možností a schopností píše, čte a je schopný pracovat s jednoduchým a běžným textem (případně s piktogramy)
- je dobře zařazen do společnosti, chápe společenské vztahy a dokáže navázat přátelství
- je schopen vyjádřit svůj názor a postoje

Výchovné a vzdělávací strategie

- podněcujeme žáka k rozvoji vyjadřování a k účelné komunikaci, přiměřené jeho schopnostem
- každodenně procvičujeme s žákem správnou techniku psaní a čtení, usilujeme o využívání těchto dovedností v praktickém životě, pro komunikaci s ostatními lidmi (využíváme běžné a alternativní formy a metody výuky)
- žákovi dáváme příležitost ke sdělování jeho pocitů a názorů vhodným způsobem
- podporujeme komunikaci a přátelské vztahy se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu a posilujeme dobré začleňování žáka do společnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Klíčové kompetence

- má vytvořeny základní návyky společenského chování, respektuje obecná pravidla
- chápe nebezpečí rizikového chování a jeho důsledky
- orientuje se v prostředí ve kterém žije
- umí se podílet na práci ve skupině a na jednoduchých sociálních aktivitách
- je dobře začleněn do společnosti a dokáže navázat nové vztahy

Výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme začlenění a orientaci žáka ve společnosti a navazování pozitivních vztahů k okolnímu prostředí
- zařazujeme skupinovou práci žáků
- podporujeme vzájemnou pomoc při učení a podněcujeme toleranci a hezké vztahy v kolektivu
- každodenně prakticky nacvičujeme základy společenského chování, u žáka klademe důraz k respektování společně dohodnutých pravidel

- na základě konkrétních situací (příkladech) seznamujeme žáka s nebezpečím rizikového chování a jeho důsledky

KOMPETENCE OBČANSKÉ

Klíčové kompetence

- dodržuje základní společenské normy a pravidla soužití
- má povědomí o základních právech a povinnostech občanů
- chápe význam ochrany vlastního zdraví
- uplatňuje získané návyky a dovednosti k začlenění do společnosti
- je seznámen s rizikem výskytu krizových situací a respektuje pokyny kompetentních osob

Výchovné a vzdělávací strategie

- pravidelným opakováním klademe důraz na dodržování základních společenských norem a pravidel soužití (př. školní řád)
- vedeme žáka k odpovědnosti za své chování a vědomí vlastních práv a povinností
- pravidelně prakticky nacvičujeme společenské dovednosti a podporujeme vytváření návyků žáka k jeho dobrému začlenění do společnosti
- ukazujeme význam ochrany vlastního zdraví, formou modelových situací podněcujeme vytváření stereotypů chování zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí
- seznamujeme žáka s možností výskytu krizových situací, situací ohrožujících zdraví a život člověka a klademe důraz o respektování pokynů kompetentních osob

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Výchovné a vzdělávací strategie

- má zažitě hygienické návyky, zvládá sebeobsluhu dle svých možností
- dodržuje zásady bezpečnosti, chrání své zdraví a životní prostředí
- zvládá základní pracovní dovednosti, operace a postupy při jednoduchých pracovních činnostech, uplatňuje naučené stereotypy
- podle svých možností a schopností se soustředí na pracovní výkon a plní jednoduchý zadaný úkol

Klíčové kompetence

- prakticky nacvičujeme denně se žákem sebeobslužné činnosti podle jeho možností a klademe důraz na vytváření hygienických návyků
- pojmenováváme běžné pojmy hygienických činností a vysvětlujeme jejich funkci

- formou modelových situací nacvičujeme zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovní činnosti podle naučených stereotypů
- pravidelně zařazujeme nácvik základních pracovních dovedností, operací a postupů při jednoduchých pracovních činnostech
- podporujeme žáka v soustředění se na pracovní výkon a klademe důraz, aby žák pracoval podle vysvětleného pracovního postupu podle instrukcí a plnil zadané jednoduché úkoly
- usilujeme o respektování pravidel práce v týmu
- podněcujeme žáka k hodnocení výsledků vlastní práce a přijímání odpovědností za výkon

3.3 Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci se zdravotním postižením

Naše škola je samostatně zřízena pro žáky s mentálním postižením, výchova a vzdělávání žáků s lehkým a středně těžkým postižením je tedy jejím hlavním úkolem. Žáci jsou do školy zařazováni na doporučení školského poradenského zařízení. Děti s těžším mentálním postižením jsou vzdělávány buď v samostatné třídě nebo formou individuální integrace. V takových případech je ve spolupráci s psychology a rodiči vypracován individuální vzdělávací plán na školní rok podle kterého je dítě vzděláváno ve třídě určené pro žáky s lehčím postižením.

Žáci se zdravotním znevýhodněním

V případě žáků zdravotně oslabených, kteří tráví určitou část školního roku ve školách při zdravotnických zařízeních, spolupracujeme s těmito školami, tak aby pokud možno nebyl narušen průběh vzdělávání. V případě zdravotních poruch, vedoucích k poruchám učení nebo chování spolupracujeme úzce s rodiči a odbornými lékaři.

Žáci se sociálním znevýhodněním

Při vzdělávání žáků z prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením dbají třídní učitelé důsledně na pravidelnost docházky do školy, vytváření a udržování zodpovědného vztahu ke školním povinnostem. Při výskytu problémů se zapojují výchovný poradce a školní metodik prevence, škola úzce spolupracuje s pracovníky sociálního odboru městského úřadu a policií.

3.4 Začlenění průřezových témat

Průřezová témata jsou významnou a nedílnou součástí základního vzdělávání. Vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáka a pomáhají rozvíjet jeho osobnost, postoje a hodnoty.

Vybraná průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova

Environmentální výchova

Mediální výchova

PT 1 - Osobnostní a sociální výchova

Tématický okruh	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Osobnostní rozvoj										
Rozvoj schopností poznávání	INT/ Čls, Řv, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Čls, Řv, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Čls, Řv, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Čls, Řv, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Čls, Řv, Inf, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Čls, Řv, Inf, Hv, Tv, Vv, Pv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv
Sebepoznání a sebepojetí	INT/ Čls, Tv	INT/ Čls, Tv	INT/ Čls, Tv	INT/ Čls, Tv	INT/ Čls, Tv	INT/ Čls, Tv	P1 –To jsem já			
Seberegulace a sebeorganizace	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Vl	INT/ Vl	INT/ Vl	INT/ Vl
Psychohygiena	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv	INT/ Ps, Řv, Hv, Tv	INT/ Ps, Řv, Hv, Tv	INT/ Ps, Řv, Hv, Tv,	INT/ Ps, Řv, Hv, Tv,
Sociální rozvoj										
Poznávací schopnosti	INT/ Čls, Ps, Hv, Tv	INT/ Čls, Ps, Hv, Tv	INT/ Čls, Ps, Hv, Tv	INT/ Čls, Ps, Hv	INT/ Čls, Ps, Hv	INT/ Čls, Ps, Hv	INT/ Vl, Hv	INT/ Vl, Hv	INT/ Vl, Hv, Př	INT/ Vl, Hv, Př
Mezilidské vztahy	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Vl, Hv	INT/ Vl, Hv	INT/ Vl, Hv, Př	INT/ Vl, Hv, Př
Komunikace	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Čls, Řv, Hv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv	INT/ Vl, Řv, Hv, Tv, Vv
Spolupráce a soutěživost	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv	INT/ Čls, Hv, Tv	INT/ Čls, Hv, Tv	INT/ Čls, Hv, Tv	INT/ Vl, Hv, Tv	INT/ Vl, Hv, Tv	INT/ Vl, Hv, Tv	INT/ Vl, Hv, Tv
Morální rozvoj										
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti	INT/ Čls, M	INT/ Čls, M	INT/ Čls, M	INT/ Čls, M	INT/ Čls, M	INT/ Čls, M	INT/ Vl, M	INT/ Vl, M	INT/ Vl, M, Př	INT/ Vl, M, Př

Hodnoty, postoje, praktická etika	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ VI	INT/ VI	INT/ VI	INT/ VI
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------	------------	------------	------------

PT 2 – Environmentální výchova

Tématický okruh	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Ekosystémy									INT/ Př	INT/ Př
Základní podmínky života							INT/ Př, Pv	INT/ Př, Pv	INT/ Př, Pv	INT/ Př, Pv
Lidské aktivity a problémy životního prostředí			P2 -Den Země				INT/ Př	INT/ VI, Př	INT/ VI, Př	INT/ VI, Př
Vztah člověka k prostředí	INT/ Čls	INT/ Čls	INT/ Čls, Vv	INT/ Čls, Vv	INT/ Čls, Vv	INT/ Čls, Vv	INT/ VI, Př	INT/ VI, Př	INT/ VI, Př	INT/ VI, Př

PT 3 – Mediální výchova

Tématický okruh	1.roč.	2.roč.	3.roč.	4.roč.	5.roč.	6.roč.	7.roč.	8.roč.	9.roč.	10.roč.
Vnímání mediálních sdělení							INT/ Řv, Inf	INT/ Řv, Inf	INT/ Řv, Inf	INT/ Řv, Inf, VI
Fungování a vliv médií ve společnosti	INT/ Čls, Čt	INT/ Čls, Čt	INT/ Čls, Čt	INT/ Čls, Čt	INT/ Čls, Čt, Hv	INT/ Čls, Čt, Hv	INT/ VI, Čt, Inf, Hv	INT/ VI, Čt, Inf, Hv	INT/ VI, Čt, Ps, Inf, Hv	INT/ VI, Čt, Ps, Inf, Hv

4 Učební plán

I. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	R o č n í k							Disponibilní časová dotace
			1.	2.	3.	4.	5.	6.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení	Čtení	2	2	3	3	3	3	16	2
	Psaní	Psaní	1 1	1 1	2	2	2	2	12	
	Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	12	
Matematika a její aplikace	Matematika	Matemati ka	2	2	2	2	2 1	2 1	14	2
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikačn í technologie	Informati ka	-	-	-	-	1	1	2	-
Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	Člověk a jeho svět	2	2	3	3	3	3	16	
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	6	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	2	2	2	2	2	2	12	-
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	Tělesná výchova	3 1	3 1	3 1	3 1	3 1	3 1	24	6
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	3	3	3	4	4	4	21	
Celková povinná časová dotace			20	20	22	23	25	25	135	-
z toho disponibilní časová dotace			2	2	1	1	2	2	-	10

II. stupeň

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	Vyučovací Předmět (zkratka)	Ročník				Celková časová dotace	Disponibilní časová dotace
			7.	8.	9.	10.		
Jazyk a jazyková komunikace	Čtení Psaní Řečová výchova	Čtení	3	3	3	3	12	
		Psaní	2	2	2	1	7	
		Řečová výchova	1 1	1 1	1 1	1 1	8	4
Matematika a její aplikace	Matematika	Matematika	3	3	3	3	12	
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	Informatika	1	1	1	1	4	-
Člověk a společnost	Člověk a společnost	Vlastivěda	2	2	2	2	8	-
Člověk a příroda	Člověk a příroda	Přrodověda	4	4	3	3	14	-
Umění a kultura	Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	4	-
	Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	4	-
Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví a Tělesná výchova	Tělesná výchova	3 1	3 1	3 1	3 1	16	4
Člověk a svět práce	Člověk a svět práce	Pracovní výchova	5	5	6 1	6 2	25	3
Celková povinná časová dotace			28	28	29	29	114	-
z toho disponibilní časová dotace			2	2	3	4	-	11

Poznámky k učebnímu plánu

- Hodiny disponibilní časové dotace byly použity na 1. stupni k rozšíření výuky předmětů Ps (1.,2. ročník), M (5.,6.ročník), Tv (1.-6. ročník) vždy po 1 hodině týdně. Na 2. stupni k rozšíření výuky předmětů Řv (7.-10. ročník), Tv (7.-10. ročník), Pv (9.,10. ročník) po 1 hodině týdně, v 10. ročníku u Pv činí rozšíření 2 hodiny týdně. Posílení dotace Tv v 1.-10.ročníku je ve prospěch předmětu speciálně pedagogické péče – zdravotní Tv.
- Vzdělávací obsah oboru **výchova ke zdraví** je integrován do předmětu přírodověda (8.ročník) a vlastivěda (9.ročník), dvouhodinová dotace je rozdělena mezi tyto dva předměty.
- Nad rámec povinných předmětů, podle zájmu žáků a personálních možností školy je nabízena možnost vzdělávání v **nepovinných. předmětech**. Jedná se zejména o individuální logopedickou péči a keramiku.

Zkratky vyučovacích předmětů

Čt	Čtení	VI	Vlastivěda
Ps	Psaní	Přv	Přírodověda
Řv	Řečová výchova	Hv	Hudební výchova
M	Matematika	Vv	Výtvarná výchova
Inf	Informatika	Pv	Pracovní výchova
Čls	Člověk a jeho svět	Tv	Tělesná výchova

5 Učební osnovy

5.1 Čtení

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Čtení* vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Obsahem vzdělávacího oboru *ČTENÍ* je postupné osvojování písmen, slov a vět, které vede k rozvíjení čtecí dovednosti, vnímání obsahu čteného textu a čtení snadného krátkého textu s porozuměním. Důležité je povzbuzovat u žáků zájem o čtení, jako jeden ze zdrojů informací. Předmětem prolíná průřezové téma Mediální výchova.

Vyučovací předmět *Čtení* je realizován jako povinný předmět. Na 1. stupni v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně, ve 3. až 6. ročníku s časovou dotací 3 hodiny týdně. Na 2. stupni s časovou dotací 3 hodiny týdně. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání ve Čtení směřuje k těmto cílům :

- osvojení techniky čtení
- získávání základních dovedností pro pochopení čteného textu
- zvládání orientace v jednoduchých textech různého zaměření
- získávání zájmu o čtení a rozvíjení schopnosti reprodukovat snadný krátký text
- rozvíjení řečových schopností a myšlení
- seznamování se základními literárními pojmy a literárními druhy

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- učitel by měl:

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žakovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- dávat žákovi příležitost pracovat s různými druhy učebního materiálu a učebních pomůcek (učebnice, knihy, pracovní listy, PC, bzučák...)
- vhodnými způsoby vést žáka k samostatnému řešení zadaných úkolů (orientace v textu, porozumění textu...)

Kompetence k řešení problémů

- učitel by měl:

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- využívat vyhledaných informací v praktických cvičeních

Kompetence komunikativní

- učitel by měl:

- zadávat úkoly rozvíjející tvořivost, samostatnost a slovní zásobu
- seznamovat žáka se správnou technikou čtení a ukazovat mu možnosti využití těchto dovedností v praktickém životě, pro komunikaci s ostatními lidmi
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli ve škole i mimo školu
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda čtenému a řečenému rozumí

Kompetence sociální a personální

- učitel by měl:

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- umožňovat žákovi vyjádřit své názory, náměty, sdělovat své pocity a zároveň vhodným způsobem motivovat k naslouchání názorům a myšlenkám druhých

Kompetence občanská

- učitel by měl:

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možností a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

- učitel by měl:

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka správně používat učební pomůcky a učební materiály
- podporovat u žáka snahu podílet se na vhodné úpravě pracovního prostoru
- dbát u žáka na dodržování hygienických pravidel při čtení

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Čtení	I. stupeň	
Očekávané výstupy 1.-3 ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl seznámit se s leporely a knihami	seznámení se s leporely a knihami	Řv – dechová cvičení
dodržovat tempo řeči, správnou výslovnost a pravidelné dýchání	správná výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání	
číst obrázky v řádcích	čtení obrázků v řádcích	
orientovat se na stránce i řádku	orientace na stránce i řádku	
skládat a dělit slova	skládání a dělení slov	Řv – tvoření vět Řv – říkanky
tvořit věty k obrázkům, chápat obsah vět	tvoření vět k obrázkům, chápání obsahu vět	
číst slabiky a dvojslabičná slova	čtení slabik a dvojslabičných slov	
číst krátké věty doplněných obrázkem	čtení krátkých vět doplněných obrázkem	
tvořit jednoduché věty	tvoření jednoduchých vět	Ps – grafomotorická cvičení Řv – říkanky, básničky..
vyvozovat hlásky a písmena s pomocí říkanek a obrázků	vyvozování hlásky a písmena s pomocí říkanek a obrázků	
zvládat čtení probraných tiskacích i psacích písmen	čtení probraných tiskacích i psacích písmen	
koncentrovat se na poslech veršů, říkadel, pohádek a	poslech veršů, říkadel, pohádek a vyprávění	

vyprávění zapojovat se do dramatizace	dramatizace	Řv – dramatizace
Očekávané výstupy 4.-6. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl dodržovat správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání upevňovat čtení slov zvládnutých v nižších ročnících zapojovat se do diferenční cvičení pro rozvoj zrakového a sluch. vnímání postupně si osvojovat a upevňovat nové hlásky a písmena číst slova dvojslabičná a tříslabičná s otevřenými slabikami číst zavřené slabiky a dvojslabičná slova, která mají zavřenou slabiku na konci slov číst věty obsahující snadná slova s přiměřeným obsahem číst snadné texty s porozuměním číst snadná tříslabičná slova plynule číst slabiky, slova a snadné věty s porozuměním (dle možností žáka) koncentrovat se na poslech veršů, říkadel, pohádek, vyprávění prohlížet a číst dětské časopisy reprodukovat přečtený text, recitovat, dramatizovat seznámit s literaturou pro děti seznámit se se základními literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, kniha, ilustrace využívat PC	správná výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání upevňování čtení slov zvládnutých v nižších ročnících diferenční cvičení pro rozvoj zrakového a sluchového vnímání postupné osvojování a upevňování nových hlásek a písmen čtení dvojslabičných slabik a tříslabičných slov s otevřenými slabikami čtení zavřených slabik a dvojslabičných slov, která mají zavřenou slabiku na konci slov čtení vět obsahujících snadná slova s přiměřeným obsahem čtení snadných textů s porozuměním čtení snadných tříslabičných slov čtení slabik, slov a snadných vět s porozuměním poslech veršů, říkadel, pohádek, vyprávění prohlížení a čtení dětských časopisů reprodukce přečteného, recitace, dramatizace seznamování s literaturou pro děti literární pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, kniha, ilustrace psaní na PC (textový editor, hry)	Hv – dech., hlas., artikulační cvičení, rytmizace Ps – grafomotorika Řv – dramatizace Řv – říkanky, básničky Inf - psaní (5., 6., ročník)

II. stupeň		
Očekávané výstupy 7.-8. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl dodržovat správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelně dýchat postupně si osvojovat a upevňovat nové hlásky a písmena číst slova se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti čtení slov, vět a obsahově přiměřených snadných textů číst slabiky a slova, která žáci sami píší pokoušet se o čtení leporel a dětských knih (jednoduchého obsahu), kalendářů, katalogů, reklamních textů číst krátké básničky, texty písní a učit se je zpaměti číst krátké a snadné texty s porozuměním (dle možností žáka) opakovat a upevňovat čtenářské dovednosti orientovat se v textu s tichým čtením poslouchat a reprodukovat příběhy, pohádky a recitovat reprodukovat přečtený text, dramatizovat seznámit se se základními literárními pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň pohádka, kniha, ilustrace osvojovat si sociální čtení využívat PC	správná výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání postupné osvojování a upevňování nových hlásek a písmen čtení slov se souhláskovými skupinami v různé obtížnosti čtení slov, vět a obsahově přiměřených snadných textů čtení slabik a slova, která žáci sami píší pokus o čtení leporel a dětských knih (jednoduchého obsahu), kalendářů, katalogů, reklamních textů čtení krátkých básniček, textů písní, jejich učení zpaměti čtení krátkých a snadných textů s porozuměním opakování a upevňování čtenářských dovedností tiché čtení poslech a reprodukce- poslech příběhů, pohádek, recitace reprodukce přečteného, dramatizace pojmy – rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň pohádka, kniha, ilustrace sociální čtení (nápisy, nápisy, ulice, obchody) psaní na PC (Powerpoint, textový editor, hry)	Hv – dechová, hlasová cvičení, tempo, melodie řeči Ps – grafomotorická cvičení Řv., Hv.- učení textu Řv – dramatizace básničky hádanky říkanky Vl- nápisy, nápisy, názvy Inf - psaní
Očekávané výstupy 9.-10. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky

žák by měl dbát na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání opakovat a upevňovat čtenářské dovednosti pracovat s textem – prohlubovat čtenářské dovednosti, tiše číst s porozuměním pracovat s obrázkovými knihami, novinami, časopisy a s návody k výrobkům číst lepoporela a dětské knihy (jednoduchého obsahu), kalendářů, katalogů, reklamních textů (dle schopností a možností žáků) číst krátké básničky, texty písní, učit se je zpaměti poslouchat příběhy, pohádky, reprodukovat přečtený text, recitovat, dramatizovat osvojit si sociální čtení seznámit se s literárními druhy – literatura pro děti a mládež osvojovat si základní literární pojmy – pohádky, pověst, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec využívat PC číst obrázkové knihy encyklopedické povahy, zejména nápisů a textů k obrázkům	správná výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání opakování a upevňování čtenářských dovedností práce s textem – prohlubování čtenářských dovedností, tiché čtení s porozuměním práce s obrázkovými knihami, novinami, časopisy, s návody s obrázky k použití výrobků k činnostem čtení lepoporel a dětské knihy (jednoduchého obsahu), kalendářů, katalogů, reklamních textů čtení krátkých básniček a textů písní, jejich učení zpaměti poslech a reprodukce – poslech příběhů, pohádek, reprodukce přečteného, recitace, dramatizace sociální čtení (nápisy,nápisy, ulice, obchody) seznamování se s literárními druhy – literatura pro děti a mládež pojmy – pohádky, pověst, bajka, spisovatel, ilustrátor, básník, kniha, čtenář, divadlo, film, herec psaní na PC (Powerpoint, textový editor, hry , internet, e-mail....) čtení obrázkových knih encyklopedické povahy, (květiny, ptáci, zvířata...), zejména nápisů a textů k obrázkům	Hv – dechová, hlasová cvičení, tempo, melodie řeči Řv., Hv.- učení textu Řv – dramatizace básničky hádanky říkanky Vl - nápisy, nápisy, názvy Inf - psaní Přv – příroda
---	---	---

Průřezové téma	Mediální výchova
Tématický okruh	Fungování a vliv médií ve společnosti
Témata: Mediální komunikace -poslech reprodukováného textu (pohádky, krátký příběh, říkanky, básničky)	

5.2 Psaní

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Psaní* vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Učivo předmětu je zaměřené na rozvoj grafických dovedností žáků, jejich jemnou motoriku a grafomotoriku a tím zároveň stimuluje jejich myšlení. Získávání grafických dovedností, postupné zvyšování kvality a rychlosti písma a praktické využívání získaných dovedností dává žákům možnost jednoduché písemné komunikace. Rozvíjí u žáků osvojení a používání písemné podoby jazyka. Jazykový rozvoj žáků probíhá paralelně s rozumovým a emocionálním zráním. Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Vyučovací předmět *Psaní* je realizován jako povinný předmět. Na 1. stupni v 1. a 2. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně a je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace, ve 3. až 6. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Na 2. stupni v 7. až 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně a v 10. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Psaní* směřuje k těmto cílům :

- k dodržování správného sezení při psaní
- dodržování správného držení psacího náčiní
- rozvíjí jemnou motoriku a grafomotoriku
- získávání grafických dovedností
- zvyšování kvality a rychlosti písma
- dává žákovi možnost jednoduché písemné komunikace
- využívání získaných dovedností

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žakovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- dávat žákovi příležitost pracovat s různými druhy učebního materiálu a učebních pomůcek (sešity, knihy, učebnice, pracovní listy, PC, apod.) a vést žáka k jejich správnému používání

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- seznamovat žáka se správnou technikou psaní
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat, zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možností a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka správně používat učební pomůcky a učební materiály
- podporovat u žáka snahu podílet se na vhodné úpravě pracovního prostoru
- vést žáka k dodržování hygienických pravidel při psaní

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Psaní I. stupeň		
Očekávané výstupy 1.-3. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl zvládat základní hygienické návyky při psaní osvojit si správné sezení při psaní osvojit si správné držení psacího náčiní snažit se provádět grafomotorická a	základní hygienické návyky při psaní správné sezení při psaní návěk správného úchopu psacího náčiní rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace uvolňovací cvičení,	

uvolňovací cvičení, alternativní nácvik psaní a pohybovou koordinaci pod vedením učitele orientovat se na řádku a na stránce rozeznávat hlásky a písmena osvojovat si psaní hůlkovým a psacím písmem (slabiky, slova) zvládat opis a přepis, psát krátká slovní spojení psát číslice psát písmena a slova podle diktátu	alternativní nácvik psaní směrová orientace, orientace na řádku a na stránce rozeznávání hlásek a písmen psaní hůlkového a psacího písma, slabiky, slova i podle nápovědy opis a přepis, psaní krátkých slovních spojení psaní číslic psaní písmen a slov podle diktátu	Čt – čtení a vyslovování hlásek Vv – modelování jednotlivých písmen M – číslice
Očekávané výstupy 4.-6. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl osvojovat si základní hygienické návyky při psaní rozvíjet psychomotorické schopnosti, jemnou motoriku, grafomotoriku a pohybovou koordinaci, uvolňovací cvičení, alternativní nácvik psaní pod vedením učitele rozeznávat hlásku a písmeno dbát na čitelný písemný projev psát slova a krátké věty podle diktátu psát číslice opsat a přepsat slova se snadným hláskovým složením, převést tištěná písmena do psané podoby osvojovat si psaní psacích písmen seznámit se s psaním na PC	základní hygienické návyky při psaní (správné sezení při psaní, správný úchop psacího náčiní) rozvíjení psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace uvolňovací cvičení alternativní nácvik psaní rozeznávání hlásek a písmen čitelný písemný projev diktát slov a krátkých vět psaní číslic opis a přepis slabik a slov se snadným hláskovým složením převedení tištěných písmen do psané podoby psaní psacích písmen psaní na PC (textový editor, hry)	Čt – čtení hlásek M - číslice Inf - psaní (5., 6., ročník)

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování <i>Psychohygiena</i> - uvolnění - relaxace	
Tématický okruh	<i>Sociální rozvoj</i>
Témata: <i>Poznávací schopnosti</i> - vzájemné poznávání se ve třídě	

II. stupeň		
Očekávané výstupy 7.-8. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl zvládat základní hygienické návyky při psaní	základní hygienické návyky při psaní	
rozvíjet nadále psychomotorické schopnosti, grafomotoriku, uvolňovací cvičení, alternativní nácvik psaní	rozvoj psychomotorických schopností, jemné motoriky, grafomotoriky a pohybové koordinace uvolňovací cvičení alternativní nácvik psaní	
osvojovat si psaní psacích písmen	psaní psacích písmen	
docvičovat obtížné spoje	docvičování obtížných spojů	
opsat a přepsat slova, převést tištěná písmena do psané podoby	opis a přepis slov, např. nácvik vlastního jména převedení tištěných písmen do psané podoby	Čt – vlastní jména, slova
přepisovat slova, věty a jednoduché texty	přepisování slov, vět a jednoduchých textů	Čt – čtení krátkých textů
psát slova a krátké věty podle diktátu	diktát slov a krátkých vět	
napsat pohlednici s pozdravem, svoji adresu (dle schopností žáka)	úprava psaného textu psaní adresy psaní krátké korespondence	
psát na PC	psaní pomocí PC psaní na PC (Powerpoint, textový editor, hry)	Inf - psaní (7., 8., ročník)

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování <i>Psychohygienu</i> - uvolnění - relaxace	

Průřezové téma	<i>Mediální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>
Témata: <i>Mediální komunikace</i> - psaní SMS - psaní e-mailu	

5.3 Řečová výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Řečová výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Jazyková komunikace. Učivo předmětu je zaměřené na osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, správné a srozumitelné vyjadřování, na rozvoj komunikačních dovedností žáků, které jsou předpokladem funkčního dorozumívání s okolím, úspěšné sociální integrace a jejich dalšího vzdělávání. Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova a Mediální výchova.

Vyučovací předmět *Řečová výchova* je realizován jako povinný předmět. Na 1. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně. Na 2. stupni s časovou dotací 1 hodiny týdně a je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v Řečové výchově směřuje k těmto cílům :

- osvojení mateřského jazyka v jeho mluvené podobě
- správné a srozumitelné vyjadřování
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáka
- funkční dorozumívání se s okolím
- úspěšná sociální integrace

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáka k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- příležitost pracovat s různými druhy učebního materiálu a učebních pomůcek (barevné obrázky, knihy, pexesa, bzučák...)

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k vlastnímu řečovému projevu
- zadávat podněty, otázky rozvíjející tvořivost a slovní zásobu
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat, zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- umožňovat žákovi vyjádřit své názory, náměty
- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- žákovi umožnit sdělit své pocity a zároveň vhodným způsobem motivovat naslouchání názorů druhých
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- vést žáka k sebeúctě

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- vést žáky k dodržování hygienických pravidel při řečové výchově
- podporovat u žáka snahu podílet se na vhodné úpravě pracovního prostoru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Řečová výchova I. stupeň		
Očekávané výstupy 1.-3. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl naučit se správně dýchat (nádech nosem, výdech ústy) zvládnout cviky rtů a jazyka napodobit zvuky (auto, traktor....) napodobit hlasy zvířat reprodukovat jednoduché říkanky, básničky popsat jednoduché obrázky odpovídat na otázky slovem, větou diferencovat hlásky ve slově dokázat se koncentrovat na poslech pohádek a krátkých příběhů zvládnout slovní formy společenského styku (pozdrav, prosba, poděkování)	nácvik správného dýchání (foukání, sfukování papírků, foukání bublin....) dechová cvičení gymnastika mluvidel cvičení mluvidel před zrcadlem artikulační cvičení napodobování zvuků napodobování hlasů zvířat nácvik říkanek, básniček hudební, pohybová a rytmická průprava popis obrázků obohacování slovní zásoby a opakování nových slov rozvíjení sluchového vnímání nácvik hlásek podle potřeby hlasová cvičení poslech pohádek a krátkých příběhů pozdrav, prosba, poděkování	Ps – grafomotorická cvičení Čjs – poznávání zvířat a jejichhlasupoznávání dopravníchprostředků a jejich zvuku Čt – básničky, říkanky Hv – hudebně pohyb. hry - Rytmizace Tv – hudebně poh. hry (nácvik tanečku)
Očekávané výstupy 4.-6. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl ovládat správné dýchání zvládat motorické cviky rtů a jazyka diferencovat hlásky ve slově reprodukovat předčítaný text podle otázek umět popsat jednoduché obrázky popsat děje, jevy a osoby na obrázcích	dechová, hlasová a artikulační cvičení gymnastika mluvidel rozvoj sluchového vnímání rozvíjení fonemického sluchu nácvik hlásek podle potřeby (náprava vadné výslovnosti) poslech předčítaného textu přednes, vyprávění (říkanky, krátké básničky) popisy obrázků vyprávění podle obrázků – popis dějů, jevů a osob	Hv – dech., hlas., artikulační cvičení, rytmizace Ps – grafomotorika Čt - říkanky, básničky, předčítání Tv – hudebně pohyb. Hry Čjs – popisování, vyprávění (roční období, ...)

zvládat základní pravidla komunikace	rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích zvládání základních pravidel komunikace	
dramatizovat pohádku	dramatizace veršované pohádky	

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání Psychohygienu - dovednosti pro pozitivní naladění mysli - uvolnění - relaxace	
Tématický okruh	Sociální rozvoj
Témata: Komunikace - řeč těla, řeč rtů a slov - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální - komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba....)	

II. stupeň		
Očekávané výstupy 7.-8. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl zvládat správné dýchání ovládat motorické cviky rtů a jazyka dosáhnout srozumitelného mluveného projevu a snažit se o zřetelnou výslovnost dle svých možností mít širší slovní zásobu vyprávět vlastní zážitky popsat své pocity tvorit věty jednoduché, rozvitě převyprávět vyslechnutý přiměřeně náročný příběh recitovat, přednášet	dechová, hlasová a artikulační cvičení zvukové prostředky řeči (tempo, melodie) gymnastika mluvidel náprava vadné výslovnosti jednotlivých hlásek obohacování a rozšiřování slovní zásoby vyprávění vlastních zážitků popis pocitů stavba věty a tvoření vět vyprávění vyslechnutého přiměřeně náročného příběhu vyprávění podle otázek recitování, přednes, (říkanky, básničky)	Hv – dechová, hlasová cvičení, tempo, melodie řeči, zpěv Ps – grafomotorická cvičení Přv – popis částí lidského těla Čt – poslech předčítaného – říkanky, básničky Tv – hudebně pohyb. hry,

dramatizovat jednoduché příběhy, krátké básničky	dramatizace jednoduchých příběhů, pohádek	nácvik tanečků
Očekávané výstupy 9.-10. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl recitovat, přednášet	dechová, hlasová a artikulační cvičení recitace, přednes (básničky, říkanky) zvukové prostředky řeči (tempo, melodie)	Hv – rytmizace Ps – grafomotorická cvičení Čt – recitace, přednes, předčítání Tv – hud. pohybové hry, tanečky, pohybové vyjádření písničky
vyprávět své zážitky pocity	vyprávění zážitků, popis pocitů	
komunikovat vhodně v běžných situacích	náprava vadné výslovnosti jednotlivých hlásek kultura mluveného projevu rozvíjení slovní zásoby konverzační cvičení	
používat věty se správnými gramatickými strukturami	používání vět se správnými gramatickými strukturami	
verbálně i neverbálně komunikovat	alternativní způsoby komunikace mimojazykové prostředky řeči – mimika, gesta	
tvorit otázky, odpovědi	základní komunikační pravidla, tvorba otázek a odpovědí	
vyprávět divadelní nebo filmové představení	vyprávění divadelního nebo filmového představení	VI – vyprávění , popis
dramatizace pohádky	dramatizace pohádek	

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání <i>Psychohygiena</i> - dovednosti pro pozitivní naladění mysli - uvolnění - relaxace	
Tématický okruh	<i>Sociální rozvoj</i>
Témata: <i>Komunikace</i> - řeč těla, řeč rtů a slov - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální - rozvoj komunikačních schopností (při veřejném vystupování) - komunikace v různých situacích (omluva, pozdrav, prosba....)	

Průřezové téma	Mediální výchova
Tématický okruh	Fungování a vliv médií ve společnosti
Témata: Mediální komunikace - vnímání mluveného projevu - vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce)	

5.4 Matematika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Matematika* vychází ze vzdělávací oblasti Matematika a její aplikace. Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace seznamuje a učí žáky praktických činností a dovedností, které nejčastěji využijí v běžném životě, posiluje schopnost logického myšlení a prostorové představivosti.

Učivo předmětu je zaměřené na rozvíjení početních dovedností. Seznamuje žáky se základními matematickými pojmy, symboly, postupy a způsoby jejich užití. Žáci se učí používat matematické pomůcky včetně kalkulátoru, osvojují si základní geometrické tvary, učí se pečlivosti a přesnosti při měření.

Obsah předmětu *Matematika* je rozdělen na tématické okruhy:

- Řazení a třídění předmětů
- Čísla a početní operace
- Závislosti, vztahy a práce s daty
- Základy geometrie

Vyučovací předmět *Matematika* je realizován jako povinný předmět. Na 1. stupni s časovou dotací 2 hodiny týdně a je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace v 5. a 6. ročníku. Na 2. stupni s časovou dotací 3 hodiny týdně. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v Matematice směřuje k těmto cílům :

- osvojování matematických postupů
- získávání základních matematických dovedností
- rozvíjení paměti a logického myšlení prostřednictvím matematických operací
- vytváření prostorové představivosti
- uplatnění matematických znalostí a dovedností v běžném životě (manipulace s penězi, měření porovnávání velikostí)
- rozvíjení koncentrace pozornosti, samostatnosti
- zdokonalování grafického projevu a základních rýsovacích dovedností

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané praktické dovednosti využívat v běžném životě
- dávat žákovi příležitost pracovat s různými druhy učebního materiálu a učebních pomůcek (učebnice, pracovní listy, PC, kalkulačka, pravítko, kružítko,...)
- vhodnými způsoby vést žáka k samostatnému řešení zadaných úkolů (jednoduché slovní úlohy...)

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- využívat vyhledaných informací v praktických cvičeních

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- zadávat úkoly rozvíjející samostatnost a pozornost
- seznamovat žáka se základními matematickými dovednostmi a ukazovat mu možnosti využití těchto dovedností v praktickém životě, pro komunikaci s ostatními lidmi
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli ve škole i mimo školu
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda řečenému rozumí

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- umožňovat žákovi vyjádřit své názory, náměty, sdělovat své pocity a zároveň vhodným způsobem motivovat k naslouchání názorům a myšlenkám druhých
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možností a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka správně používat učební pomůcky a učební materiály

- podporovat u žáka snahu podílet se na vhodné úpravě pracovního prostoru
- dbát u žáka na dodržování hygienických pravidel

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika I. stupeň		
Očekávané výstupy 1.-3. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl třídít předměty podle velikosti, barev, tvaru, obsahu řadit předměty zleva doprava seznamovat se a pracovat s pojmy všechno – nic, hodně – málo, malý – velký, dlouhý – krátký, stejně- více- méně, široký – úzký... pracovat v prostoru a seznamovat se s pojmy – nad, pod, před, za vedle, na začátku, na konci, nahoře – dole...	<i>Řazení a třídění předmětů</i> třídění předmětů podle velikosti třídění předmětů podle barev třídění předmětů podle obsahu porovnávání prvků, tvoření skupin prvků směrová orientace- řazení předmětů zleva doprava pojmy : všechno – nic, všichni – nikdo, malý – velký, krátký – dlouhý, stejně – více, méně, široký – úzký třídění podle různých kritérií (stejně – více, méně, hodně - málo, drahý – levný, všichni – nikdo) manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (malý – velký, krátký - dlouhý) prostorová a směrová orientace: nahore – dole, vpředu – vzadu nad- pod, na začátku, na konci, vedle vpravo – vlevo, pravá a levá ruka	Pč – třídění materiálu Čjs - bezpečnost
žák by měl seznamovat a pracovat s číslicí v oboru do 5 číst, psát a používat číslice v oboru do 5, numerace do 10 psát číslice 1 – 5 podle diktátu seznamovat se a pracovat s matematickými pojmy +, -, = sčítat a odčítat s užitím názoru v oboru do 5 učit se orientovat se v číselné řadě (1 až 10) pracovat s rozkladem čísel v oboru do 5	<i>Číslo a početní operace</i> pojem čísla 1, číslice 1 použití pojmů „a“, „bez“ použití pojmů „přidat“, „ubrat“ matematické pojmy +, -, = pojem čísla 2, číslice 2, sčítání a odčítání v oboru do 2 pojem čísla 3, číslice 3, sčítání a odčítání v oboru do 3 pojem čísla 4, číslice 4, sčítání a odčítání v oboru do 4 pojem čísla 5, číslice 5, sčítání a odčítání v oboru do 5 psaní číslic a jednoduchých příkladů podle diktátu numerace do 10, obor přirozených čísel do 10 číselná řada 1 – 10	Ps – psaní číslic

	číselná řada vzestupná a sestupná porovnávání čísel přiřazování čísel k prvkům a naopak rozklad čísel v oboru do 5	
žák by měl pracovat s výrazy pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu plnit jednoduché pokyny podle učitele doplňovat jednoduché tabulky seznamovat se a pracovat se základními mincemi	<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i> jednoduché úlohy na orientaci v prostoru a čase: plnění jednoduchých příkazů : dej míč před stůl, pod stůl, za lavici.. nahore – dole, vpředu – vzadu nad – pod jednoduché tabulky číselná řada 1 – 10 číselná řada vzestupná a sestupná mince 1, 2, 5 Kč počítání s mincemi (hra na obchod)	Řv – Čls – peníze, hospodaření s penězi
žák by měl seznamovat se, pojmenovat a pracovat se základními geometrickými tvary vnímat geometrické tvary na různých předmětech porovnat délky různých předmětů, rozlišit kratší - delší	<i>Základy geometrie</i> základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) čtverec (ubrus, pexeso...) obdélník (ručník...) kruh (slunce...) trojúhelník (troj. сыр....) porovnávání délky předmětů: kratší - delší	Vv – základní tvary Pv – modelování základ. geometrických tvarů
Očekávané výstupy 4.-6. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl třídít, řadit, přiřazovat předměty porovnávat množství a tvořit skupiny o daném počtu prvků seznamovat se a pracovat s pojmy větší – menší, kratší - delší, širší – užší... pracovat a orientovat se v	<i>Řazení a třídění předmětů</i> třídění předmětů podle velikosti, barev, tvaru, obsahu porovnávání prvků, tvoření skupin prvků třídění podle různých kritérií: drahý – levný používání bankovek určování počtu kvantitativní vztahy porovnávání čísel číselné řady v oboru do 20 pojmy : větší – menší, kratší - delší, širší – užší... manipulace s předměty, řazení předmětů podle dané vlastnosti (větší – menší, kratší - delší, širší – užší...) prostorová a směrová orientace:	Pv –třídění materiálu Čjs – peníze, hospodaření s penězi Inf - herní programy na počítání (5.,6. ročník)

prostoru , na ploše	orientace na ploše vpravo – vlevo, uprostřed	
žák by měl seznamovat a pracovat s číslicemi v oboru do 20 číst, psát a používat číslice v oboru do 20 používat matematické pojmy +, -, = sčítat a odčítat s názorem do 20 bez a s přechodem přes desítku učit se zapsat jednoduché příklady v oboru do 20 podle diktátu učit se řešit jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 počítat s pomocí kalkulačtoru učit se orientovat se v číselné řadě v oboru do 20 porovnávat čísla v oboru do 20 na číselné ose pracovat s rozkladem čísel v oboru do 20 bez přechodu přes desítku seznamovat a pracovat v oboru do 100 číst, psát a používat čísla v oboru do 100, numerace do 100 sčítat a odčítat jednoduché příklady v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	Číslo a početní operace matematické pojmy +, -, = sčítání a odčítání v oboru do 5 početní operace s nulou pojem čísla 6 - 7 pojem čísla 8, 9, 10 čtení a psaní číslic do 10 sčítání a odčítání do 10 diktát čísel a jednoduchých příkladů jednoduché slovní úlohy z praktického života numerace do 20, pojem přirozených čísel do 20, číslice do 20 sčítání a odčítání do 20 bez přechodu přes desítku sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku jednoduché slovní úlohy z praktického života počítání pomocí kalkulačtoru číselná řada do 20 číselná řada vzestupná a sestupná porovnávání čísel přirazování čísel k prvkům a naopak rozklad čísel v oboru do 20 numerace do 100 čtení a psaní čísel do 100 zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě číselná řada do 100 sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku	Ps – psaní číslic
žák by měl plnit jednoduché pokyny podle učitele (vpravo- vlevo..) rozlišovat pojmy rok, měsíc, den určovat čas na hodiny seznamovat se a pracovat se základními jednotkami délky a	Závislosti, vztahy a práce s daty jednoduché úlohy na orientaci v prostoru : plnění jednoduchých příkazů : dej tužku vpravo, dej gumu vlevo... pojem rok, měsíc, den, hodina jednoduché úlohy na orientaci v čase práce s hodinami, určování času na hodiny praktické seznamování s pojmem polovina (podle individuálních možností určování času na půlhodiny) jednotka délky – 1 metr, měření a odhad délky	Inf – zábavné programy s počítáním (5., 6. ročník)

hmotnosti – metr, kilogram doplňovat jednoduché tabulky seznamovat se a pracovat se základními bankovkami manipulace s penězi	jednotka hmotnosti – 1 kilogram, vážení řešení praktických úloh jednoduché tabulky číselná řada do 20 číselná řada vzestupná a sestupná mince 10, 20, 50 Kč bankovky 20, 50, 100 Kč počítání s mincemi a bankovkami (hra na obchod) manipulace s penězi pojmy dražší - levnější	Čjs – peníze, hospodaření s penězi
žák by měl prohlubovat znalosti základních geometrických tvarů kreslit křivé a přímé čáry seznamovat se a pracovat s pravítkem měřit délky předmětů, přímky	Základy geometrie základní geometrické tvary (čtverec, obdélník, kruh, trojúhelník) vnímání geometrických tvarů na různých předmětech kreslení křivé čáry práce s pravítkem kreslení přímé čáry rýsování přímky měření délky předmětů, přímky měření pomocí různých délkových měřidel	Vv – základní tvary

II. stupeň		
Očekávané výstupy 7.-8. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl číst, psát a používat čísla v oboru do 100 zdokonalovat sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku, do 100 bez přechodu přes desítku sčítat a odčítat písemně dvojčíselná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru učit se zapsat čísla v oboru do 100 podle diktátu učit se řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy počítat s pomocí kalkulačtoru	Číslo a početní operace sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku čtení a psaní čísel do 100 sčítání a odčítání desítek do 100 numerace do 100, pojem přirozených čísel do 100, čísel do 100 sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku..... (přičítání jednociferného čísla k dvojčíselnému bez přechodu přes desítku např. 50 + 2, odčítání jednociferného čísla od dvojčíselného např. 56 - 2) diktát čísel a jednoduchých příkladů jednoduché slovní úlohy z praktického života sčítání a odčítání dvojčíselných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím	Ps – psaní číslic Inf – herní programy na počítání

seznamovat se s násobky 2, 5, 10 (s pomocí tabulky) orientovat se v číselné řadě v oboru do 100 porovnávat čísla v oboru do 100 na číselné ose pracovat s rozkladem čísel v oboru do 100 bez přechodu přes desítku	názoru (sčítání dvou dvojciferných čísel bez přechodu přes desítku např. $53 + 20$, odčítání dvojciferných čísel bez přechodu přes desítku např. $96 - 30$ písemně) jednoduché slovní úlohy z praktického života počítání pomocí kalkulátoru násobky 10 násobky 2 násobky 5 číselná řada do 100 číselná řada vzestupná a sestupná porovnávání čísel přiřazování čísel k prvkům a naopak rozklad čísel v oboru do 100 zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě	
žák by měl pracovat a učit se užívat základní jednotky délky, hmotnosti, objemu pracovat a učit se užívat základní jednotky času orientovat se v čase, určovat čas s přesností na půlhodiny (čtvrthodiny) doplňovat údaje v jednoduché tabulce seznamovat se a pracovat se základními bankovkami manipulace s penězi	<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i> jednotka délky – 1 m, 1 cm, měření a odhad délky jednotka hmotnosti – 1 kg, 1 g, $\frac{1}{2}$ kg, $\frac{1}{4}$ kg, vážení jednotka objemu – 1 litr, $\frac{1}{2}$ l, $\frac{1}{4}$ l řešení praktických úloh práce s hodinami, určování času na hodiny a půlhodiny praktické seznamování s pojmem čtvrtina (podle individuálních možností určování času na čtvrthodiny) seznámení se s digitálním zápisem času jednoduché tabulky, doplňování tabulky číselná řada do 100, číselná řada vzestupná a sestupná mince 1, 2, 5, 10, 20, 50 Kč bankovky 20, 50, 100 Kč mince 10, 20, 50 haléřů počítání s mincemi a bankovkami (hra na obchod) manipulace s penězi	Inf – zábavné programy s počítáním (5., 6. ročník) VI – peníze, hospodaření s penězi
žák by měl prohlubovat znalosti základních geometrických pojmů pracovat s pravítkem a kružítkem narýsovat a rozeznat přímku a úsečku měřit a porovnávat délku	<i>Základy geometrie</i> práce s pravítkem a kružítkem rýsování přímky rýsování úsečky měření délky přímky a úsečky měření pomocí různých délkových měřidel rovinné útvary : přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník,	Vv – základní tvary

přímky, úsečky poznat a pojmenovat základní rovinné útvary	čtverec, obdélník prostorová tělesa : krychle, koule, válec	
poznat a pojmenovat základní geometrické tělesa		

Očekávané výstupy 9.-10. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl číst, psát a používat čísla v oboru do 100 zdokonalovat sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes desítku, do 100 bez přechodu přes desítku sčítat a odčítat písemně dvojčíselná čísla do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru zapsat čísla v oboru do 100 podle diktátu řešit praktické početní příklady a jednoduché slovní úlohy počítat s pomocí kalkulatoru používat násobky 2, 5, 10 (s pomocí tabulky) orientovat se v číselné řadě v oboru do 100 porovnávat čísla v oboru do 100 na číselné ose pracovat s rozkladem čísel v oboru do 100 bez přechodu přes desítku numerace do 1000 po 100	Číslo a početní operace sčítání a odčítání v oboru do 20 s přechodem přes desítku čtení a psaní čísel do 100 sčítání a odčítání desítek do 100 numerace do 100, pojem přirozených čísel do 100, čísel do 100 sčítání a odčítání do 100 bez přechodu přes desítku..... (přičítání jednociferného čísla k dvojčíselnému bez přechodu přes desítku např. 50 + 2, odčítání jednociferného čísla od dvojčíselného např. 56 - 2) diktát čísel a jednoduchých příkladů jednoduché slovní úlohy z praktického života sčítání a odčítání dvojčíselných čísel do 100 bez přechodu přes desítku s použitím názoru (sčítání dvou dvojčíselných čísel bez přechodu přes desítku např. 53 + 20, odčítání dvojčíselných čísel bez přechodu přes desítku např. 96 – 30 písemně) jednoduché slovní úlohy z praktického života počítání pomocí kalkulatoru násobky 10 násobky 2 násobky 5 číselná řada do 100 číselná řada vzestupná a sestupná porovnávání čísel přiřazování čísel k prvkům a naopak rozklad čísel v oboru do 100 zápis a rozklad čísla v desítkové soustavě celá čísla – obor přirozených čísel do 1000 po 100 porovnávání čísel do 1000 např. na bankovkách	Ps – psaní číslic Inf – herní programy na počítání

žák by měl pracovat a učit se užívat základní jednotky délky, hmotnosti, objemu pracovat a učit se užívat základní jednotky času orientovat se v čase, určovat čas s přesností na půlhodiny (čtvrthodiny) doplňovat údaje v jednoduché tabulce seznamovat se a pracovat se základními bankovkami manipulace s penězi	<i>Závislosti, vztahy a práce s daty</i> jednotka délky – 1 mm, 1 cm, 1 m, 1 km, měření a odhad délky jednotka hmotnosti – 1 g, 1 kg, 1 tuna, ½ kg, ¼ kg, vážení jednotka objemu – 1 l, 1 hl, ½ l, ¼ l vážení měření osob, předmětů.... řešení praktických úloh práce s hodinami, určování času na hodiny, půlhodiny, čtvrthodiny) orientace v čase - minuty digitálním zápisem času digitální hodinky užívání budíku jednoduché tabulky, doplňování tabulky číselná řada do 100, číselná řada vzestupná a sestupná mince 1, 2, 5, 10, 20, 50 Kč mince 10, 20, 50 haléřů bankovky 20, 50, 100, 200, 500, 1000 Kč počítání s mincemi a bankovkami (hra na obchod) manipulace s penězi dopisní známky a jejich hodnoty	Inf – zábavné programy s počítáním VI – peníze, hospodaření s penězi
žák by měl prohlubovat znalosti základních geometrických pojmu pracovat s pravítkem a kružítkem narýsovat a rozeznat přímku a úsečku měřit a porovnávat délku přímky, úsečky poznat a pojmenovat základní rovinné útvary poznat a pojmenovat základní geometrické tělesa	<i>Základy geometrie</i> práce s pravítkem a kružítkem rýsování přímky rýsování úsečky měření délky přímky a úsečky měření pomocí různých délkových měřidel rovinné útvary : přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, kruh, trojúhelník, čtverec, obdélník prostorová tělesa : krychle, koule, válec	Vv – základní tvary Inf – grafický editor

5.5 Informatika

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Informatika* vychází ze vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie. Učivo tohoto předmětu zahrnuje základy práce s osobním počítačem a vybraným základním programovým vybavením, zejména textovým editorem, speciálními výukovými a vzdělávacími programy.

Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní výchova a Mediální výchova. Prostřednictvím práce na PC dochází k utváření základních manuálních dovedností a zdokonalování jemné motoriky. Informatika umožňuje obohatit dovednosti s výpočetní technikou např. o práci s tiskárnou, webovým prohlížečem, poštovním klientem, ovládáním mobilního telefonu. Všechny získané dovednosti se stávají výhodou do praktického života a usnadní tím i způsob komunikace.

Žáci s komunikačními problémy se zde učí alternativní komunikaci.

Vyučovací předmět *Informatika* je realizován jako povinný předmět s časovou dotací 1 hodina týdně v 5. až 10. ročníku. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v počítačové učebně a v kmenové třídě.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v předmětu Informatika směřuje k těmto cílům :

- seznamuje žáka s výpočetní technikou
- žák získává základní znalosti a dovednosti s prací s počítačem
- dává žákovi možnost alternativní komunikace
- obohacuje a rozvíjí žákovo myšlení, postřeh a koncentraci pozornosti
- rozvíjí a zdokonaluje žákovu motoriku

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané dovednosti využívat v běžném životě
- seznamovat žáka s přiměřenými výukovými a zábavnými programy žákovi
- poskytovat dostatečný prostor k vlastní práci s počítačem

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- zadávat podněty, úkoly rozvíjející tvořivost při práci s počítačem

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- umožnit žákovi vyjádřit své nápady při práci s počítačem
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možnosti a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka používat výukové programy
- vést žáky k dodržování hygienických pravidel při práci s výpočetní technikou
- dbát na bezpečnost práce žáka, dodržovat pravidla bezpečné práce s výpočetní technikou

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informatika I. stupeň		
Očekávané výstupy 5.-6. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl seznámit se s počítačem a jeho částmi seznámit se se základní obsluhou počítače seznámit a pracovat s přiměřenými výukovými a herními programy seznámit a pracovat s textovým editorem	monitor, klávesnice, myš zapnutí a vypnutí počítače práce s klávesnicí, práce s myší herní a zábavné výukové programy používat s dopomocí učitele textový editor psaní známých písmen, číslic psaní známých slov	 M – hravé počítání Čt – hravé čtení Ps – psaní písmen, slov Čt – čtení písmen, slov

dodržovat pravidla bezpečné práce s počítačem	zásady bezpečnosti práce s počítačem	
---	--------------------------------------	--

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání	

II. stupeň		
Očekávané výstupy 7.-8. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl pracovat s počítačem a jeho částmi	monitor, klávesnice, myš	
zvládat základní obsluhu počítače	zapnutí a vypnutí počítače práce s klávesnicí, práce s myší	M – hravé počítání Čt – hravé čtení
pracovat s přiměřenými výukovými a herními programy	herní a zábavné výukové programy	Ps – psaní písmen, slov, vět Čt – čtení písmen, slov, vět
pracovat s textovým editorem, ovládat základní funkce textového editoru	pracovat s textovým editorem psaní známých písmen, číslic psaní jednoduchých slov, krátkých vět	
seznámit se se zákl. funkcemi mobilního telefonu	přijetí hovoru	
dodržovat pravidla bezpečné práce s počítačem	zásady bezpečnosti práce s počítačem	

Průřezové téma	<i>Mediální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Vnímání mediálních sdělení</i>
Témata: <i>Využívání tištěných dokumentů jako zdroje informací</i> - využívat médií jako zdroj informací	
Tématický okruh	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>
Témata: <i>Mediální komunikace</i> - vliv médií na každodenní život	

Očekávané výstupy 9.-10. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl zvládat základní obsluhu počítače seznámit a pracovat s přídatnými zařízeními počítače pracovat s přiměřenými výukovými a herními programy pracovat s textovým editorem, ovládat základní funkce textového editoru seznámit a pracovat s grafickým editorem seznámit se s internetem a s dopomocí učitele vyhledávat informace na internetu seznámit se s elektronickou poštou pracovat se základními funkcemi mobilního telefonu dodržovat pravidla bezpečné práce s počítačem a dodržovat pravidla zacházení s výpočetní technikou	zapnutí a vypnutí počítače práce s klávesnicí, práce s myší použití a obsluha tiskárny herní a zábavné výukové programy psaní známých písmen, číslic psaní jednoduchých slov, krátkých vět malování vyhledávání informací pomocí internetu psaní e-mailu přijetí hovoru, volání, psaní zprávy SMS zásady bezpečnosti práce s počítačem	M – hravé počítání Čt – hravé čtení Ps – psaní písmen, slov, vět Čt – čtení písmen, slov, vět Vv – malování, grafický projev

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Využívání tištěných dokumentů jako zdroje informací - využívat médií jako zdroj informací	
Tématický okruh	Fungování a vliv médií ve společnosti
Témata: Mediální komunikace - vliv médií na každodenní život	

5.6 Člověk a jeho svět

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Člověk a jeho svět* vychází ze vzdělávací oblasti stejného názvu - Člověk a jeho svět. Učivo předmětu je zaměřené na rozvíjení vnímání žáka a získávání poznatků o okolním světě, životě společnosti, o živé a neživé přírodě. Žáci se učí správně pojmenovávat předměty, jevy a situace na základě pozorování a vlastních praktických zkušeností. Nové znalosti a dovednosti se učí uplatňovat v běžném životě. Získané poznatky si postupně osvojují a rozšiřují.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům získat dovednosti, jak se co nejsamostatněji orientovat v okolním prostředí a jak si počínat při řešení různých životních situací. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do pěti tematických okruhů – místo kde žijeme, lidé kolem nás, lidé a čas, rozmanitost přírody, člověk a jeho zdraví.

V tematickém okruhu *Místo, kde žijeme* se žáci učí poznávat své nejbližší okolí, orientovat se v něm a cítit se bezpečně. Postupně poznávají nejbližší okolí místa bydliště a školy a dále své znalosti rozšiřují o důležitá místa v obci, regionu, zemi.

V tematickém okruhu *Lidé kolem nás* se žáci učí základním způsobům společenského chování a jednání. Při praktických činnostech se učí vzájemně spolupracovat se svými spolužáky. Učí se jak reagovat při setkání s neznámými lidmi a v krizových situacích.

V tematickém okruhu *Lidé a čas* se žáci učí orientovat se v čase a určovat ho, rozlišovat děj v minulosti a budoucnosti. Důležitou složkou je praktické poznávání způsobu života v nejbližším okolí, poznávání významných historických památek v místě bydliště.

V tematickém okruhu *Rozmanitost přírody* se žáci seznamují se změnami v přírodě v průběhu roku. Učí se při praktických činnostech sledovat, k jakým změnám v přírodě dochází během ročních období. Vytvářejí si vztah k přírodě a učí se poznávat důležitost ochrany životního prostředí.

V tematickém okruhu *Člověk a jeho zdraví* žáci poznávají sami sebe prostřednictvím svého těla. Učí se dodržovat správné hygienické návyky a zvládat sebeobslužné činnosti podle svých možností. Poznávají, co jejich zdraví prospívá, co ho poškozuje a učí se o ně pečovat.

Vyučovací předmět *Člověk a jeho svět* je ve všech ročnících 1. stupně povinný. Celková časová dotace na 1. stupni je 16 vyučovacích hodin. Týdenní časová dotace je v 1. a 2. ročníku 2 hodiny týdně, v dalších ročnících jsou to hodiny 3.

Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v nejbližším okolí školy a také formou vycházek, exkurzí, výletů a výstav.

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu Člověk a jeho svět směřuje k těmto cílům :

- vytváření a upevňování hygienických a sebeobslužných návyků
- osvojování pravidel slušného chování a jednání, vytváření pozitivních mezilidských vztahů
- poznávání svého nejbližšího okolí a formování citového vztahu k místu kde žije
- rozvoji myšlení a vyjadřování, k rozšiřování slovní zásoby při pojmenovávání věcí, jevů a dějů
- chápání významu věcí a jejich vlastností, vzájemných vztahů a souvislostí
- pojmenovávání předmětů, činností, nových poznatků a zkušeností z každodenního života
- utváření pozitivního vztahu k živé i neživé přírodě

- upevňování zásad zdravého životního stylu a správnému jednání v situacích ohrožujících jeho zdraví a bezpečnost

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- seznamovat žáka a vést ho k používání nejrozličnějších učebnic, učebních materiálů, učebních a kompenzačních pomůcek
- seznamovat žáka s termíny, znaky a symboly běžnými v každodenním životě
- motivovat žáka k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě
- vytvářet u žáka pozitivní vztah k učení, zájem o získávání nových poznatků a rozvoj svých dovedností a
- pomáhat při tvorbě návyků a stereotypů v učení

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat spoluúčast žáka při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- pomáhat žákovi s řešením obtížných situací s přihlédnutím k jeho možnostem a schopnostem
- vést ho k řešení problémových situací na základě pokusu a omylu a k získávání vlastních zkušeností
- podněcovat vnímání problémových situací a podporovat u žáka snahu řešit je na základě vlastních zkušeností a prožitků

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k formulování a vyjádření vlastního názoru a postoje
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka, naslouchat mu a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat dobré žákovo zařazení do společnosti a také vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe sama jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým, podporovat žákovo podílení se na jednoduchých sociálních aktivitách
- vytvářet u žáka základní návyky společenského chování a vyžadovat respektování obecných pravidel
- seznamovat žáka s nebezpečím rizikového chování a jeho důsledky
- podporuje začlenění a orientaci žáka ve společnosti a navazování pozitivních vztahů k okolnímu prostředí
- podporuje vzájemnou pomoc při učení a podněcuje toleranci a hezké vztahy v kolektivu

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- vést žáka k odpovědnosti za své chování a vědomí vlastních práv a povinností

- o pravidelně prakticky nacvičovat společenské dovednosti a podporovat vytváření návyků u žáka k jeho dobrému
- o začlenění do společnosti
- o seznamovat žáka s možností výskytu krizových situací, situací ohrožujících zdraví a život člověka a vést žáka k respektování pokynů kompetentních osob
- o vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- o opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- o nacvičovat s žáky zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí, vytvářet dané stereotypy
- o dbát na bezpečnost práce žáka, učit ho chránit své zdraví
- o podporovat žáka v soustředění se na pracovní výkon a klást důraz, aby žák pracoval podle vysvětleného pracovního postupu, podle instrukcí a plnil zadané jednoduché úkoly
- o usilovat o respektování pravidel práce v týmu
- o podněcovat žáka k hodnocení výsledků vlastní práce a přijímání odpovědností za výkon

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Člověk a jeho svět		
Očekávané výstupy 1.-3.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
<i>Místo kde žijeme</i> Žák by měl: poznat a pojmenovat základní předměty a činnosti ze svého domova seznámit se a poznat učitele, třídu, prostředí a život školy poznat a pojmenovat předměty a činnosti, se kterými se ve třídě a ve škole setkává získávat a rozvíjet poznatky o svém okolí (okolí školy a domova, místní zajímavosti) osvojit si základy bezpečnosti ve škole a při cestě do školy (dopravní výchova), rozpoznat možná nebezpečí nacvičovat a postupně si osvojit znalost své adresy, názvu obce <i>Lidé kolem nás</i> Žák by měl: znát své jméno a příjmení učit se vnímat sám sebe jako samostatnou osobnost	jméno, příjmení a adresa žáka (využíváme písmena, jmenovky, kartičky, fotografie, nacvičujeme formou her, hádanek) pracovní listy a obrázky – domov, třída, škola, cesta do školy pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (škola, třída, domov či cesta do školy) orientace ve třídě, škole a nejbližším okolí (vycházky) dramatizace jednoduchých domácích i školních činností zásady bezpečnosti (vyprávění, hry, dramatizace nejrůznějších situací) zajímavosti v našem okolí a krajině (vycházky, popis, vyprávění, kresba, malba) základy dopravní výchovy jméno a příjmení, jména spolužáků a učitelů (využíváme písmena, jmenovky, kartičky, fotografie, nacvičujeme formou her, hádanek) pracovní listy a obrázky – rodina, příbuzenské	Ps – grafomotorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace

seznámit se a osvojit si jména učitelů a spolužáků rozpoznat a pojmenovat nejbližší členy rodiny, rozlišit jejich věk, vztahy v rodině, role členů rodiny seznámit se, nacvičovat, postupně si osvojit a dodržovat základy společenského chování (pozdrav, prosba, poděkování) rozpoznat a pojmenovat a modelovat jednoduché lidské činnosti poznávat nejrůznější lidské odlišnosti Lidé a čas Žák by měl: zvládnout nejzákladnější orientaci v čase (den a noc, ráno, poledne a večer), poznat typické denní činnosti seznámit se, nacvičovat, postupně si osvojit znalost dní v týdnu rozpoznávat roční období podle charakteristických znaků, z hlediska života v rodině, zvyků a typických činností, které jsou součástí jeho okolí Rozmanitost přírody Žák by měl: rozpoznat a pojmenovat nejběžnější druhy domácích zvířat (seznamovat se s jejich typickým chováním a projevy) rozpoznat a pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny rozlišovat a jednoduše popsat viditelné změny přírody v závislosti na jednotlivých ročních obdobích (změny počasí), seznamovat se s typickými sezónními pracemi popsat počasí podle obrázků (slunce, déšť, sníh,...) seznamovat se a osvojovat si základní pravidla pobytu v přírodě (rozlišovat co je dobré pro přírodu a co nikoliv)	vztahy, věkové rozdíly, společenské chování, lidské činnosti pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (rodina, příbuzenské vztahy, věkové rozdíly, společenské chování, lidské činnosti) dramatizace a hry na dané téma pracovní listy a obrázky – den a jeho části, dny v týdnu, typické denní činnosti, roční období, tradice a zvyky pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (den a jeho části, typické denní činnosti, roční období, tradice a zvyky) vyprávění, povídání, dramatizace a hry na téma čas, tradiční lidské činnosti jednoduchý denní rozvrh, obrázkový kalendář vycházky do přírody pracovní listy a obrázky – domácí zvířata, ovoce, zelenina, roční období, počasí, příroda (co patří do přírody a co nikoliv, správné a špatné chování v přírodě) pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (domácí zvířata, ovoce, zelenina, počasí, přírodniny, příroda - co patří do přírody a co nikoliv) pozorování a povídání o počasí, ročních obdobích vyprávění, povídání, dramatizace a hry na téma - domácí zvířata, ovoce, zelenina, roční období, počasí, příroda (co patří do přírody a co nikoliv, správné a špatné chování v přírodě) základní pravidla pobytu v přírodě	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Pv - tradiční lidské činnosti Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
--	--	---

Člověk a zdraví Žák by měl: vnímat, rozlišovat a pojmenovat základní části lidského těla nacvičovat a dodržovat zásady osobní hygieny a zvládat základní sebeobsluhu (podle svých možností a schopností) dokázat upozornit na své zdravotní potíže seznamovat se tématem ochrany vlastního zdraví (oblékání dle počasí, ochrana před sluncem a mrazem, zdraví a nemoc, důležitost pohybu a správné stravy) nacvičovat a postupně sám vědět o zásadách bezpečného chování při hře, na výletě, při koupání a v silničním provozu	pracovní listy a obrázky – lidské tělo, hygiena, zdraví, nemoc, výživa, bezpečnost (při hře, na výletě, při koupání a v silničním provozu) pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (lidské tělo, hygiena, zdraví, nemoc, výživa, bezpečnost) vyprávění, povídání, dramatizace a hry na téma - lidské tělo, hygiena, zdraví, nemoc, výživa, bezpečnost (při hře, na výletě, při koupání a v silničním provozu) vycházky sebeobsluha bezpečná chůze chodce, přecházení silnice chování a obecná pravidla při hře	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pv - sebeobsluha
---	---	--

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebeovládání; organizace vlastního času	
Tématický okruh	Sociální rozvoj
Témata: Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve třídě Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) Komunikace	

- cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)	
Témata: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti -dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích Hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne	
Tématický okruh	Vztah člověka k prostředí
Témata: Vztah člověka k prostředí - naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví	

Očekávané výstupy 4.-6.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
Místo kde žijeme Žák by měl: prohlubovat své znalosti o domově znát cestu do školy a jednoduše ji umět popsat podle otázek orientovat se ve škole a jejím nejbližším okolí znát název své obce a adresu vědět o místních kulturních a historických zajímavostech a umět je jednoduše popsat nacvičovat základní orientaci v obci, seznamovat se a poznat nejdůležitější místa a instituce umět sdělit poznatky a zážitky z výletů, vycházek a vlastních cest seznamovat se s dopravními prostředky, rozlišovat je a umět jednoduše popsat dodržovat zásady bezpečnosti – ve škole, při hře, při pohybu venku a v dopravě poznávat svůj region Lidé kolem nás	pracovní listy a obrázky – domov, třída, škola, cesta do školy, naše město, instituce, dopravní prostředky, doprava) orientace ve třídě, škole a nejbližším okolí (vycházky) adresa zajímavosti v našem okolí a krajině (vycházky, popis, vyprávění, kresba, malba) vycházky do města, návštěvy místních kulturních a historických zajímavostí (akcí), dramatizace návštěv prodejen, institucí pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (škola, třída, domov, cesta do školy, naše město, instituce, dopravní prostředky, doprava) výlety základy dopravní výchovy (dopravní hřiště) dramatizace, vyprávění, hry na daná témata zásady bezpečnosti – ve škole, při hře, při pohybu venku a v dopravě	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky

Žák by měl: dále rozvíjet znalosti rodinných vztahů a rolí členů rodiny dodržovat a dále rozvíjet znalosti vhodného společenského chování dodržovat pravidla pro soužití v rodině, ve škole, mezi kamarády umět adekvátně vnímat sám sebe a respektovat nejružnější lidské odlišnosti pojmenovat a modelovat nejběžnější pracovní činnosti rozpoznat ve svém okolí nevhodné (i protiprávní) chování, vyvarovat se ho a vědět o jeho následcích (trestu) seznámit se s možnými nebezpečnými situacemi, naučit se rozpoznat ohrožení vlastní osoby a vědět kam se obrátit o pomoc respektovat a reagovat na pokyny dospělé osoby při mimořádné situaci	pracovní listy a obrázky – rodina, příbuzenské vztahy, věkové rozdíly, společenské chování, pracovní činnosti, lidské odlišnosti, chování pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (rodina, příbuzenské vztahy, věkové rozdíly, společenské chování, pracovní činnosti, lidské odlišnosti, chování) hry, vyprávění, povídání, dramatizace na daná témata (př. umění vžít se do postavení jiných – jízda na vozíčku, pohyb se zavázanýma očima,...) vhodné a nevhodné chování (protiprávnost, trest) návlek chování v nebezpečných situacích, ochrana vlastní osoby pojmy – krádež, šikana, zneužívání, týrání modelace pracovních činností respektování autority důležitá telefonní čísla	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Pč - pracovní činnosti
Lidé a čas Žák by měl: seznámit se a osvojit si základní znalost hodin (celé hodiny) bezpečně znát dny v týdnu, nacvičovat a osvojit si znalost měsíců a ročních období umět si rozvrhnout denní činnosti znát a pojmenovat tradice a zvyky vztahující se k určitému času vnímat a rozlišovat děj v současnosti, minulosti a budoucnosti (včera, dnes a zítra), umět cíleně odpovídat či popisovat, vyprávět na toto téma seznamovat se, vnímat a porovnávat současný způsob života a život v minulosti (podle obrázků) seznamovat se místními tradicemi, pověstmi a významnými událostmi Rozmanitost přírody Žák by měl:	pracovní listy a obrázky – den a jeho části, dny v týdnu, typické denní činnosti, měsíce, roční období, tradice a zvyky, hodiny, orientace v čase, současnost, minulost pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (den a jeho části, dny v týdnu, typické denní činnosti, měsíce, roční období, tradice a zvyky, hodiny, orientace v čase, současnost, minulost) vyprávění, povídání, dramatizace a hry na téma čas, tradiční lidské činnosti, život v současnosti a v minulosti, místní tradice, pověsti a významné události jednoduchý denní rozvrh, kalendář, hodiny život v pravěku významné místní i národní historické objekty	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace

dále rozvíjet znalosti o specifikách a odlišnostech jednotlivých ročních období (proměnlivosti přírody) rozeznat a dále si rozšiřovat znalost o domácích zvířatech, poznávat nejběžnější volně žijící zvířata a seznamovat se s jejich typickými projevy, chováním a místem kde žijí (les, pole,...) dokázat rozlišit listnaté a jehličnaté stromy, rozpoznat a popsat rozdíl mezi stromy a keři (seznamovat se s jejich druhy) poznávat nejběžnější sezónní práce, umět o nich pohovořit (odpovídat na otázky), seznamovat se s dalšími jednoduše popsat reálné počasí znát a dodržovat základní pravidla chování v přírodě, vědět co jí prospívá a co škodí (péče o ptactvo, zvířata) poznávat a znát základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí Člověk a zdraví Žák by měl: prohlubovat znalost lidského těla uplatňovat hygienické návyky, zlepšovat sebeobslužné dovednosti (podle svých možností a schopností) být seznámen se zásadami zdravé výživy a důležitostí pitného režimu, umět je uplatňovat rozšiřovat znalosti ochrany vlastního zdraví, vědět jak se chovat v době nemoci, umět sdělit své zdravotní obtíže a vědět na koho se obrátit zvládnout ošetřit drobné poranění dodržovat základy bezpečného chování v silničním provozu (pro chodce) chránit svou osobu (být seznámen s rizikem obtěžování, zneužívání, rizikem zneužívání nebezpečných látek), vědět na koho se může s problémem obrátit	vycházky do přírody (důraz na její proměny) pracovní listy a obrázky – zvířata, ovoce, zelenina, keře, stromy, roční období, sezónní práce, počasí, příroda (co patří do přírody a co nikoliv, správné a špatné chování v přírodě), ochrana přírody pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (zvířata, ovoce, zelenina, keře, stromy, roční období, sezónní práce, počasí, příroda, ochrana přírody) druhy keřů, stromy – listnaté, jehličnaté, ovocné, okrasné, les dramatizace na daná témata – život a chování zvířat, roční období, správné a špatné chování v přírodě pozorování a povídání o počasí, ročních obdobích, sezónních pracích, chování v přírodě a její ochraně základní pravidla pobytu v přírodě, základní pravidla ochrany přírody a životního prostředí lidské tělo, hygiena, výživa, zdraví, nemoc pracovní listy a obrázky – lidské tělo, hygiena, zdraví, nemoc, výživa, bezpečnost pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (lidské tělo, hygiena, zdraví, nemoc, výživa, bezpečnost) vycházky sebeobslužné dovednosti ošetření drobného poranění, chování v době nemoci bezpečná chůze chodce, přecházení silnice, silniční provoz ochrana své osoby (riziko obtěžování, zneužívání, nebezpečné látky) prevence zneužívání nebezpečných látek	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pč - sebeobsluha
--	---	--

respektovat a reagovat na pokyny dospělé osoby při mimořádné situaci		
--	--	--

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebeovládání; organizace vlastního času	
Tématický okruh	Sociální rozvoj
Témata: Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve třídě Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) Komunikace - cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)	
Tématický okruh	Morální rozvoj
Témata: Řešení problémů a rozhodovací dovednosti - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích Hodnoty, postoje, praktická etika - vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti	

rozhodování v problematických situacích všedního dne	
Průřezové téma	Environmentální výchova
Tématický okruh	Vztah člověka k prostředí
Témata: <i>Vztah člověka k prostředí</i> - naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví	

5.7 Vlastivěda

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Vlastivěda** vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** má významnou roli v přípravě žáků na občanský život. Svým obsahem navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Utváří a rozvíjí osobnost žáků po stránce mravní, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života a pomáhá jim orientovat se v mezilidských vztazích.

Ve vzdělávací oblasti **Člověk a společnost** se u žáků formují sociální dovednosti a postoje důležité v občanském životě. Součástí vzdělávání je výchova k toleranci, respektování lidských práv, k úctě a ochraně přírodního prostředí a kulturních hodnot.

Vzdělávací obor **Člověk a společnost** poskytuje žákům základní poznatky o vývoji lidstva i vlastního národa, seznamuje je s nejvýznamnějšími osobnostmi a historickými událostmi, které ovlivnily život v minulosti a mají význam pro současnost.

Zaměřuje se na formování osobnosti žáků po stránce citové a volní a na rozvíjení kognitivních funkcí tak, aby jejich začleňování do společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Žáci získávají základní vědomosti o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a společnost** zahrnuje tematické okruhy: Historie našeho národa, Člověk ve společnosti, Poznatky o společnosti, Péče o občana.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- získávání základních poznatků o minulosti a současnosti naší země
- poznávání postupné změny způsobu života lidí
- poznávání historických a kulturních památek v nejbližším okolí, jejich ochraně a úctě
- zvládání přiměřeně náročných situací běžného života
- osvojení základů společenského chování, soužití s ostatními lidmi a pozitivních mezilidských vztahů
- vyjadřování svých myšlenek, postojů a potřeb, nacházení své role ve společnosti
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům
- rozvíjení respektu ke kulturním, náboženským a jiným odlišnostem lidí, skupin a různých společenství
- pochopení práv a povinností občanů, rozpoznání protiprávního jednání a vědomí jeho důsledků

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- seznamovat žáka a vést ho k používání nejrůznějších učebnic, učebních materiálů, učebních a kompenzačních pomůcek
- seznamovat žáka s termíny, znaky a symboly běžnými v každodenním životě
- vytvářet u žáka pozitivní vztah k učení, zájem o získávání nových poznatků a rozvoj svých dovedností a
- pomáhat při tvorbě návyků a stereotypů v učení
- motivovat žáka k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě

Kompetence k řešení problému

učitel by měl

- podporovat spoluúčast žáka při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- pomáhat žákovi s řešením obtížných situací s přihlédnutím k jeho možnostem a schopnostem
- vést ho k řešení problémových situací na základě pokusu a omylu a k získávání vlastních zkušeností
- podněcovat vnímání problémových situací a podporovat u žáka snahu řešit je na základě vlastních zkušeností a prožitků

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k formulování a vyjádření vlastního názoru a postoje
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka, naslouchat mu a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat dobré žákovo zařazení do společnosti a také vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe sama jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým, podporovat žákovo podílení se na jednoduchých sociálních aktivitách
- vytvářet u žáka základní návyky společenského chování a vyžadovat respektování obecných pravidel
- seznamovat žáka s nebezpečím rizikového chování a jeho důsledky
- podporuje začlenění a orientaci žáka ve společnosti a navazování pozitivních vztahů k okolnímu prostředí
- podporuje vzájemnou pomoc při učení a podněcuje toleranci a hezké vztahy v kolektivu

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- vést žáka k odpovědnosti za své chování a vědomí vlastních práv a povinností
- pravidelně prakticky nacvičovat společenské dovednosti a podporovat vytváření návyků u žáka k jeho dobrému
- začlenění do společnosti
- seznamovat žáka s možností výskytu krizových situací, situací ohrožujících zdraví a život člověka a vést žáka k respektování pokynů kompetentních osob
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- nacvičovat s žáky zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí, vytvářet dané stereotypy
- dbát na bezpečnost práce žáka, učit ho chránit své zdraví
- podporovat žáka v soustředění se na pracovní výkon a klást důraz, aby žák pracoval podle vysvětleného pracovního postupu, podle instrukcí a plnil zadané jednoduché úkoly

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Vlastivěda		
Očekávané výstupy 7.-8.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
7.ročník Historie našeho národa Žák by měl: seznamovat se s pojmy – pravěk, samostatný stát, prezident seznamovat se s rozdílným způsobem života v pravěku a současnosti seznamovat se s dějinami českého státu	pracovní listy a obrázky – pravěk (Dolní Věstonice), staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání - pravěk (Dolní Věstonice), staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata demonstrativní obrázky (pravěk – současnost, jednoduchá mapa pražských památek – Karel IV.,...) pojmy – pravěk, dějiny, stát, prezident	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
Člověk ve společnosti Žák by měl: znát a rozlišovat postavení a role členů rodiny prohlubovat znalosti o otázkách rodinného života upevňovat své postavení ve společnosti, respektovat pravidla společenského soužití seznamovat se hlouběji se svou obcí, znát nejvýznamnější místní památky vytvářet přátelský vztah ke svému	pracovní listy a obrázky – rodina, pomáháme si, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (rodina, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti, společenské chování, moje obec) dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata, nácvik vhodného společenského chování moje obec (vycházky, vyprávění, poznávání) demonstrativní obrázky	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky

okolí Poznatky o společnosti Žák by měl: seznamovat se s pojmy – prezident, stát, státní symbol, státní vlajka, hymna seznamovat se s pojmem právo, jeho důležitostí pro život člověka Péče o občana Žák by měl: seznamovat se s funkcí peněz, hospodařením s penězi seznamovat se s problematikou nakupování – nákup potravin (cena a kvalita), nákup oblečení a obuvi (velikost), nákup v drogerii (nezbytné hygienické potřeby) seznamovat se s problematikou služeb chápat důležitost vzdělávání pro svůj život, upevňovat svůj pozitivní vztah ke škole (právo na vzdělání), zajímat se o své budoucí profesní uplatnění seznamovat se s možnostmi kvalitního trávení volného času	pracovní listy, obrázky a texty – naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly) hymna právo, jako významný prvek lidského života demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata pracovní listy, obrázky a texty – obchod, nákup potravin, nákup oblečení, nákup obuvi, nákup v drogerii, škola, lidská práce, volný čas, zájmy pojmy – služby, peníze, vzdělání, profese, volný čas pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (obchod, nákup potravin, nákup oblečení, nákup obuvi, nákup v drogerii, škola, volný čas, zájmy) cvičné a reálné peníze, hospodaření s penězi demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata význam profese a vzdělání v budoucím životě volný čas a zájmy	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Hv – hymna Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky M – peníze
8.ročník Historie našeho národa Žák by měl: znát pojmy – pravěk, stát, prezident mít základní představu, dokázat pojmenovat rozdíly života v pravěku a v současnosti být seznámen se základními dějinami českého státu, prvními státními útvary na našem území seznamovat se s významnými osobnostmi našich dějin Člověk ve společnosti Žák by měl: rozšiřovat své znalosti o struktuře a funkci rodiny, její důležité roli ve společnosti rozvíjet pozitivní vztah ke škole, respektovat a chápat svá práva a povinnosti upevňovat své postavení ve společnosti, respektovat pravidla	pracovní listy a obrázky – pravěk (Dolní Věstonice), staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání - pravěk (Dolní Věstonice), staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata demonstrativní obrázky (pravěk – současnost, jednoduchá mapa pražských památek – Karel IV.,...) pojmy – pravěk, dějiny, stát, prezident (T.G.M., současnost) pracovní listy a obrázky – rodina, pomáháme si, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (rodina, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti, společenské chování, moje obec) dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata, nácvik vhodného společenského	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky

společenského soužití, seznamovat se s důležitostí a způsoby mezilidské komunikace, úctou k člověku seznamovat se hlouběji se svým regionem a významnými místními osobnostmi, pověstmi a zvyky seznamovat se s důležitými státními svátky Poznatky o společnosti Žák by měl: znát hlavního představitele našeho státu seznamovat se se symboly ČR uvědomovat si význam práva pro fungující společnost, seznamovat se se základními lidskými právy, právy a povinnostmi občana, rodinným právem Péče o občana Žák by měl: chápat funkci peněz, učit se s nimi hospodařit upevňovat své znalosti problematiky nakupování rozšiřovat své vědomosti z oblasti služeb seznamovat se s funkcí pošty (poslání dopisu, balíku), s funkcí spořitelny a banky (hospodaření s penězi, úspory, kreditní karta,...), s telefonováním uvědomovat si důležitost budoucího uplatnění ve společnosti, seznamovat se s pojmy – pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost rozšiřovat své povědomí o možnostech trávení volného času – téma kultura (kino, divadlo, koncerty, výstavy,muzea), sport (aktivní i pasivní),zájmové činnosti (sběratelství, ruční práce, turistika)	chování,vhodné komunikace moje obec (vycházky, vyprávění, poznávání) – osobnosti, pověsti, zvyky demonstrativní obrázky důležité státní svátky (orientace v kalendáři) práva a povinnosti žáka, člověka pracovní listy, obrázky a texty – naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly) hymna, významní představitelé ČR – prezident, předseda vlády právo, jako významný prvek lidského života - základní lidská práva, práva a povinnosti občana, rodinné právo demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata pracovní listy, obrázky a texty – obchod, nákup potravin,nákup oblečení, nákup obuvi, nákup v drogerii, pošta,banka, škola, lidská práce,volný čas, zájmy pojmy – služby, peníze, vzdělání, profese, pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, volný čas pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (obchod, nákup potravin,nákup oblečení, nákup obuvi, nákup v drogerii, pošta,banka, škola, volný čas, zájmy) cvičné a reálné peníze, hospodaření s penězi demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata význam profese a vzdělání v budoucím životě volný čas a zájmy - kultura (kino, divadlo, koncerty, výstavy, muzea), sport (aktivní i pasivní),zájmové činnosti (sběratelství, ruční práce, turistika)	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Hv - hymna Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky M - peníze
--	---	---

9.-10.ročník		
9.ročník Historie našeho národa Žák by měl: znát některé významné osobnosti	pracovní listy a obrázky – staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. A Praha, T.G.Masaryk, Česká republika	Ps – jemná motorika

našich dějin, dokázat odpovídat na jednoduché otázky na toto téma seznamovat se se světovými válkami, jejich důsledky seznamovat se se vznikem československého státu seznamovat se s osobou prvního prezidenta T.G. Masaryka a jeho významem pro ČR seznamovat se se vznikem samostatné ČR	pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání - staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha, válka, T.G.Masaryk, Česká republika dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata demonstrativní obrázky (jednoduchá mapa pražských památek – Karel IV., válka, T.G.Masaryk a jeho vliv ...) pojmy – dějiny, stát, prezident, válka, samostatnost, Česká republika	Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
Člověk ve společnosti Žák by měl: prohlubovat své znalosti o rodině, chápat její funkci a strukturu, seznamovat se s rodičovskou odpovědností (vznik rodiny, svatební obřad, manželství, rozpad rodiny) upevňovat své postavení ve společnosti, respektovat pravidla společenského soužití, seznamovat se s důležitostí rovnoprávnosti muže a ženy, rovnocennosti a rovnoprávnosti menšin uplatňovat vhodné způsoby chování a komunikace v různých situacích, rozpoznat chování nepřiměřené a nevhodné chápat důležitost přátelství a dobrých vztahů rozvíjet své znalosti obce, regionu a kraje chápat pojem vlast, seznamovat se s osobnostmi, které proslavili místní region, ČR rozšiřovat své znalosti důležitých státních svátků	pracovní listy, obrázky, texty – rodina, pomáháme si, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (rodina – rodičovská odpovědnost, vznik rodiny, svatební obřad, manželství, rozpad rodiny, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti, společenské chování, moje obec a region) dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata, nácvik vhodného společenského chování, vhodné komunikace moje obec (vycházky, vyprávění, poznávání) – osobnosti, pověsti, zvyky demonstrativní obrázky důležité státní svátky (orientace v kalendáři) práva a povinnosti žáka – člověka, rovnoprávnost muže a ženy, rovnocennost a rovnoprávnost menšin vlast - ČR	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
Poznatky o společnosti Žák by měl: znát symboly našeho státu, nejdůležitější představitele ČR seznamovat se s významnými institucemi našeho státu uvědomovat si potřebu chránit svá práva a neomezovat práva druhých, seznamovat se s právy dítěte a jejich ochranou (s pojmy a nebezpečím – týrání, zneužívání, šikany, diskriminace) seznamovat se s pojmy - protiprávní jednání a jeho důsledky, právní dokumenty občana, policie a její funkce, soud, trest	pracovní listy, obrázky a texty – naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly, státní instituce pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání (naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly, státní instituce) hymna, významní představitelé ČR – prezident, předseda vlády právo, jako významný prvek lidského života - základní lidská práva, práva a povinnosti občana, rodinné právo, práva dítěte a jejich ochrana (pojmy a nebezpečím –týrání, zneužívání, šikana,	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Hv - hymna

Péče o občana Žák by měl: uvědomovat si důležitost budoucího uplatnění ve společnosti, být seznámen s touto problematikou (pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřad, podpora v nezaměstnanosti) umět účelně trávit svůj volný čas seznamovat se s nebezpečím sociálně patologických jevů a zneužívání drog nacvičovat a osvojovat si vhodné chování za mimořádných situací seznamovat se se systémem zdravotní a sociální péče (orgány a institucemi), zdravotním a sociálním pojištěním, sociálním zabezpečením a místními pomáhajícími organizacemi	diskriminace) demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata protiprávní jednání a jeho důsledky, právní dokumenty občana, policie a její funkce, soud, trest pracovní listy, obrázky a texty – škola, lidská práce,volný čas, zájmy pojmy – služby, peníze, vzdělání, profese, pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřad, podpora v nezaměstnanosti , volný čas pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (škola, lidská práce, zaměstnání, volný čas, zájmy) cvičné a reálné peníze, hospodaření s penězi demonstrativní obrázky (drogy, nebezpečné a mimořádné situace) dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata význam profese a vzdělání v budoucím životě volný čas a zájmy - kultura (kino, divadlo, koncerty, výstavy, muzea), sport (aktivní i pasivní),zájmové činnosti (sběratelství, ruční práce, turistika) nebezpečím sociálně patologických jevů a zneužívání drog nacvičování si vhodného chování za mimořádných situací systémem zdravotní a sociální péče (orgány a instituce), zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení a místní pomáhající organizace	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky M – peníze
10.ročník Historie našeho národa Žák by měl: být seznámen s významnými historickými událostmi v naší zemi znát některé významné osobnosti našich dějin být seznámen se vznikem samostatné ČR seznamovat se s pojmem Evropská Unie, jejím významem, vstupem a členstvím ČR Člověk ve společnosti Žák by měl:	pracovní listy a obrázky – staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. A Praha, T.G.Masaryk, Česká republika pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činností dle zadání - staré pověsti české (Praotec Čech), Karel IV. a Praha,válka, T.G.Masaryk, Česká republika,EU dramatizace, vyprávění, četba (články,knihy) na daná témata demonstrativní obrázky (jednoduchá mapa pražských památek – Karel IV., válka, T.G.Masaryk a jeho vliv, EU ...) pojmy – dějiny, stát, prezident, válka, samostatnost, Česká republika, vznik samostatné ČR, EU, členství v EU	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky

rozumět důležitosti rodiny, přátelství, mít úctu k ostatním lidem, tolerovat odlišnosti být seznámen s nebezpečím rasismu, projevy vandalismu umět pomoci ostatním (v rámci svých možností), být ohleduplný k ostatním, respektovat odlišný názor a zájem umět účelně komunikovat (v rámci svých možností) znát nejdůležitější svátky a osobnosti ČR být seznámen se základními informacemi o své obci, regionu a vlasti (zajímavosti, památky, zvyky a pověsti) Poznatky o společnosti Žák by měl: být seznámen se základními právy a povinnostmi občana uvědomovat si rizika a důsledky protiprávního jednání seznamovat se a vědět o právech občanů ČR v rámci EU (evropskou integraci) Péče o občana Žák by měl: dokázat vyřizovat své jednoduché osobní záležitosti, umět v případě potřeby požádat o radu a pomoc rozpoznat nebezpečí sociálně patologických jevů vědět o možnostech pomoci a sociální péče o potřebné občany (využívat nabídek pomáhajících organizací) mít osvojeny nezbytné dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných situací	pracovní listy, obrázky, texty – rodina, pomáháme si, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (rodina – rodičovská odpovědnost, vznik rodiny, svatební obřad, manželství, rozpad rodiny, domov, škola, vznik nového života, naše vlast, poznatky o společnosti, společenské chování, moje obec a region) dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata, nácvik vhodného společenského chování, vhodné komunikace, tolerance nebezpečí rasismu, vandalismus moje obec (vycházky, vyprávění, poznávání) – osobnosti, pověsti, zvyky demonstrativní obrázky důležité státní svátky (orientace v kalendáři) práva a povinnosti žáka – člověka, rovnoprávnost muže a ženy, rovnocennost a rovnoprávnost menšin vlast – ČR covní listy, obrázky a texty – naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly, státní instituce pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (naše vlast, poznatky o společnosti, státní znak, státní symboly, státní instituce) právo, jako významný prvek lidského života - základní lidská práva, práva a povinnosti občana, rodinné právo, práva dítěte a jejich ochrana (pojmy a nebezpečím – týrání, zneužívání, šikana, diskriminace), práva občana v rámci EU, evropská integrace demonstrativní obrázky dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná témata pracovní listy, obrázky a texty – škola, lidská práce, volný čas, zájmy pojmy – služby, peníze, vzdělání, profese, pracovní uplatnění, kvalifikace, rekvalifikace, odměna za práci, nezaměstnanost, pracovní úřad, podpora v nezaměstnanosti, volný čas pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání (škola, lidská práce, zaměstnání, volný čas, zájmy) cvičné a reálné peníze, hospodaření s penězi demonstrativní obrázky (drogy, nebezpečné a mimořádné situace) dramatizace, vyprávění, četba (články, knihy) na daná	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky M – peníze
---	--	--

	témata význam profese a vzdělání v budoucím životě volný čas a zájmy - kultura (kino, divadlo, koncerty, výstavy, muzea), sport (aktivní i pasivní), zájmové činnosti (sběratelství, ruční práce, turistika) nebezpečím sociálně patologických jevů a zneužívání drog nacvičování si vhodného chování za mimořádných situací systémem zdravotní a sociální péče (orgány a instituce), zdravotní a sociální pojištění, sociální zabezpečení a místní pomáhající organizace	
--	---	--

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů Sebepoznání a sebepojetí - já jako zdroj informací o sobě; druzí jako zdroj informací o mně; moje tělo; moje vztahy k druhým lidem Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebeovládání; organizace vlastního času	
Tématický okruh	Sociální rozvoj
Témata: Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve třídě Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny) Komunikace - cvičení pozorování; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.) Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci (nesouhlas, odpor apod.); rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se)	
Tématický okruh	Morální rozvoj
Témata:	

Řešení problémů a rozhodovací dovednosti

- dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích

Hodnoty, postoje, praktická etika

- vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; dovednosti rozhodování v problematických situacích všedního dne

Průřezové téma	Mediální výchova
Tématický okruh	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>
Témata: <i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i> - vliv médií na každodenní život; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne; vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti)	

5.8 Přírodověda

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **Přírodověda** vychází ze vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**, navazující na vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět**, která přibližuje přírodovědné učivo na 1. stupni základního vzdělávání a kooperuje s ostatními vzdělávacími oblastmi. Dává žákům příležitost seznámit se s přírodou jako systémem, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Žáci získávají základní poznatky o přírodních zákonitostech, které mohou uplatnit v praktickém životě. Seznamují se s vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a se závislostí člověka na přírodních zdrojích. Žáci se učí využívat získané základní přírodovědné znalosti k ochraně přírody.

Vzdělávací obor **Člověk a příroda** zahrnuje základní fyzikální, chemické, přírodovědné a zeměpisné poznatky a dovednosti. Charakter výuky umožňuje žákům hlouběji porozumět procesům probíhajících v přírodě, vzájemným souvislostem a vztahům mezi nimi, poznávat přírodní podmínky nejen ve svém nejbližším okolí a na území ČR, ale i v Evropě. Vychází z osobních poznání a zkušeností.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k :

- rozvíjení schopností vnímat přírodní zákonitosti a získané poznatky využít v praxi
- seznámení s příčinami přírodních jevů
- vnímání vztahů a souvislostí mezi činnostmi lidí, životním prostředím a přírodou
- podílení se svým chováním na ochraně životního prostředí
- získávání praktických zkušeností s přírodními i umělými látkami a materiály
- získání elementárního povědomí o existenci různých zemí, o planetě Zemi, o vesmíru
- utváření a využívání dovedností v situacích ohrožujících životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí

Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat. Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v nejbližším okolí školy a také formou vycházek, exkurzí, výletů a výstav.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- seznamovat žáka a vést ho k používání nejrozličnějších učebnic, učebních materiálů, učebních a kompenzačních pomůcek
- seznamovat žáka s termíny, znaky a symboly běžnými v každodenním životě
- motivovat žáka k uplatňování získaných zkušeností v praktickém životě
- vytvářet u žáka pozitivní vztah k učení, zájem o získávání nových poznatků a rozvoj svých dovedností a
- pomáhat při tvorbě návyků a stereotypů v učení

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat spoluúčast žáka při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- pomáhat žákovi s řešením obtížných situací s přihlédnutím k jeho možnostem a schopnostem
- vést ho k řešení problémových situací na základě pokusu a omylu a k získávání vlastních zkušeností
- podněcovat vnímání problémových situací a podporovat u žáka snahu řešit je na základě vlastních zkušeností a prožitků

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k formulování a vyjádření vlastního názoru a postoje
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka, naslouchat mu a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat dobré žákovo zařazení do společnosti a také vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe sama jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým, podporovat žákovo podílení se na jednoduchých sociálních aktivitách
- vytvářet u žáka základní návyky společenského chování a vyžadovat respektování obecných pravidel
- seznamovat žáka s nebezpečím rizikového chování a jeho důsledky
- podporuje začlenění a orientaci žáka ve společnosti a navazování pozitivních vztahů k okolnímu prostředí
- podporuje vzájemnou pomoc při učení a podněcuje toleranci a hezké vztahy v kolektivu

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- vést žáka k odpovědnosti za své chování a vědomí vlastních práv a povinností
- pravidelně prakticky nacvičovat společenské dovednosti a podporovat vytváření návyků u žáka k jeho dobrému
- začlenění do společnosti
- seznamovat žáka s možností výskytu krizových situací, situací ohrožujících zdraví a život člověka a vést žáka k respektování pokynů kompetentních osob
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- nacvičovat s žáky zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí, vytvářet dané stereotypy
- dbát na bezpečnost práce žáka, učit ho chránit své zdraví
- podporovat žáka v soustředění se na pracovní výkon a klást důraz, aby žák pracoval podle vysvětleného pracovního postupu, podle instrukcí a plnil zadané jednoduché úkoly
- usilovat o respektování pravidel práce v týmu
- podněcovat žáka k hodnocení výsledků vlastní práce a přijímání odpovědností za výkon

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přírodověda		
Očekávané výstupy 7.-8.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
7.ročník Základní poznatky z fyziky Žák by měl: seznamovat se a poznávat základní fyzikální vlastnosti látek (rozlišovat tělesa a látky) seznamovat se s pohyby těles, rozeznat zda je těleso v klidu či v pohybu vůči jinému tělesu seznamovat se s různými skupenstvími látek, poznávat tání, tuhnutí Základní poznatky z chemie Žák by měl: seznamovat se a rozeznávat základní vlastnosti látek (rozpuštěnost, nerozpuštěnost, hustota) poznávat vlivy teploty, míchání na rychlost rozpouštění pevné látky učit se rozpoznávat nebezpečné látky a přípravky, seznamovat se s značením a užíváním chemikálií	tělesa a látky (rozdíly, vlastnosti) skupenství - vlastnosti látek pevných, kapalných a plyných (křehkost, pružnost, tvárnost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínatost) pohyby těles, těleso v klidu či v pohybu (vůči jinému tělesu) pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení, reálné situace základní vlastnosti látek – barva, zápach, rozpustnost, nerozpuštěnost, hustota vliv teploty, míchání na rychlost rozpouštění pevné látky nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání chemikálií v běžném životě zásady bezpečné práce s chemickými látkami v běžném životě voda v přírodě, pojmy – pitná voda, užitková voda, odpadní voda	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění Pv – práce s chem. přípravky

v běžném životě seznamovat se se zásadami bezpečné práce s chemickými látkami v běžném životě chápat důležitost vody v přírodě, seznamovat se s pojmy – pitná voda, užitková voda, odpadní voda Základní poznatky z přírodopisu Žák by měl: vytvářet si kladný vztah k okolí – k přírodě prohlubovat základní informace o dění v přírodě během ročních období (typické rostliny, chování zvířat) znát nejběžnější zástupce rostlin (květiny, stromy, keře, zelenina,...) a živočichů (domácí zvířata, zvířata lesa, zástupci plazů, ptáků, ryb), rozlišovat jejich typické životní prostředí, rozšiřovat dále své vědomosti seznamovat se se způsoby péče o neznámější rostliny a zvířata během roku upevňovat a prohlubovat své znalosti lidského těla (smysly a jejich ochrana, péče o zuby, nehty, vlasy, rozdíly mezi chlapcem a dívkou,...) Základní poznatky ze zeměpisu Žák by měl: upevňovat schopnost orientace ve svém okolí, místě bydliště seznamovat se s mapou, učit se orientovat na mapě podle barev (vodstvo, horstvo, nížiny), seznamovat se se značením měst, hranic, ... prohlubovat znalosti a vědět o přírodních a kulturních zajímavostech svého regionu seznamovat se s tématem doprava (dopravní prostředky, cestování – vlakem, autobusem, letecká doprava, chování v dopravních prostředcích) upevňovat a rozšiřovat své znalosti pravidel silničního provozu pro chodce, dopravních značek	pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení, reálné situace pracovní listy – jaro, léto, podzim, zima, rok a roční období, lidské tělo, chlapec a dívka, muž a žena, příroda a životní prostředí příroda během ročních období (typické rostliny, chování zvířat) nejběžnější zástupci rostlin (květiny, stromy, keře, zelenina,...), živočichů (domácí zvířata, zvířata lesa, zástupci plazů, ptáků, ryb), jejich typické životní prostředí způsoby péče o neznámější rostliny a zvířata během roku (pěstování rostliny, chov zvířete) lidské tělo (smysly a jejich ochrana, péče o zuby, nehty, vlasy, rozdíly mezi chlapcem a dívkou,...) obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (nácvič), reálné situace vycházky, návštěva zoo, farmy, statku pracovní listy – naše vlast, doprava, provoz na ulici, v autobusu, na vlakovém nádraží, dopravní značky, pamětihodnosti města a okolí mapa ČR, mapa města, značení v mapě region, kulturní zajímavosti doprava, dopravní prostředky, cestování – vlakem, autobusem, letecká doprava, chování v dopravních prostředcích pravidla silničního provozu pro chodce, dopravní značky obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (nácvič), reálné situace vycházky po městě, výlety po regionu, návštěva kulturních památek a zajímavostí dopravní hřiště	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pv – péče o květiny, hygiena, Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
8.ročník Základní poznatky z fyziky	tělesa a látky (rozdíly, vlastnosti) skupenství - vlastnosti látek pevných, kapalných	

Žák by měl: uvědomovat si základní vlastnosti látek rozpoznávat jednotlivá skupenství látek (var kapaliny) seznamovat se s elektrickou energií, její nezbytností v běžném denním životě, seznamovat se s důležitostí dodržování pravidel bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji Základní poznatky z chemie Žák by měl: rozlišovat druhy vody (pitná, užitková, odpadní), chápat důležitost udržování čistoty vody rozpoznávat základní vlastnosti látek pracovat bezpečně s běžně používanými chemikáliemi, poznávat běžné chemické výrobky a znát jejich využití v praxi seznamovat se a znát pojmy – vzduch, kyslík (nezbytnost pro život člověka), čistota ovzduší, smog seznamovat se s funkcí plastů, chápat důležitost správné likvidace plastů vědět o problematice znečišťování vody a ovzduší (znečišťovatelé v nejbližším okolí – továrny, auta), nacvičovat správné chování k životnímu prostředí Základní poznatky z přírodopisu Žák by měl: vědět o způsobech péče o rostliny a zvířata během roku seznamovat se s stavbou, tvarem a funkcí rostlin, významem jednotlivých částí těla rostliny (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) seznamovat se s rozšířením, významem a nutností ochrany živočichů a rostlin upevňovat a prohlubovat své znalosti lidského těla (dýchání, srdeční činnost, trávení, vyměšování, změny v období dospívání,...)	(var kapaliny) a plyných (křehkost, pružnost, tvárnost, pevnost, tekutost, stlačitelnost, rozpínatost) pohyby těles, těleso v klidu či v pohybu (vůči jinému tělesu) elektrická energie, spotřebiče, bezpečnost pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení (nácvik), reálné situace základní vlastnosti látek – barva, zápach, rozpustnost, nerozpustnost, hustota (vliv teploty, míchání na rychlost rozpouštění pevné látky) nebezpečné látky a přípravky, značení a užívání chemikálií v běžném životě zásady bezpečné práce s chemickými látkami v běžném životě, chemické výrobky a jejich využití v praxi pojmy - vzduch, kyslík a jeho nezbytnost pro život člověka, čistota ovzduší, smog voda v přírodě, pojmy – pitná voda, užitková voda, odpadní voda, udržování čistoty vody funkce a správná likvidace plastů (třídění odpadu) znečišťování vody a ovzduší (znečišťovatelé v nejbližším okolí – továrny, auta), správné chování k životnímu prostředí pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení (nácvik), reálné situace pracovní listy – jaro, léto ,podzim, zima, rok a roční období, lidské tělo, chlapec a dívka, muž a žena, dýchací ústrojí, krevní oběh, trávicí a vylučovací soustava, vznik nového života, zdraví a hygiena, příroda a životní prostředí příroda během ročních období (typické rostliny, chování zvířat) nejběžnější zástupci rostlin (květiny, stromy, keře, zelenina,...), živočichů (domácí zvířata, zvířata lesa, zástupci plazů, ptáků, ryb), jejich typické životní prostředí způsoby péče o nejznámější rostliny a zvířata během roku (pěstování rostliny, chov zvířete) stavba, tvar a funkce rostlin, význam jednotlivých částí těla rostliny (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) rozšířením, význam a ochrana živočichů a rostlin lidské tělo - dýchací ústrojí, krevní oběh, trávicí a vylučovací soustava, vznik nového života, zdraví a hygiena obrázky a texty, vyprávění, popisování a	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Pč – práce s el. spotřebiči Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění Pč – práce s chem. přípravky Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pč –péče o květiny, hygiena, sebeobsluha
--	--	--

Základní poznatky ze zeměpisu Žák by měl: orientovat na mapě podle barev (vodstvo, horstvo, nížiny), poznat značení měst, hranic, vyhledat na mapě světadíl, moře, oceán ... vědět o nejběžnějších druzích dopravy, rozšiřovat své znalosti (zakoupení jízdenky, jízdní řády, dopravní předpisy) učit se orientovat v mapě města podle významných bodů seznamovat se s ČR, její zeměpisnou polohou, členitostí, hlavním městem učit se na mapě hledat polohu ČR, seznamovat se s významem státní hranice a sousedními státy ČR seznamovat se se značením kraje, regionu, seznamovat se s vyhledáváním v mapě ČR regionu nebo kraje dle místa bydliště	dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (návčik), reálné situace vycházky, návštěva zoo, farmy, statku pracovní listy – naše vlast, doprava, provoz na ulici, v autobusu, na vlakovém nádraží, dopravní značky, pamětihodnosti města a okolí, Česká republika mapa světa, mapa ČR (poloha, členitost, hlavní město, sousední státy, kraje a regiony), mapa města (významné body), značení v mapě region, kulturní zajímavosti doprava, dopravní prostředky, cestování – vlakem, autobusem, letecká doprava, chování v dopravních prostředcích, zakoupení jízdenky, jízdní řády, dopravní předpisy pravidla silničního provozu pro chodce, dopravní značky obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (návčik), reálné situace vycházky po městě, výlety po regionu, návštěva kulturních památek a zajímavostí, hlavní město dopravní hřiště	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky
--	---	---

9.-10.ročník		
9.ročník Základní poznatky z fyziky Žák by měl: dodržovat zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji seznamovat se s jednoduchými stroji (využití v praxi) seznamovat se se zvukem – zdroji zvuku, ozvěnou, hudebními nástroji, škodlivostí nadměrného hluku seznamovat se a rozpoznávat (být informován o) zdroje tepla, světla, elektrického proudu seznamovat se s druhy energie a možnostmi jejich získávání (elektrárny, jaderná elektrárna – ochrana před radioaktivním zářením)	elektrická energie, spotřebiče, bezpečnost a zásady práce druhy energie a možnosti jejich získávání (elektrárny, jaderná elektrárna – ochrana před radioaktivním zářením) jednoduché stroje – páka, kladka, nakloněná rovina, šroub (využití v praxi) zvuk - zdroji zvuku, ozvěnou, hudebními nástroji, škodlivostí nadměrného hluku zdroje tepla, světla, elektrického proudu pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení (návčik), reálné situace, exkurze	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Pč – práce s el. spotřebiči Hv – hudební nástroje

Základní poznatky z chemie Žák by měl: vědět o kyslíku jako složce vzduchu nezbytné pro život člověka, zvířat a rostlin seznamovat se s rozdělením živin (bílkoviny, tuky, sacharidy), důležitostí a zdroji vitamínů, vlivem správné zdravé výživy na život člověka seznamovat se a získávat informace o funkci léčiv, jejich správným užíváním seznamovat se se nebezpečím zneužívání návykových látek seznamovat se se stavebními pojivý (cement, vápno, sádra), jejich využitím v praxi a nutnosti dodržovat zásady bezpečné práce	pojmy - vzduch, kyslík a jeho nezbytnost pro život člověka, čistota ovzduší, smog rozdělením živin (bílkoviny, tuky, sacharidy), důležitost a zdroje vitamínů, vliv správné zdravé výživy na život člověka funkce léčiv, jejich správné užívání nebezpečí zneužívání návykových látek stavební pojiva (cement, vápno, sádra), jejich využitím v praxi a zásady bezpečné práce pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení (návěst), reálné situace	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění Pč – práce s chem. přípravky
Základní poznatky z přírodopisu Žák by měl: seznamovat se a znát význam lesa (lesní plody), společenství stromů, rostlin a hub seznamovat se a poznat nejběžnější druhy jedlých a jedovatých hub, seznamovat se se zásadami jejich sběru, konzumace a první pomoci při otravě seznamovat se s hospodářsky významnými druhy rostlin (zelenina, brambory, obilí,...) a živočichů (kuřata, prasata, krávy,...) a jejich pěstováním seznamovat se s léčivými bylinami upevňovat a prohlubovat své znalosti lidského těla (pohlavní orgány, menstruace, hygiena, vznik nového života, zdraví a nemoc) seznamovat se a dodržovat pravidla bezpečného chování v přírodě seznamovat se a vědět, které činnosti přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	pracovní listy – lidské tělo, chlapec a dívka, muž a žena, vznik nového života, zdraví a hygiena, nemoc, příroda a životní prostředí význam lesa (lesní plody), společenství stromů, rostlin a hub nejběžnější druhy jedlých a jedovatých hub, zásady jejich sběru, konzumace a první pomoc při otravě hospodářsky významné druhy rostlin (zelenina, brambory, obilí,...) a živočichů (kuřata, prasata, krávy,...) a jejich pěstování léčivé byliny ochrana živočichů a rostlin, životního prostředí (co škodí, co pomáhá) lidské tělo - pohlavní orgány, menstruace, hygiena, vznik nového života, zdraví a nemoc) pravidla bezpečného chování v přírodě obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (návěst), reálné situace vycházky, návštěva zoo, farmy, statku	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pč – péče o květiny, hygiena, sebeobsluha VZ - sexuální dospívání, těhotenství, tělesná hygiena
Základní poznatky ze zeměpisu Žák by měl: orientovat se na mapě města podle významných bodů poznat ČR, znát její zeměpisnou polohou, členitost, hlavní město umět na mapě hledat polohu ČR, znát význam státní hranice a určit sousední státy ČR	pracovní listy – naše vlast, doprava, provoz na ulici, dopravní značky, pamětihodnosti města a okolí, Česká republika mapa světa, mapa ČR (poloha, členitost, hlavní město, sousední státy, kraje a regiony), mapa města (významné body), značení v mapě region, kulturní zajímavosti pravidla silničního provozu pro chodce,	Ps – jemná motorika Vv - kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky

znát značení kraje, umět ho vyhledat místní kraj (region), znát jeho polohu	dopravní značky obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (návčik), reálné situace vycházky po městě, výlety po regionu, návštěva kulturních památek a zajímavostí, hlavní město dopravní hřiště	
10.ročník Základní poznatky z fyziky Žák by měl: rozpoznávat zdroje světla (seznamovat se s využitím zrcadel, optickými přístroji) seznámit se a být informován o pohybech planety Země (střídání dne a noci, ročních obdobích), měsíčních fázích Základní poznatky z chemie Žák by měl: seznamovat se s pojmy – paliva, ropa, uhlí, zemní plyn (jejich využitím) seznamovat se se značením a symboly nebezpečných látek seznamovat se s nutností dodržovat zásady bezpečného zacházení s hořlavinami vědět o zásadách první pomoci při popálení, poleptání vědět o možnosti vzniku mimořádné události (únikem nebezpečné látky, havárie, ekologické katastrofy), nacvičovat správné chování Základní poznatky z přírodopisu Žák by měl: vědět o významu hospodářsky významných rostlin a živočichů seznamovat se s kriticky ohroženými druhy rostlin a živočichů znát jednotlivé části lidského těla, umět je pojmenovat a vědět o jejich funkcích seznamovat se s důležitostí správné životosprávy (ochrana zdraví, odpočinek, spánek), škodlivostí alkoholu, kouření a drog vědět o nutnosti chránit své zdraví, seznamovat se s prevencí onemocnění, projevy a příznaky onemocnění (měření teploty, první pomoc, návštěva lékaře, pobyt v nemocnici, užívání léků, lékárna,...)	pohyby planety Země (střídání dne a noci, ročních obdobích), měsíční fáze zdroje tepla, zdroje světla (využití zrcadel, optické přístroje), zdroje elektrického proudu pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, cvičení (návčik), reálné situace, exkurze pojmy – palivo, ropa, uhlí, zemní plyn (jejich využití) značením a symboly nebezpečných látek zásady bezpečného zacházení s hořlavinami zásady první pomoci při popálení, poleptání možnost vzniku mimořádné události (únikem nebezpečné látky, havárie, ekologické katastrofy), nacvičovat správné chování pracovní listy, obrázky a texty pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, pokusy, dramatizace, cvičení (návčik), reálné situace pracovní listy – lidské tělo, chlapec a dívka, muž a žena, vznik nového života, zdraví a hygiena, nemoc, příroda a životní prostředí hospodářsky významné druhy rostlin (zelenina, brambory, obilí,...) a živočichů (kuřata, prasata, krávy,...) a jejich pěstování ochrana živočichů a rostlin, životního prostředí (co škodí, co pomáhá), kriticky ohrožené druhy (chránění území) lidské tělo - pohlavní orgány, menstruace, hygiena, vznik nového života, zdraví a nemoc) správná životospráva (ochrana zdraví, odpočinek, spánek), škodlivost alkoholu, kouření a drog ochrana zdraví, prevence onemocnění, projevy	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Pč – práce s el. Spotřebiči Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění Pč – práce s chem. přípravky Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky Pč – péče o květiny, hygiena, sebeobsluha

být seznámen s principy a zásadami ochrany přírody a životního prostředí (chráněná území) Základní poznatky ze zeměpisu Žák by měl: prohlubovat své znalosti základů zeměpisu znát a uplatňovat zásady bezpečného pohybu v přírodě i ve městě seznamovat se s adekvátním jednáním a chováním při nebezpečí ohrožení zdraví a života, živelní pohromy, nacvičovat ho a umět ho uplatnit	a příznaky onemocnění (měření teploty, první pomoc, návštěva lékaře, pobyt v nemocnici, užívání léků, lékárna,...) obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (nácvik), reálné situace vycházky, návštěva zoo, farmy, statku, lékárny pracovní listy – naše vlast, doprava, provoz na ulici, dopravní značky, pamětihodnosti města a okolí, Česká republika mapa světa, mapa ČR (poloha, členitost, hlavní město, sousední státy, kraje a regiony), mapa města (významné body), značení v mapě region, kulturní zajímavosti pravidla silničního provozu pro chodce, dopravní značky, zásady bezpečného pohybu v přírodě i ve městě chování při nebezpečí ohrožení zdraví a života, živelní pohromy obrázky a texty, vyprávění, popisování a dramatizace pozorování, vyhledávání, popisování a třídění předmětů (obrázků, fotografií, kartiček) nebo činnosti dle zadání demonstrativní obrázky, cvičení (nácvik), reálné situace vycházky po městě, výlety po regionu, návštěva kulturních památek a zajímavostí, hlavní město dopravní hřiště	Ps – jemná motorika Vv – kresba, malba, vybarvování Řv – popis, vyprávění, dramatizace Tv – vycházky, dopravní hřiště
---	--	--

Průřezové téma	Environmentální výchova
Tématický okruh	Vztah člověka k prostředí
Témata: Vztah člověka k prostředí - naše obec, náš životní styl, prostředí a zdraví - rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví	
Tématický okruh	Ekosystémy
Témata: Ekosystémy - les (les v našem prostředí, význam lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje	
Tématický okruh	Základní podmínky života

Témata:***Základní podmínky života***

- voda (význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda), ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší)

Tématický okruh***Lidské aktivity a problémy životního prostředí*****Témata:*****Lidské aktivity a problémy životního prostředí***

- doprava a životní prostředí (význam vliv dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž)
- ochrana přírody

5.9 Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura Vzdělávací obsah je rozdělen na činnosti vokální a instrumentální, činnosti poslechové, činnosti hudebně pohybové.

Učitel ve vyučovacích hodinách dává žákovi prostor pro uplatnění jeho tvořivých schopností a zprostředkovává mu umělecké zážitky prostřednictvím jeho vlastní tvorby, naplňuje přirozenou potřebu projevit se. Učitel upřednostňuje činnosti rozvíjející klíčové kompetence, které vedou k rozvoji estetického citění a vnímání žáka. *Hudební výchova* má rehabilitační a relaxační charakter. Na žáky působí harmonizující prostředí, kde se snižuje jejich vnitřní napětí, psychická nevyváženost, nesoustředěnost, někdy i agresivita. Hudební činnosti podporují vytváření kladného vztahu k hudbě, rozvíjejí hudebnost žáka, podporují schopnosti hudbu emocionálně prožít a poskytují vhled do hudební kultury. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, poslechových a pohybových. Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

Vyučovací předmět *Hudební výchova* je realizován jako povinný předmět. Na 1. stupni i 2. stupni s časovou dotací 1 hodiny týdně. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v přírodním prostředí, lze se zúčastnit i koncertů a pěveckých vystoupení.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Hudební výchově* směřuje k těmto cílům :

- rozvíjení hudebnosti žáka s využitím metody individuálního přístupu k jednotlivci
- rozvíjení hudebnosti žáka skupinovým výcvikem všech žáků
- rozvíjení pohybové kultury
- zprostředkování poznání a chápání hudebního bohatství našeho národa
- kultivace estetického citění a prožívání

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- umožňovat žákovi pracovat s různými druhy hudebních nástrojů a vést žáka k jejich správnému používání
- zajišťovat, aby žákovi hudba poskytovala radost, uspokojení a celkové uvolnění
- formovat estetické cítění žáka ve vztahu k hudbě
- zařazovat takové aktivity, vedoucí k navození příjemné atmosféry při hudebních činnostech, prohlubujících u žáka zájem o hudební umění
- uplatňovat individuální přístup, vhodně zvolit vzdělávací tempo pro každého žáka
- vést žáka k postupnému chápání významu hudby v životě člověka

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení
- motivovat a povzbuzovat žáka nenechat se odradit nezdarem
- opakovaným povzbuzováním odbourávat jeho ostych z individuálního vystoupení
- podporovat žákovu snahu vyvinout volní úsilí soustředit se na činnost a kontrolovat ji, dokončit, co započal
- poskytovat dostatek příležitostí k verbální i neverbální komunikaci při řešení zadaného úkolu

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- vést žáka ke vzájemné toleranci, pomoci při hudebních projevech
- nabízet a zařazovat činnosti, při kterých může žák prezentovat výsledky své práce
- vést žáka k formulování vlastního názoru na hudební dílo
- využívat besídek, oslav k prezentaci hudebních výsledků žáka

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k pochopení emocionálního vlivu hudby na život lidí
- využívat hudebního díla k seznamování žáka s odlišnostmi i jedinečností naší i světové hudební kultury
- vést žáka k uvědomování si sebe sama jako samostatnou osobnost
- podněcovat žáka při skupinových činnostech ke spolupráci s ostatními

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- vytvářet u žáka povědomí o tom, že umění je „dorozumívacím mostem“ mezi národy celého světa
- navozovat situace, aby měl žák možnost vyjádřit vlastní názor na působení hudby na jeho citovou sféru
- přestovat v žákovi národní hrdost na kulturu své vlasti
- seznamovat žáka s kulturou místa a prostředí, ve kterém žije (kulturní akce, historie, i současnost hudebního dění)

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k vytváření a upevňování pozitivního vztahu k hudbě
- umožňovat žákovi vnímání krásy hudby, naslouchání zvuků v přírodě
- umožňovat žákovi seznámit se s hudebním uměním v praxi (koncerty)
- volit takové metody a formy práce, aby žák sám hudbu provozoval (odbourání ostychu) a vyjádřil své vlastní pocity a nálady zpěvem nebo tancem
- zařazovat činnosti, při kterých se žák učí ovládat koordinaci ruky – oka, zvládat jemnou motoriku (manipulace s Orffovými hudebními nástroji)

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova		
Očekávané výstupy 1.-3.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
<i>Vokální a instrumentální činnosti</i> žák by měl - správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmizaci říkadel i při zpěvu - rytmizovat jednoduchý text - dbát na hlasovou hygienu - zpívat jednoduché písně - rozlišovat, napodobovat, vnímat zvuky ve svém okolí - seznámit se s elementárními hudebními nástroji Orffova instrumentáře	správné dýchání, uvolnění hlasového aparátu, správná artikulace, srozumitelná výslovnost rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel hlasová hygiena (křik, přepínání hlasu) zpěv jednoduchých písní lidových i umělých v rozsahu kvinty až sexty hra na tělo – tleskání, dupání spojování zpěvu s pohybem v prostoru rozlišování a napodobování různých nehudebních i hudebních zvuků (zvonek, bubínek, hudební nástroj) seznámení s hudebními nástroji Orffova instrumentáře	Čt Řv - artikulace Tv – hudebně pohybové činnosti
<i>Poslechové činnosti</i> žák by měl - rozlišit zvuky zvířat, ptáků, přírodních dějů - rozlišit slovo mluvené a zpívané - soustředit se na poslech říkadel a jednoduchých písní	rozlišování zvuků (hlasy zvířat, ptáků, zvuk větru, kapek apod.) rozlišování lidských hlasů – barva hlasu rozlišení zvuku – tónu, rozlišení hlasu mluveného a zpívaného poslech říkadel a jednoduchých lidových písní v provedení dětských pěveckých sborů	Čls – hlasy zvířat, ptáků, přírodní děje

<i>Hudebně pohybové činnosti</i> žák by měl - upevňovat návyk správného držení těla - zvládnout jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky - zvládnout chůzi, pochod s rytmickým doprovodem - zkoušet vyjádřit svoji náladu pohybem - pokoušet se sladit pohyb s hudbou	správné držení těla, uvolněnost, lehkost tělesného pohybu jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky chůze, pochod s rytmickým doprovodem (tleskání do rytmu) vyjádření nálady pohybem pohybový projev podle hudby - improvizace	Tv- rytmická cvičení s hudbou -hudebně pohybové činnosti
--	---	--

4.-6.ročník <i>Vokální a instrumentální činnosti</i> žák by měl - správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmizaci říkadel i při zpěvu - rytmizovat jednoduchá slovní spojení, říkadla - dbát na hlasovou hygienu - zpívat jednoduché písně - rozpoznat zvuk hudebního nástroje - rozlišit hlas mluvený a zpívaný - rozeznat tón krátký – dlouhý, vyšší – nižší - osvojovat si hru na tělo - zkvalitňovat manipulaci s nástroji rfeova instrumentáře	správné a hospodárné dýchání, uvolnění hlasového aparátu, správná artikulace, zřetelná a srozumitelná výslovnost rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel hlasová hygiena (křik, přepínání hlasu) uvolněné zpívání, správné zacházení s hlasem dodržování tempa, rytmu zpěv jednoduchých písní lidových i umělých s doprovodem hudebního nástroje rozlišování zvuků hudebních nástrojů (klavír, flétna, housle, kytara) rozlišit mluvený a zpívaný hlas rozeznat tón krátký – dlouhý, vyšší – nižší hra na tělo(tleskání, pleskání, dupání) správná manipulace s nástroji rfeova instrumentáře (hůlky, bubínek, tamburína)	Čt Řv – rytmizace slov, slovní spojení
<i>Poslechové činnosti</i> žák by měl - rozlišit zvuky zvířat, ptáků, přírodních dějů - rozlišit slovo mluvené a zpívané	rozlišování zvuků (hlasy zvířat, ptáků, zvuk větru, kapek apod.) rozlišování lidských hlasů – barva hlasu, zvukové bohatství mateřské řeči (melodičnost)	Čls – hlasy zvířat, ptáků, přírodní děje

rozlišit zvuk – tón, hlas mluvený a zpíváný seznámit se se zpěvnými hlasy rozlišit charakter tónu soustředit se na poslech říkadel a jednoduchých písní	rozlišení zvuku – tónu, rozlišení hlasu mluveného a zpívaného rozlišení zpěvních hlasů (bas – soprán) rozlišení tónu nízkého – vysokého, silného – slabého, dlouhého – krátkého poslech říkadel a jednoduchých lidových písní v provedení dětských pěveckých sborů	Čt
<i>Hudebně pohybové činnosti</i> žák by měl upevňovat návyk správného držení těla zvládnout jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami zvládnout chůzi, pochod s rytmickým doprovodem vyjádřit náladu skladby pohybem	správné držení těla, uvolněnost, lehkost tělesného pohybu jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami (střídání dvoudobého metra s třídobým) hry rytmicko-dramatické chůze, pochod s rytmickým doprovodem (tleskání do rytmu) vyjádření nálady pohybem (rozvoj nonverbální komunikační schopnosti žáků)	Tv- rytmická cvičení s hudbou -hudebně pohybové činnosti

7.-8.ročník		
<i>Vokální a instrumentální činnosti</i> žák by měl správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmizaci říkadel i při zpěvu upevňovat si správné pěvecké návyky rytmizovat jednoduchá slovní spojení, říkadla dbát na hlasovou hygienu interpretovat jednoduché písně dle svých možností zvládat hru na tělo správně zacházet s elementárními hudebními nástroji Orffova instrumentáře	správné dýchání, uvolnění hlasového aparátu, koordinace sluchové představivosti se zpěvní realizací, správná artikulace, srozumitelná výslovnost rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel melodizace říkadel hlasová hygiena (křik, přepínání hlasu) zpěv jednoduchých písní lidových i umělých s různým zaměřením v rozsahu 1 oktávy hra na tělo (tleskání, pleskání, dupání, luskání) hra na nástroje Orffova instrumentáře – hůlky, bubínek, tamburína, triangel) instrumentální doprovod na nástroje Orffova instrumentáře	Čt Řv – rytmizace slov, slovní spojení Vu - hymna
<i>Poslechové činnosti</i> žák by měl rozlišit hudební nástroje podle zvuku	rozlišování barvy zvuku hudebních nástrojů (housle, kontrabas, trubka, klarinet) poslech krátkých výrazných skladeb	

poznat skladbu pochodového charakteru poznat podle melodie polku, valčík poznat podle melodie pochod, ukolébavku rozlišit veselou, smutnou, vážnou melodii seznámit se s tvorbou našich i světových skladatelů	pochodového charakteru poslech krátkých výrazných skladeb tanečního charakteru – polka, valčík naslouchání a rozlišení hudebních žánrů – pochod, ukolébavka rozlišení melodie veselé, smutné, vážné poslech krátkých skladeb známých hudebních skladatelů dle výběru učitele	
Hudebně pohybové činnosti žák by měl zvládnout pohybové hry s říkadly a popěvky zvládnout změnu pohybu podle tempových a rytmických změn sladit pohyb s rytmickým doprovodem zvládnout pochod podle hudby seznámit se se základními kroky polky sladit pohyb s hudbou uvolnit svalové napětí do klidové fáze	pohybové hry s říkadly a popěvky rozvoj rytmického citění – pohybové hry v chůzi – koordinace pohybu s hudbou (cvalové poskoky, krok poskočný) pohyb s rytmickým doprovodem – klus v mírném tempu – zrychlování, zpomalování pochod podle hudby základní kroky polky improvizované vyjádření hudby pohybem spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudbou relaxační hudba	Tv- rytmická cvičení s hudbou

9.-10.ročník		
Vokální a instrumentální činnosti žák by měl správně a hospodárně dýchat a zřetelně vyslovovat při rytmitizaci říkadel i při zpěvu rytmizovat jednoduchá říkadla zpívat písně s různým obsahovým zaměřením seznámit se se základními hudebními pojmy zvládnout hru na tělo prohlubovat zručnost při doprovodu písní na hudební nástroje Orffova	správné dýchání, uvolnění hlasového aparátu, koordinace sluchové představitosti se zpěvní realizací, správná artikulace, zřetelná a srozumitelná výslovnost jednotlivých slov, slovních spojení, říkadel a rozpočítadel rytmizace jednoduchých říkadel zpěv písní lidových i umělých v rozsahu 1 oktávy seznámení s hudebními pojmy, nota, notová osnova, hudební klíč hra na tělo – upevňování rytmického citění hudební doprovod na nástroje Orffova instrumentáře	Čt Řv – rytmizace říkadel Vu - hymna

instrumentáře poznat vybrané hudební nástroje sluchem	poznávání hudebních nástrojů sluchem (klavír, housle, kontrabas, kytara, trubka, klarinet) doprovod písně několika (2-3) dětskými hudebními nástroji	
<i>Poslechové činnosti</i> žák by měl rozpoznat zvuky osvojených hudebního nástrojů soustředit se na poslech skladby seznámit se s českou i světovou hudební tvorbou seznámit se s hudební tvorbou A.Dvořáka a B. Smetany	rozpoznání zvuků vybraných hudebních nástrojů poslech písní z pohádek poslech dechového orchestru poslech vybraných ukázek našich i zahraničních skladatelů dle výběru učitele seznámení s tvorbou A.Dvořáka a B. Smetany	
<i>Hudebně pohybové činnosti</i> žák by měl zvládnout pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami sladit vlastní pohyb s hudbou seznámit se se základními kroky mazurky reagovat uvolněním svalového napětí na tóny relaxační hudby zvládnout spojení tělesného cvičení s hudebním doprovodem	pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami improvizované vyjádření hudby pohybem základní kroky mazurky relaxační hudba spojení jednoduchých tělesných cvičení s hudebním doprovodem	Tv- rytmická cvičení s hudbou Řv – rytmizace říkadel

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení sebekontroly <i>Psychohygienu</i> - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému - uvolnění – relaxace - dovednosti zvládání stresových situací	
Tématický okruh	<i>Sociální rozvoj</i>
Témata: <i>Poznávací schopnosti</i> - vzájemné poznávání se ve třídě	

Mezilidské vztahy - péče o dobré vztahy - vztahy a naše třída - chování podporující dobré vztahy, respekt, podpora, pomoc Komunikace - řeč těla, řeč zvuků a slov - dovednosti pro sdělování verbální i neverbální Spolupráce a soutěživost - rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci - rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci	
Tématický okruh	Morální rozvoj
Témata: Řešení problémů a rozhodování dovedností - dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů – problémy v mezilidských vztazích	

Průřezové téma	Environmentální výchova
Tématický okruh	<i>Vztah člověka k prostředí</i>
Témata: - naše obec – příroda a kultura obce	

Průřezové téma	Mediální výchova
Tématický okruh	<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>
Témata: Mediální komunikace - vnímání mluveného projevu - vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce)	

5.10 Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Učivo předmětu je zaměřené na rozvoj estetického cítění a vyjadřování žáků a jejich tvořivost. Dále k utváření základních manuálních dovedností a jemné motoriky. Umožňuje uplatňování osobních pocitů a prožitků, poskytuje prostor k získávání nových podnětů pro fantazii. Přispívá k rozvoji vlastního vnímání, cítění, myšlení, prožívání a představivosti. Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchovy.

Vyučovací předmět je realizován jako povinný předmět s časovou dotací 2 hodin v 1.- 6. ročníku a jedné hodiny v 6. – 10. ročníku. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností,

psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v keramické dílně, v nejbližším okolí školy a také formou vycházek, exkurzí a výstav.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání ve *Výtvarné výchově* směřuje k těmto cílům :

- dává žákovi příležitost pracovat s různými druhy materiálů, učebních pomůcek a vede žáka k jejich správnému používání
- seznamuje žáka s nejrůznějšími výtvarnými technikami
- obohacuje schopnosti žáka, jeho smyslové a obrazové vnímání, vede k vyjadřování jeho emocí, nálad a pocitů
- vhodně rozvíjí žakovu osobnost a k podpoře jeho seberealizaci.

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žakovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- umožňovat žákovi prezentaci výsledků vlastních prací (třídní a školní výstavy...)
- seznamovat žáka různým vybraným technikám

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k vlastnímu výtvarnému vyjádření
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možnosti a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka používat při výtvarném projevu vhodné materiály, nástroje a techniky
- podporovat zdokonalování v sebeoblužných činnostech, úklidu pracovních pomůcek a zachovávání estetičnosti okolního prostředí
- dbát na bezpečnost práce žáka, učit ho chránit své zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova		
Očekávané výstupy 1. – 3. ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
žák by měl seznámit se s výtvarnými potřebami, materiálem a rozličnými technikami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, vodové barvy, pastelka, štětec, křída, přírodní materiály) osvojit si pracovní postupy při zadaném úkolu dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky rozpoznat základní barvy a tvary rozvíjet citlivost pro výtvarné vnímání a vyjádření okolního světa používat s dopomocí učitele základní výtvarné techniky (malování, tisk, modelování..) rozvíjet vlastní fantazii a představivost pozorovat okolní prostředí (příroda, prostředí třídy), snažit se ho vyjádřit ve svém výtvarném projevu objevovat tvary	výtvarné potřeby a materiál rozvíjení motoriky (úchop, grafomotorická cvičení, koordinace) technické výtvarné dovednosti – muchlání, mačkání, ohýbání, trhání, lepení, stříhání, překládání papíru hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama hnětení, stlačování, vyvalování tvarů (kulička, válec) prsty, dlaněmi modelování z písku, plastelíny, moduritu a keramické hlíny základní barvy a tvary (např. formou her) kresba (pastelkou, křídou, voskovou pastelkou) nenáročných předmětů tematická malba vodovými, temperovými, prstovými barvami – prsty, štětcem, houbičkou ... výtvarné dotváření přírodnin kresbou, malbou, polepením, otiskem kresba, malba dle vlastních pocitů, prožitků, zkušeností a fantazie porovnávání, vyhledávání a třídění tvarů, detailů, celku	Ps – grafomotorická cvičení M – základní tvary
4. – 6. ročník		

žák by měl pracovat a tvořit různými výtvarnými potřebami, materiálem a rozličnými technikami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, vodové barvy, pastelka, štětec, křída, přírodní materiály) osvojit si pracovní postupy při zadaném úkolu dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky pojmenovat základní barvy a tvary rozvíjet citlivost pro výtvarné vnímání a vyjádření okolního světa používat základní výtvarné techniky poznávat a seznámit se s méně obvyklými výtvarnými technikami seznámit se se základními prvky figurativní kresby vytvářet jednoduché dekorace, koláž (používá prvků z textilu či papíru a dokreslování) rozvíjet vlastní fantazii a představivost pozorovat okolní prostředí (příroda, prostředí třídy), snažit se ho vyjádřit ve svém výtvarném projevu podle svých možností uplatňovat smysl a cit pro prostorové formy a zobrazování prostorových skutečností navrhnout odpovídající barevnost ročních období seznámit se se specifiky různých výtvarných projevů ztvárnit na základě vlastních pocitů, zkušeností, fantazie, prožitků a představivosti výtvarný projev vnímat a rozpoznat lidové tradice a zvyky blíže se seznámit s klasickou výtvarnou tvorbou (J. Lady, M. Alše)	výtvarné potřeby a materiál rozvíjení motoriky (úchop, grafomotorická cvičení, koordinace) technické výtvarné dovednosti – muchlání, mačkání, stříhání, vystřihování, skládání, překládání, trhání, lepení, polepování hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama hnětení, stlačování, vyvalování tvarů (kulička, válec) prsty, dlaněmi modelování z písku, plastelíny, moduritu a keramické hlíny modelování tvarů a předmětů vykrajování tvarů pomocí formiček tvarování pomocí dřívka, špachtle základní barvy a tvary rozlišování barevných odstínů, ladění barev kresba (pastelkou, křídou, voskovou pastelkou) nenáročných předmětů kresby vycházející z barevných skvrn, čar a vlnovek kreslení předmětů vycházejících z kruhu (míč, sněhulák), čtverce (utěrka, kapesník), obdélníku (ručník, okno) tematická malba vodovými, temperovými, prstovými barvami – prsty, štětcem, houbičkou ... netradiční techniky (např. otiskování, vlepování, kapání, foukání, stříkání, rytí, mramorování, lavinování, kresba graf. materiály – uhel) základy figurativní kresby (lidská postava, zvířete, pohádková bytost) dekorace, koláž výtvarné dotváření přírodnin kresbou, malbou, polepením, otiskem kresba, malba dle vlastních pocitů, prožitků, zkušeností a fantazie porovnávání, vyhledávání a třídění tvarů, detailů, celku kresba a malba při poslechu a působení hudby kresba, malba podle předlohy kresba, malba podle hmatového prožitku smyslové hry (hra na sochaře) prezentace vlastní činnosti návštěva výstavy kresba, malba na volné téma pohyb těla v prostoru naše lidové tradice a zvyky	Ps – cvičení jemné motoriky Pv – práce s papírem, modelování M - základní tvary
7. – 8.ročník		
žák by měl pracovat a tvořit různými výtvarnými potřebami, materiálem a využívá	výtvarné potřeby a materiál rozvíjení motoriky (úchop, grafomotorická cvičení, koordinace)	

rozličné techniky rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, vodové barvy, pastelka, štětec, křída, přírodní materiály) osvojit si pracovní postupy při zadaném úkolu dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky uplatňovat s pomocí učitele linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru rozvíjet citlivost pro výtvarné vnímání a vyjádření okolního světa používat základní výtvarné techniky poznávat a seznámit se s méně obvyklými výtvarnými technikami používat základní prvky figurativní kresby vytvářet jednoduché dekorace, koláž (používá prvků z textilu či papíru a dokreslování) podle svých možností uplatňovat smysl a cit pro prostorové formy a zobrazování prostorových skutečností rozvíjet vlastní fantazii a představivost pozorovat okolní prostředí (příroda, prostředí třídy), snaží se ho vyjádřit ve svém výtvarném projevu seznámit se se specifiky různých výtvarných projevů ztvárnit na základě vlastních pocitů, zkušeností, fantazie, prožitků a představivosti výtvarný projev vnímat a rozpoznat lidové tradice a zvyky blíže se seznámit s klasickou výtvarnou tvorbou (K.Svolivského, J. Trnky, J. Čapka, J. Lady) hledat vhodné prostředky pro vyjádření svého výtvarného projevu účastnit se prezentace třídy a školy realizovat svůj tvůrčí záměr, snažit se ho hodnotit	technické výtvarné dovednosti – muchlání, mačkání, stříhání, obkreslování a následné vystříhování, skládání, překládání, trhání, lepení, polepování, modelování náročnějších tvarů, využívání dřevek a špachtlí tématické práce malba, kresba základní linie, barvy, tvary a objekty prostorové vztahy, roční období rozlišování barevných odstínů, ladění barev výtvarné osvojování skutečnosti, prostoru v pohybu dekorativní a prostorové práce, koláž (s použitím více materiálů) tématická malba vodovými, temperovými, prstovými barvami – prsty, štětcem, houbičkou ... netradiční techniky (např. otiskování, vlepování, kapání, foukání, stříkání, rytí, mramorování, lavinování, kresba graf. materiály – uhlí) základy figurativní kresby (lidská postava, zvířete, pohádková bytost) výtvarné dotváření přírodnin kresbou, malbou, polepením, otiskem vyjadřování vlastních pocitů, zkušeností a představ kresbou a malbou porovnávání, vyhledávání a třídění tvarů, detailů, celku kresba, malba podle předlohy návštěva výstavy kresba, malba na volné téma pohyb těla v prostoru naše lidové tradice a zvyky prezentace vlastní činnosti	Pv – práce s papírem, modelování M - základní geometrické tvary
9. – 10.ročník		
žák by měl využívat různé výtvarné potřeby, materiál a rozličné techniky dodržovat zadané pracovní postupy prezentovat vlastní tvorbu vnímat a obohacovat estetickou	výtvarné potřeby a materiál výtvarná činnost na zadané téma modelování náročnějších tvarů, využívání dřevek	

stránku svého okolí dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky uplatňovat s pomocí učitele linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru rozvíjet citlivost pro výtvarné vnímání a vyjádření okolního světa používat základní výtvarné techniky poznávat a seznámit se s méně obvyklými výtvarnými technikami používat základní prvky figurativní kresby vytvářet jednoduché dekorace, koláž (používá prvků z textilu či papíru a dokreslování) podle svých možností uplatňovat smysl a cit pro prostorové formy a zobrazování prostorových skutečností rozvíjet vlastní fantazii a představivost seznámit se se specifiky různých výtvarných projevů ztvárnit na základě vlastních pocitů, zkušeností, fantazie, prožitků a představivosti výtvarný projev vnímat a rozpoznat lidové tradice a zvyky hledat vhodné prostředky pro vyjádření svého výtvarného projevu účastnit se prezentace třídy a školy realizovat svůj tvůrčí záměr, snažit se ho hodnotit	a špachtlí tématické práce malba, kresba základní linie, barvy, tvary a objekty prostorové vztahy, roční období rozlišování barevných odstínů, ladění barev výtvarné osvojování skutečnosti, prostoru v pohybu dekorativní a prostorové práce, koláž (s použitím více materiálů) tématická malba netradiční techniky základy figurativní kresby (lidská postava, zvířete, pohádková bytost) vyjadřování vlastních pocitů, zkušeností a představ kresbou a malbou kresba, malba podle předlohy návštěva výstavy kresba, malba na volné téma pohyb těla v prostoru naše lidové tradice a zvyky prezentace vlastní činnosti	Vv – modelování M – základní geometrické tvary
--	--	--

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání	
Tématický okruh	<i>Sociální rozvoj</i>
Témata: Komunikace – řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, cvičení pozorování	

5.11 Tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům a dovednostem souvisejících se zdravím, umožňuje rozvoj psychomotorických, psychických i fyzických pohybových schopností a dovedností. Vede k pochopení hodnoty zdraví, smyslu zdravotní prevence.

Vzdělávací obsah Tělesné výchovy je rozdělen na činnosti ovlivňující zdraví, činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností a činnosti podporující pohybové učení. Předmětem prolíná průřezové téma Osobnostní a sociální výchova.

Učivo předmětu je zaměřené na správné držení těla, korekci zdravotních oslabení – vyrovnávací cvičení, rozvoj základních pohybových schopností a dovedností, rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti, rozvíjení koordinace pohybů, zvyšování tělesné zdatnosti, osvojení relaxačních a kompenzačních cvičení. Tělesná výchova má kladný vliv na rozvoj osobnosti, tj. na rozvíjení individuálních schopností, formování psychických vlastností, tj. volního úsilí schopnost koncentrace, zvládání emocí, zvýšení sociální adaptace, zvýšení pocitu seberealizace, na získávání částečné či úplné samostatnosti a soběstačnosti.

Vyučovací předmět *Tělesná výchova* je realizován jako povinný předmět. Na 1. i 2. stupni s časovou dotací 3 hodiny týdně a je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace. Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně, na školním hřišti a pozemku, v kmenové třídě na koberci.

Do vyučovacího předmětu Tělesné výchovy jsou v průběhu každého ročníku zařazeny prvky zdravotní tělesné výchovy (ZTV). Cílem jejich zařazení je zmírnění nebo odstranění zdravotního oslabení a celkového zlepšení zdravotního stavu.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v Tělesné výchově směřuje k těmto cílům :

- osvojení a zvládnutí základních pohybových dovedností
- rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti
- poznávání vlastních pohybových možností a omezení, rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností
- vnímání prožitků z pohybové činnosti
- k dosažení co nejvyššího stupně tělesné zdatnosti, odolnosti a otužilosti
- utváření pozitivních psychických vlastností žáků
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví
- k pěstování hygienických návyků

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žakovu schopnost získané pohybové dovednosti využívat v běžném životě

- seznamovat žáka s různými pohybovými aktivitami

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka při pohybových činnostech

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k vlastnímu pohybovému projevu
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování, pravidla pohybových činností a her, zásady sportovního jednání a chování
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence občanské

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možnosti a osobního zájmu zapojovat žáka do pohybových činností a tím podporovat a prohlubovat kladný postoj k pohybovým aktivitám
- vést žáka k sebeúctě, k získávání částečné nebo úplné samostatnosti a soběstačnosti

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k pohybu
- učit žáka používat při pohybových činnostech různé druhy nářadí a tradičního i netradičního náčiní
- podporovat zdokonalování v sebeobslužných činnostech, úklidu nářadí a náčiní
- dbát na bezpečnost při pohybových aktivitách

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova			
Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová přesahy	témata, a vazby,

1.-3.ročník		poznámky
Činnosti ovlivňující zdraví žák by měl naučit se správně dýchat naučit se a získat kladný postoj k pohybu zvládnout podle pokynů učitele přípravu na pohybovou činnost zvládnout zdravotně zaměřené činnosti seznámit se a osvojit si základní hygienické návyky při pohybových činnostech seznámit se a osvojit si základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech	nácvik správného dýchání význam pohybu pro zdraví spontánní pohybové činnosti a hry příprava organismu (rozcvičení) příprava před pohybovou činností uklidnění po zátěži (vydýchání, uvolnění) protahovací cvičení (uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin) získávání návyků správného držení těla průpravná cvičení (např. chůze – navození správného držení těla při chůzi, vyrovnání hlavy, volný pohyb paží během chůze) psychomotorická cvičení kompenzační cvičení - dechová cvičení, protahovací cvičení, vyrovnávací cvičení, relaxační cvičení koordinační cvičení (uvědomění si jednotlivých částí těla, uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima, cvičení pohybové koordinace) hygiena při Tv osobní hygiena hygiena cvičebního prostředí vhodné oblečení a obuv bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí	Hv – nácvik správného dýchání Řv – nácvik správného dýchání Pv – osobní hygiena Čjs - bezpečnost
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností žák by měl zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů	chůze daným směrem, chůze v zástupu, chůze po čáře, laně, hadici apod., překračování nízkých překážek při chůzi běh – nácvik tichého našlapování při běhu, zvedání nohou, ohýbání v kolenou, nácvik výběhu na daný signál, běh po celé ploše, běh v zástupu skoky – poskoky na místě snožmo, a střídavě na jedné a druhé noze, poskoky z místa, skok přes čáru, seskok z výše 10 – 15 cm do dřepu lezení – libovolným způsobem lezení vpřed, podlézání, přelézání a prolézání vhodných překážek házení a chytání – nácvik chytání míče koulejšího se po zemi, po mírně šikmé ploše, nácvik chytání míče hozeného učitelem, házení na terč a cíl, nácvik nadhazování míče oběma rukama manipulace s různými drobnými materiály (sbírání, podávání, skládání, přenášení, házení)	

zvládnout jednoduché pohybové hry	pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní či bez náčiní motivační, tvořivé a napodobivé hry	
zvládnout základní gymnastická cvičení	průpravná cvičení s využitím na vybraném nářadí (např. výstup na švédskou bednu, přechod lavičky, sestup z lavičky, sed na švédskou bednu, klek, prolézání dílů švédské bedny) vzpor dřepmo, sed roznožný s předklonem, kolébka,, válení sudů návěk 1. fáze kotoulu „okénko“ rovnovážné postoje na jedné noze	Hv – Orffovy nástroje
zvládnout hudebně pohybové činnosti	rytmická a kondiční cvičení motivovaná a rytmičovaná chůze a běh v základním tempu návěk rytmické chůze s udáváním tempa návěk střídání chůze a běhu podle rytmického doprovodu návěk přísunného kroku stranou (podle individuálních možností) cvičení zaměřené na soulad pohybu s rytmem hudby, rytmem říkanky vyjádření rytmu pohybem (jednoduché tanečky)	Řv - pohybová a rytmická průprava
zvládnout základy atletiky	průpravné atletické činnosti, varianty chůze, běhy na krátké vzdálenosti	
zvládnout základy sportovních her	průpravné hry, házení a chytání hry s míčem kolektivní hry s využitím chůze, běhu honičky základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti hry s upravenými pravidly	Čjs – vycházky po okolí
zvládnout jednoduché sezónní činnosti	pobyt ve vodním prostředí hygiena plavání adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě turistika a pobyt v přírodě chování v přírodě chůze v terénu pobyt v zimní přírodě hry na sněhu návěk chůze po kluzké ploše klouzání, sáňkování bezpečnost při pohybových aktivitách na sněhu	
Činnosti podporující pohybové učení		
žák by měl seznámit se a zvládnout organizaci při Tv	základní organizační činnosti	
seznámit se a zvládnout komunikaci v Tv	smluvené povely a signály	

seznámit se a zvládnout pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her seznámit se a zvládnout zásady sportovního jednání a chování	pravidla upravených her a pohybových činností sportovní jednání a chování	
4.-6.ročník		
Činnosti ovlivňující zdraví žák by měl prohlubovat si význam pohybu pro zdraví zvládnout podle pokynů učitele základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění po ukončené činnosti zvládnout zdravotně zaměřené činnosti, podle pokynů učitele uplatňovat korektivní cvičení v souvislosti s vlastním oslabením osvojit si základní hygienické návyky při pohybových činnostech seznámit se a osvojit si základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností žák by měl rozvíjet základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností	význam pohybu pro zdraví spontánní pohybové činnosti a hry příprava organismu (rozcvičení) příprava před pohybovou činností uklidnění po zátěži (vydýchání, uvolnění) protahovací cvičení (uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin) cviky pro správné držení těla např. chůze – upevňování správného držení těla, při chůzi (vyrovnání hlavy, vtažení břicha, souhybné pohyby paží a nohou) dostatečné zdvihání chodidel psychomotorická cvičení kompenzační cvičení - dechová cvičení, protahovací cvičení, vyrovnávací cvičení, relaxační cvičení koordinační cvičení (uvědomění si jednotlivých částí těla, uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima, cvičení pohybové koordinace) hygiena při Tv osobní hygiena hygiena cvičebního prostředí vhodné oblečení a obuv bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí chůze daným směrem, chůze v zástupu za vedoucím žákem, nácvik chůze ve dvojicích s držením, nácvik chůze po schodech nahoru a dolů střídavě levou a pravou nohou, chůze s lehkým předmětem v ruce běh – prohlubování nácviku pohybů nohou a paží při běhu, pravidelné dýchání, běh v zástupu za učitelem nebo vedoucím žákem, běh udaným směrem, volný běh kolem drobných předmětů položených na zemi (slalom) skoky – poskoky na místě i z místa snožmo i střídavě, poskoky udaným směrem, poskoky dokola (kolem předmětu na zemi), přeskok např. přes čáru, lano, seskok z výše na měkkou podložku do dřepu lezení – podlézání, přelézání a prolézání překážek,	Hv – nácvik správného dýchání Řv – nácvik správného dýchání Pv – osobní hygiena Čjs – zásady bezpečnosti

zvládnout jednoduché pohybové hry	vystupování, sestupování, přelézání (žebřiny), sjíždění po skluzavce (lavička zavěšená do žebřin), vylézání po šikmé ploše házení a chytání – chytání míče koulejšího se po zemi, po šikmé ploše, chytání míče hozeného učitelem nebo druhým žákem, nadhazování a chytání míče, přehazování nízkých překážek pohybové hry, pohybové hry s různým zaměřením a využitím tradičního i netradičního náčiní či bez náčiní motivační, tvořivé a napodobivé hry	Hv – Orffovy nástroje Řv - pohybová a rytmičná příprava
zvládnout základní gymnastická cvičení	průpravná cvičení s využitím na vybraném nářadí (např. výstup na švédskou bednu, přechod lavičky, sestup z lavičky, sed na švédskou bednu, klek, prolézání dílů švédské bedny) kolébka na zádech z dřepu spojeného, převaly stranou v lehu na rovné podložce (napjaté nohy, vzpažmo) návlek kotoulu smíšené visy na nízké hrazdě (za ruce i nohy) s výdrží chůze po lavičce s obratem, chůze po lavičce ve dřepu, chůze po nízké kladině (obrácené lavičce) rovnovážné postoje na jedné noze výskok na 2 – 3 díly švédské bedny do vzporu klečmo, dřep, stoj, seskok).	
zvládnout hudebně pohybové činnosti, rytmické a kondiční cvičení	návlek chůze a postupné rytmizované chůze s udáním tempa (vytleskávání, bubnování apod., též hudební doprovod se zvýrazněním rytmu) vyjádření rytmu pohybem (jednoduché tanečky) sladění jednoduchého pohybu s hudbou hudební vyjádření hudebních pojmů „ vysoko, nízko“	
zvládnout základy atletiky	průpravné atletické činnosti, varianty chůze, běhy na krátké vzdálenosti, běh v daném tempu, výběh na daný signál ze stoje, dřepu motivovaný vytrvalostní běh podle schopností žáků návlek skoku do dálky návlek hodů míčem do dálky horním obloukem	
zvládnout základy sportovních her	průpravné hry, házení a chytání honičky závodivé hry základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti hry s upravenými pravidly základy míčových her	Čjs – vycházky po okolí
zvládnout jednoduché sezónní činnosti	pobyt ve vodním prostředí - plavání hygiena plavání adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě turistika a pobyt v přírodě chování v přírodě chůze v terénu pobyt v zimní přírodě hry na sněhu	

[illegible]

prohlubovat úroveň koordinačních schopností (cvičení pohybové koordinace)	skoky – poskoky na místě i z místa daným směrem, přeskok nízkých překážek, seskok na měkkou podložku do dřepu, poskoky v dřepu zvedání plného míče v kleku a ve stoji, koulení a přitahování plného míče v kleku, sedu uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima návuk chůze vzad změny směru běhu, běh po kružnici, po osmičce poskoky s obraty lezení – podlézání, přelézání, prolézání, výstup po šikmé lavičce chůzí, ležení, plížením, slézání přírodních překážek házání a chytání – hod do dálky a do výšky horním obloukem, koulení míče na cíl, chytání míče odraženého o zem, přehazování vyšších překážek, prohazování obručí cvičení se švihadly hygiena při Tv osobní hygiena hygiena cvičebního prostředí	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností žák by měl zvládnout a prohlubovat základní pohybové hry zvládnout a prohlubovat základní gymnastická cvičení zvládnout základy rytmické gymnastiky – rytmické a kondiční formy zvládnout a prohlubovat základy atletiky	pohybové hry s různým zaměřením pohybové hry s využitím tradičního i netradičního náčiní či bez náčiní průpravná cvičení s využitím na vybraném nářadí (např. výstup na švédskou bednu, přechod lavičky, sestup z lavičky, sed na švédskou bednu, klek, prolézání dílů švédské bedny) kolébka na zádech z dřepu spojeného, převaly stranou v lehu na rovné podložce (napjaté nohy, vzpažmo) návuk kotoulu smíšené visy na nízké hrazdě (za ruce i nohy) s výdrží chůze po lavičce s obratem, chůze po lavičce ve dřepu, chůze po nízké kladině (obrácené lavičce) rovnovážné postoje na jedné noze výskok na 3 – 4 díly švédské bedny do vzporu klečmo, vztyk, seskok cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem návuk cvalu stranou a vpřed návuk přisunného kroku vpřed a vzad vyjádření ¾ taktu potleskem, podupem, popř. trojdupem pohybové vyjádření pojmů nízko, vysoko, pomalu, rychle cvičení s náčiními bez náčiní při hudbě (improvizace) průpravné atletické činnosti, varianty chůze, běh v daném tempu, výběh na daný signál ze stoje, dřepu	Hv – hudebně pohybové činnosti Řv - pohybová a rytmická průprava

zvládnout a prohlubovat základy sportovních her zvládnout sezónní činnosti	motivovaný vytrvalostní běh podle schopností žáků základy atletických disciplín – prvky atletiky starty, běh na krátké tratě, běhy na dráze, v terénu skok do dálky návčik skoku do výšky hod kriketovým míčkem, hod granátem, vrh koulí průpravné hry, házení a chytání honičky závodivé hry základní manipulace s míčem či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti hry s upravenými pravidly základy fotbalu, házené, košíkové, vybíjené plavání, prvky zdravotního plavání, hygiena plavání turistika a pobyt v přírodě základní poznatky z turistiky chůze a orientace v terénu, táboření, základní turistické dovednosti, ochrana přírody pobyt v zimní přírodě základní technika jízdy na saních a bobech základy bruslení základní technika jízdy na lyžích (běžkách) jízda na kole bezpečnost při pohybových aktivitách	VI – vycházky po okolí
<i>Činnosti podporující pohybové učení</i> žák by měl uplatňovat komunikaci a spolupráci, sportovní chování v Tv zvládnout pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her seznámit se s historií a současností sportu	komunikace v Tv smluvené povely a signály, gesta základní odborná terminologie sportovní chování fair play pravidla osvojených pohybových činností pravidla upravených her pravidla základních míčových her významné sportovní soutěže významní sportovci historie významní sportovci současnosti	
9.-10.ročník		
<i>Činnosti ovlivňující zdraví</i> žák by měl zvládnout základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění po ukončené činnosti	úvodní část hodiny příprava organismu (rozcvičení) příprava hybného systému protahování svalových skupin závěrečná část hodiny kompenzační cvičení (strečink) uklidnění po zátěži (vydýchání, uvolnění) protahovací cvičení (uvolňování a protahování jednotlivých svalových skupin)	

prohlubovat zdravotně zaměřené činnosti osvojovat si korekci svalových dysbalancí prohlubovat úroveň rychlostních, vytrvalostních a silových schopností prohlubovat úroveň koordinačních schopností (cvičení pohybové koordinace) uplatňovat základní hygienické návyky při pohybových činnostech uplatňovat základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech v tělocvičně i v přírodě seznámit se o bezpečném chování v silničním provozu seznámit se zásadami ošetření poranění	cviky pro správné držení těla, vyrovnávací cvičení k upevnování vzpřímeného držení těla dechová cvičení podporující rozvoj dýchací funkce, k tělesné a duševní relaxaci relaxační cvičení k vědomému uvolňování svalového napětí posilování svalových skupin, které ochabují protahování svalových skupin, které se zkracují chůze – v daném rytmu, chůze v zástupu, ve dvojicích, v řadě, chůze na místě běh – přirozený, běh na 10 – 16 m s výběhem na daný signál ze stoje, dřepu, sedu i kleku, plynulé zrychlování a zpomalování běhu podle daného tempa skoky – poskoky na místě i z místa daným směrem, přeskok nízkých překážek, seskok na měkkou podložku do dřepu, poskoky v dřepu zvedání plného míče v kleku a ve stoji, koulení a přitahování plného míče v kleku, sedu uvědomělý pohyb končetin i se zavřenýma očima nácvik chůze vzad změny směru běhu, běh po kružnici, po osmičce poskoky s obraty lezení – podlézání, přelézání, prolézání, výstup po šikmé lavičce chůzí, lezení, plížením, slézání přírodních překážek házání a chytání – hod do dálky a do výšky horním obloukem, koulení míče na cíl, chytání míče odraženého o zem, přehazování vyšších překážek, prohazování obručí cvičení se švihadly hygiena při Tv osobní hygiena hygiena cvičebního prostředí vhodný oděv a obuv ve specifickém prostředí bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí bezpečné chování v přírodě nácvik bezpečného chování v silničním provozu pomoc při poranění, požádání o pomoc ošetření drobných úrazů při sportu, při pádu	Hv - dechová cvičení Pv – osobní hygiena VI – silniční provoz a dopravní značení Př - úrazy při sportu, pomoc při poranění
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností žák by měl zvládnout a prohlubovat základní pohybové hry	pohybové hry s různým zaměřením pohybové hry s využitím tradičního i netradičního náčiní či bez náčiní	

prohlubovat a opakovat základní gymnastická cvičení	průpravná cvičení s využitím na vybraném nářadí (např. výstup na švédskou bednu, přechod lavičky, sestup z lavičky, sed na švédskou bednu, klek, prolézání dílů švédské bedny) kolébka na zádech z dřepu spojeného, převaly stranou v lehu na rovné podložce (napjaté nohy, vzpažmo) nácvik kotoulu smíšené visy na nízké hrazdě (za ruce i nohy) s výdrží chůze po lavičce s obratem, chůze po lavičce ve dřepu, chůze po nízké kladině (obrácené lavičce) rovnovážné postoje na jedné noze výskok na 3 – 4 díly švédské bedny do vzporu klečmo, vztyk, seskok	
zvládnout základy rytmické gymnastiky – rytmické a kondiční formy	cvičení s náčiními bez náčiní podle hudby základy lidových tanců, mazurka, valčík, polka improvizace v rytmu taneční hudby	Hv – hudebně pohybové činnosti
opakovat základy atletiky	průpravné atletické činnosti, varianty chůze, běh v daném tempu, výběh na daný signál ze stoje, dřepu motivovaný vytrvalostní běh podle schopností žáků základy atletických disciplín – prvky atletiky starty, běh na krátké tratě, běhy na dráze, v terénu skok do dálky nácvik skoku do výšky hod kriketovým míčkem, hod granátem, vrh koulí	Řv - pohybová a rytmická průprava
zvládnout a prohlubovat základy sportovních her	honičky, závodivé hry hry s upravenými pravidly základy fotbalu, házené, košíkové, vybíjené netradiční sporty např. pálkovaná, badminton, létající talíře, stolní tenis apod.	
zvládnout sezónní činnosti	plavání, prvky zdravotního plavání, hygiena plavání turistika a pobyt v přírodě základní poznatky z turistiky chůze a orientace v terénu, táboření, základní turistické dovednosti, ochrana přírody pobyt v zimní přírodě základní technika jízdy na saních a bobech základy bruslení základní technika jízdy na lyžích (běžkách) jízda na kole bezpečnost při pohybových aktivitách	Vl – vycházky po okolí
Činnosti podporující pohybové učení žák by měl uplatňovat komunikaci a spolupráci, sportovní chování v Tv zvládnout pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností a her	komunikace v Tv smluvené povely a signály, gesta základní odborná terminologie sportovní chování zásady sportovního chování (fair play) pravidla osvojených pohybových činností pravidla upravených her pravidla základních míčových her	

prohlubovat znalosti z historie a současnosti sportu	významné sportovní soutěže významní sportovci historie významní sportovci současnosti	
--	---	--

Průřezové téma	Osobnostní a sociální výchova
Tématický okruh	Osobnostní rozvoj
Témata: Rozvoj schopností poznávání - cvičení smyslového vnímání - cvičení pozornosti a soustředění - cvičení dovedností zapamatování Sebepoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; moje tělo Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; dovednosti zvládání stresových situací (uvolnění – relaxace)	
Tématický okruh	Sociální rozvoj
Témata: Spolupráce a soutěživost – rozvoj individuálních dovedností pro spolupráci při pohybových hrách (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se) Komunikace – komunikace při pohybových hrách	

Průřezové téma	Environmentální výchova
Tématický okruh	Lidské aktivity a problémy životního prostředí
Témata: Lidské aktivity a problémy životního prostředí - doprava a životní prostředí (význam vliv dopravy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, dopravní hřiště)	

5.12 Pracovní výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a je jednou ze stěžejních vzdělávacích oblastí ve vzdělávání žáků s mentálním postižením. Zahrnuje velké spektrum pracovních činností, které vedou žáky k získání a osvojení souboru vědomostí, základních pracovních dovedností, hygienických návyků a dovedností a návyků sebeobsluhy.

Učivo předmětu je zaměřené na rozvoj motorických schopností, manuálních dovedností a návyků žáků, které přispějí k soběstačnosti, zapojení do každodenního života a umožní jim přípravu na vykonávání jednoduchých pracovních činností. Předmětem prolínají průřezová témata Osobnostní a sociální výchovy a Environmentální výchovy.

Vyučovací předmět je realizován jako povinný předmět ve všech ročnících. Celková časová dotace na 1. stupni je 21 vyučovacích hodin. V 1.-3. ročníku s týdenní časovou dotací 3 hodiny týdně, v 4.-6. ročníku s týdenní časovou dotací 4 hodiny týdně. Celková časová dotace na 2. stupni je 25 vyučovacích hodin. V 7.-8. ročníku s týdenní časovou dotací 5 hodiny týdně, v 9.-10. ročníku s týdenní časovou dotací 6 hodin týdně a v 9. ročníku je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace a v 10. ročníku je posílen o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace.

Obsah vzdělávací oblasti je rozdělen na tématické okruhy:

Sebeobsluha

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce

Práce v domácnosti

Práce s technickými materiály (zařazeny pouze na 2. stupni)

Celé učivo vyučovacího předmětu je určeno ve stejném rozsahu pro chlapce i dívky.

V 9. a 10. ročníku se podle schopností žáků zařazují předprofesní přípravy podle aktuálních možností a podmínek školy.

Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborných učebnách školy (školní dílny, keramická dílna, cvičná kuchyňka), na školním pozemku, formou vycházek v nejbližším okolí školy a také formou exkurzí a výstav.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Pracovní výchově* směřuje k těmto cílům :

- zvládnutí sebeobsluhy
- osvojení dovedností s předměty denní potřeby
- rozvíjení motorických schopností
- získávání základních manuálních dovedností a pracovních dovedností a návyků
- dává žákovi příležitost pracovat s různými druhy materiálů, získávání dovedností rozlišovat materiály, používat vhodné pomůcky, nářadí a nástroje a vede žáka k jejich správnému používání
- porozumění zadaným jednoduchým pracovním postupům

- vhodně rozvíjí žákovu osobnost a k podpoře jeho seberealizaci
- dbát na dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- umožňovat žákovi prezentaci výsledků vlastních prací (třídní a školní výstavy...)
- seznamovat žáka s různými druhy materiálů

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešení
- soustavným povzbuzováním a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k vlastní pracovní činnosti
- zadáváním jednoduchých, jednoznačných a srozumitelných pokynů vést žáka naslouchat a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence občanské

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- společně formulovat pravidla chování a vzájemného soužití ve třídě, škole i mimo školu
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence pracovní

učitel by měl

- důsledným dodržováním zásad chování a pravidel školního řádu vytvářet v žákovi základy společenských norem
- podle možnosti a osobního zájmu zapojovat žáka do kulturního dění a tím podporovat a prohlubovat smysl pro kulturu a tvořivost
- vést žáka k sebeúctě a učit ho oceňovat práci spolužáků

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- učit žáka používat při pracovních činnostech vhodné pomůcky, nástroje, nářadí a materiály
- podporovat zdokonalování v sebeoblužných činnostech, úklidu pracovních pomůcek a zachovávání estetičnosti okolního prostředí
- dbát na bezpečnost práce žáka, učit ho chránit své zdraví

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Pracovní výchova		
Očekávané výstupy 1.-3.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
Sebeobsluha žák by měl - nacvičovat základní hygienické návyky - dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky - nacvičovat sebeobslužné činnosti - nacvičovat oblékání a svlékání oděvu, obouvání - nacvičovat skládání a uložení oděvu - nacvičovat udržení pořádku ve svých věcech a i ve věcech ve svém okolí - nacvičovat základní motorické dovednosti ve třídě	- základní hygienické návyky - správné používání WC - osobní hygiena; umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, hřebenu, péče o svůj zevnějšek - svlékání a oblékání prádla a oděvu - nácvik rozepínání a zapínání knoflíků, zdrhovadel, háčků a patentů - šněrování, upevňování pásků - nácvik obouvání a zouvání obuvi - nácvik skládání oděvu - nácvik ukládání oděvů - péče o osobní věci a školní pomůcky - úprava prostředí třídy, školy, okolí školy - otevírání a zavírání dveří - nácvik odemykání a zamykání dveří - rozsvěcování a zhasínání světla	Čjs - zásady osobní hygieny sebeobsluha
Práce s drobným materiálem žák by měl - procvičovat třídění různých druhů drobného materiálu podle velikosti, tvaru, barev - rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s drobným materiálem - rozpoznat základní barvy a tvary - seznamovat se se základními pracovními pomůckami - seznamovat se s různými druhy materiálu - procvičovat základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami - rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, přírodní materiály..) - osvojovat si pracovní postupy při zadaném úkolu	- třídění různých druhů drobného materiálu (kostky, korálky, kamínky, přírodniny, hračky apod.) - rozvíjení motoriky - úchop - základní barvy a tvary (např. formou her) - pracovní pomůcky a nástroje (lepidlo, nůžky) - různé druhy materiálu - ukládání roztříděného materiálu do různých nádob, krabic, zásuvek - manipulace s drobným materiálem (přesypání, překládání apod.) - navíjení vlny, provázku na cívku - sbíráni a rozlišování listů, nalepování listů - navlékání korálků - stříhání provázků, slámy, vlny, hadříků - nácvik uzlu a klíčky - muchlání, mačkání, ohýbání, trhání, lepení, stříhání, překládání např. papíru	M – třídění předmětů Vv – výtvarné činnosti Vv – práce s papírem, modelování

dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky vytvářet za pomoci učitele, podle slovního návodu a jednoduchých postupů snadné předměty	hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama hnětení, stlačování, vyvalování tvarů (kulička, válec) prsty, dlaněmi modelování z písku, plastelíny, moduritu a keramické hlíny utváření tvarů a snadných předmětů z různých materiálů (kulička, had, ovoce...)	M – zákl.geometrických tvarů
Práce montážní a demontážní žák by měl procvičovat si elementární dovednosti s kostkami pracovat se stavebnicí prohlubovat práci se stavebnicí	stavění z kostek (komíny, mosty, zdi, domy ...) skládání kostek do krabice práce se stavebnicí skládání, rozkládání a šroubování hraček a předmětů skládání stavebnic (hříbky, mozaika, plastikové a dřevěné stavebnice sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřivek apod.	
Pěstíelské práce žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pečovat o nenáročné rostliny ve třídě a na zahradě seznamovat se a pracovat s lehkým zahradnickým náčiním	pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích sledování klíčení rostlin sbírání šišek, plodů kaštanu, dubu, buku apod. pozorování podmínek pro život rostlin – voda, světlo, teplo, půda, vzduch zalévání pokojových rostlinami zalévání rostlin na školním pozemku zahradnické náčiní (hrábě, motyčka) hrabání listí	
Práce v domácnosti žák by měl nacvičovat stolování (chování při stolování, hygiena při stolování, základní vybavení kuchyně, základní potraviny...) nacvičovat drobné úklidové práce udržovat čistotu	stolování ve třídě a školní jídelně základní vybavení kuchyně (přibory, talíře, hrnečky, skleničky...) používání lžíce, příboru hygiena při svačině, používání tácků, ubrousků správné sezení u stolu prostírání stolu, jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování základní potraviny mytí a utírání nádobí úklid stolu po jídle utírání prachu sbírání a vynášení odpadků, zachování čistoty	

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata,
-------------------	-------	-------------------

4.-6.ročník		přesahy a vazby, poznámky
Sebeobsluha žák by měl zvládnout základní hygienické návyky dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky zvládnout sebeobslužné činnosti (podle individuálních možností) pečovat o své osobní věci (oblékání a svlékání oděvu, obouvání, skládání a uložení oděvu) nacvičovat běžnou údržbu oděvu i obuvi nacvičovat zásady vkusného oblékání zvládnout udržení pořádku ve svém okolí nacvičovat základní motorické dovednosti ve třídě	základní hygienické návyky správné používání WC osobní hygiena; umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, hřebenu, péče o svůj zevnějšek sprchování, mytí celého těla svlékání a oblékání prádla a oděvu, rozepínání a zapínání knoflíků, zdrhovadel, háčků a patentů, šněrování, upevňování pásků, obouvání a zouvání obuvi péče o své osobní věci uklizení a ukládání osobních věcí, ukládání pomůcek ve třídě do aktovky skládání oděvu na určené místo věšení na ramínko ukládání obuvi čištění obuvi kartáčování oděvu zásady účelného a vkusného oblékání péče o okolní prostředí, vnímání estetického prostředí ve třídě, ve škole i mimo školu udržování čistoty školního prostředí otevírání a zavírání dveří odemykání a zamykání dveří klíčem, použití visacího zámku rozsvěcování a zhasínání světla	Čls - zásady osobní hygieny sebeobslužné činnosti
Práce s drobným materiálem žák by měl zvládnout třídění a ukládání různých druhů drobného materiálu a předmětů podle velikosti, tvaru, barev rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s drobným materiálem pracovat s vhodnými pracovními pomůckami, nástroji seznamovat se s různými druhy materiálu zvládnout základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami	třídění a ukládání různých materiálů a předmětů (kostky, korálky, kamínky, přírodniny, hračky apod.) do různých nádob, krabic, zásuvek.... pracovní pomůcky a nástroje (lepidlo, nůžky) funkce a využití pomůcek a nástrojů různé druhy materiálu manipulace s drobným materiálem navíjení vlny, provázku na cívku namotávání vlny, provázků na klubko vázání uzlu a kličky proplétání bužírky, provázků, vlny muchlání, mačkání, ohýbání, trhání, lepení, stříhání, překládání např. papíru rozkládání a skládání krabic (od sýrů, bonbónů apod.)	Vv – pracovní činnosti M – třídění předmětů Vv – práce s papírem, modelování

rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, přírodní materiály..) osvojovat si jednoduché (přiměřené) pracovní postupy pracovat podle předlohy pracovat podle vlastní fantazie pracovat dodržovat základní bezpečnostní a hygienické návyky seznamovat se s lidovými tradicemi udržovat pořádek na pracovním místě	modelování složitějších předmětů (modelování zvířat, pletení vánočky...) vykrajování tvarů pomocí formiček tvarování pomocí dřívka, špachtle vystřihování papíru podle předkreslené linie navlékání korálků podle vzoru koláž – použití prvků z textilu či papíru a dokreslování modelování z písku, z plastelíny, moduritu, keramické hlíny vystřihování bez předkreslené linie navlékání korálků podle fantazie (bez předlohy) polepování předmětů (např. krabiček) papírem, textilem, fólií.... lidové tradice, zvyky, řemesla úklid po pracovní činnosti	Vv - koláž Čls - tradice a zvyky tradiční lidské činnosti
Práce montážní a demontážní žák by měl provádět jednoduchou montáž a demontáž stavebnic procvičovat spojování a rozpojování různých jednoduchých předmětů pracovat podle předlohy a slovního návodu udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	montáž modelů, stavebnic demontáž modelů a ukládání do krabic spojování špejlí drátem, provázkem sestavování jednoduchých modelů sestavování modelů ze stavebnic (šroubování, spojování prvků stavebnic) skládání, rozkládání a šroubování hraček a předmětů skládání stavebnic (hříbky, mozaika, plastické a dřevěné stavebnice) sestavování tvarů ze špejlí, tyček, dřevěk apod. úklid po pracovní činnosti	
Pěstitelské práce žák by měl seznamovat se se základními podmínkami pěstování rostlin (vybraných) ošetřovat a pěstovat pokojové rostliny správně používat pomůcky, nástroje a náčiní při pěstitelských činnostech správně provádět postupy pro pěstování vybraných venkovních rostlin pěstovat vybrané rostliny	základní podmínky pro pěstování rostlin – půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo pěstování a ošetřování pokojových rostlin, zalévání, vymývání misek odstraňování odumřelých částí rostlin a kořenů, kypření půdy, omývání listů zahradnické náčiní (hrábě, motyčka) hrábě - hrabání listů a úklid listů motyčka – kypření půdy, pletí záhonů příprava půdy před setím – rytí, hrabání, kolíkování pozorování klíčení semen hrachu setí do řádků a jamek zalévání rostlin na školním pozemku pěstování rostlin v místnosti, na zahradě	Čjs - ovoce, zelenina, keře, stromy, roční období, sezónní práce

seznamovat se s léčivými a jedovatými rostlinami dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami a na zahradě	pěstování zeleniny např. hrachu, ředkviček, mrkve... pěstování rostlin, okrasných květin léčivky jedovaté rostliny sbíráání léčivých rostlin zásady bezpečné práce s rostlinami zásady bezpečnosti práce na zahradě (školním pozemku)	
Práce v domácnosti žák by měl nacvičovat stolování (chování při stolování, hygiena při stolování, základní vybavení kuchyně, základní potraviny...) nacvičovat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji nacvičovat základy vaření, připravovat jednoduché pohoštění, znát zásady správné výživy zvládat drobné úklidové práce udržovat čistotu	stolování ve třídě a školní jídelně základní vybavení kuchyně (přístroje, talíře, hrncečky, skleničky, hrnce..) používání lžíce, příboru hygiena při svačině, používání tácků, ubrousků správné sezení u stolu prostírání stolu, jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování základní potraviny nákup a skladování potravin práce s drobným kuchyňským náčiním základy vaření – čaj, brambory, kakao mazání chleba, rohlíků máslem a džemem, krájení chleba.... čištění zeleniny a brambor zásady správné výživy mytí a utírání nádobí úklid stolu po jídle utírání prachu, vysávání zametání a mytí podlahy	Čjs - výživa

Očekávané výstupy 7.-8.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
Sebeobsluha žák by měl dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky zvládnout základní hygienické návyky zvládnout sebeobslužné činnosti (podle individuálních možností) pečovat o své osobní věci (oblékání a svlékání oděvu, obouvání, skládání a uložení oděvu)	základní hygienické návyky, správné používání WC osobní hygiena; umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, hřebenu, péče o svůj zevnějšek sprchování, mytí celého těla svlékání a oblékání prádla a oděvu, rozepínání a zapínání knoflíků, zdrhovadel, háčků a patentů, šněrování, upevňování pásků, obouvání a zouvání obuvi péče o své osobní věci uklizení a ukládání osobních věcí, ukládání pomůcek ve třídě do aktovky	Př - zásady osobní hygieny sebeobslužné činnosti

zvládnout běžnou údržbu oděvu i obuvi, zásady vkusného oblékání zvládnout udržení pořádku ve svém okolí prohlubovat základní motorické dovednosti ve třídě	skládání oděvu na určené místo, věšení na ramínko, ukládání obuvi čištění obuvi, kartáčování oděvu zásady účelného a vkusného oblékání péče o okolní prostředí, vnímání estetického prostředí ve třídě, ve škole i mimo školu udržování čistoty školního prostředí otevírání a zavírání dveří odemykání a zamykání dveří klíčem, použití visacího zámku rozsvěcování a zhasínání světla	
Práce s technickými materiály žák by měl seznamovat se a učit se rozlišovat různé druhy materiálů pracovat s vhodnými pracovními pomůckami, nástroji a nářadím zvládnout základní manuální dovednosti při práci s různými druhy materiálů a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem osvojovat si jednoduché pracovní postupy, pracovat podle předlohy seznamovat se a pracovat na domácích ručních pracích prohlubovat řemesla a lidové tradice udržovat pořádek na pracovním místě pracovat dodržovat základní bezpečnostní a hygienické návyky	různé druhy materiálu (nové druhy dřevo, kov, plast) jejich vlastnosti, funkce a užití v praxi pracovní pomůcky, nástroje a nástroje pro ruční opracování (lepidlo, nůžky, nůž, pilka, pilník, brusný papír, kladívko, spojovací materiál, barvy, laky....) funkce a využití pomůcek a nástrojů manipulace s drobným materiálem vázání uzlu a kličky kombinované práce s užitím různých materiálů modelování složitějších tvarů (práce s keramickou hlinou - modelování zvířat, pletení vánočky...), vykrajování tvarů pomocí formiček, tvarování pomocí dřívka, špachtle práce s papírem a kartonem (vystřihování papíru podle předkreslené linie, obkreslování šablony a vystřihování tvarů, vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (dečky, záložky, prostorové figurky), lepení barevných papírů – mozaika, balení předmětů do papíru (balení dárků, balíčků) práce se dřevem (povrchová úprava dřeva brusným papírem a pilníkem, zatloukání a vytahování hřebíků, povrchová úprava dřeva barvami a laky, spojování dřeva pomocí vrutů, práce se šroubovákem, pro schopnější žáky vrtání děr do dřeva pomocí vrtáků, řezání dřeva pilkou) základy šití – přišívání knoflíků, patentek, háčků jednoduché opravy oděvů lidové tradice, zvyky, řemesla úklid po pracovní činnosti ochrana při práci s nástroji a nářadím ošetřování rány – odřeniny, řezné rány	Vv- práce s papírem, modelování Čjs – lidové zvyky
Práce montážní a demontážní žák by měl provádět jednoduchou montáž a	montáž modelů, stavebnic	

demontáž stavebnic pracovat podle předlohy a slovního návodu nácvič podle návodu sestavit jednoduchý model nacvičovat údržbu jednoduchých předmětů udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	demontáž modelů a ukládání součástek do krabic sestavování konstrukčních modelů sestavování jednoduchých modelů skládání, rozkládání a šroubování hraček, předmětů, stavebnic (hříbky, mozaika, plastické a dřevěné stavebnice) rozebrání a složení jednoduchých mechanických strojů (např. mlýnek na maso) údržba jednoduchých předmětů úklid po pracovní činnosti bezpečnostní předpisy	
Práce pěstitelské žák by měl zvládnout základní podmínky pro pěstování vybraných rostlin správně používat pomůcky, nástroje a náčiní při práci na zahradě správně provádět postupy pro pěstování vybraných venkovních rostlin znát různé druhy zeleniny znát běžné druhy ovoce ošetřovat a pěstovat květiny v interiéru květiny využívat k výzdobě seznamovat se s léčivými a jedovatými rostlinami seznamovat se s chovem drobných zvířat, učit se bezpečnému kontaktu se zvířaty) dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami a na zahradě	základní podmínky pro pěstování rostlin – půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo podmínky a zásady pěstování rostlin zahradnické náčiní -hrábě, motyčka, kolečko, lopata (hrábě - hrabání listů a úklid listů, motyčka – kypření půdy, pletí záhonů, práce s kolečkem a lopatou) příprava půdy před setím – rytí, hrabání, kolíkování setí do řádků a jamek, přihnojování zalévání rostlin na školním pozemku zelenina pěstování vybraných druhů zeleniny např. hrachu, ředkviček, mrkve... druhy ovoce způsob pěstování drobného ovoce pěstování a ošetřování pokojových rostlin (zalévání, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin a kořenů, kypření půdy, omývání listů) využití květin v interiéru léčivé rostliny koření, pěstování vybraných rostlin rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin jedovaté rostliny sbírání léčivých rostlin alergie chov zvířat podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu kontakt se zvířaty zásady bezpečné práce s rostlinami zásady bezpečnosti práce na zahradě (školním pozemku)	Př – pěstování rostlin Př – pěstování zeleniny a ovoce Př – chov zvířat

Práce v domácnosti žák by měl dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu (chování při stolování, hygiena při stolování..) nacvičovat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji nacvičovat základy vaření, připravovat jednoduché pokrmy podle daných postupů, znát zásady správné výživy zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti seznamovat se s elektrickými spotřebiči v domácnosti používat vhodné prostředky při práci v domácnosti udržovat čistotu dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti dodržovat bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	stolování ve třídě a školní jídelně (používání lžice, příboru, hygiena při svačině, používání tácků, ubrousků, správné sezení u stolu) pravidla správného stolování úprava stolu, jednoduché prostírání, sklizení se stolu, chování u stolu zdobné prvky a květiny na stole prostírání při slavnostních příležitostech práce s drobným kuchyňským náčiním základní vybavení kuchyně (přístroje, talíře, hrncečky, skleničky, hrnce..) základní potraviny, nákup a skladování potravin základy vaření – čaj, mléko, vajíčka příprava pokrmů za studena (mazání chleba, rohlíků máslem a džemem, krájení chleba....) základní způsoby tepelné úpravy (vaření polévky, brambor, bramborové a krupicové kaše, vaření polévky ze sáčku, vaření rýže, popř. dalších příloh k masu...) zásady správné výživy mytí a utírání nádobí úklidové práce, stlaní postele, utírání prachu, vysávání, zametání a vytírání podlahy sbíráání a vynášení odpadků, zachování čistoty údržba oděvů a textilií (praní a sušení osobního prádla, kapesníků, žehlení rovných kusů prádla) úklidové prostředky, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi elektrické spotřebiče (např. žehlička, pračka...), jejich funkce užití, ovládání, ochrana a údržba hygiena při stolování bezpečnost zacházení s kuchyňskými pomůckami bezpečnost provozu elektrických spotřebičů a bezpečná práce s nimi, nebezpečí úrazu elektrickým proudem bezpečnost při styku s čisticími prostředky ošetřování rány – popáleniny např. od žehličky	VI – nakupování VI – zásady bezpečné práce s chemickými látkami - elektrické spotřebiče, el. energie - bezpečnost
Očekávané výstupy 9.-10.ročník	Učivo	Průřezová témata, přesahy a vazby, poznámky
Sebeobsluha žák by měl dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky zvládnout základní hygienické návyky zvládnout sebeobslužné činnosti (podle individuálních možností) pečovat o své osobní věci (oblékání a svlékání oděvu, obouvání, skládání a uložení oděvu) zvládnout běžnou údržbu oděvu i obuvi, zásady vkusného oblékání	základní hygienické návyky, správné používání WC péče o čistotu těla (osobní hygiena; umývání rukou a obličeje, čištění zubů, používání kapesníku, hřebenu, sprchování celého těla) svlékání a oblékání prádla a oděvu, rozepínání a zapínání knoflíků, zdrhovadel, háčků a patentů, šněrování, upevňování pásků, obouvání a zouvání obuvi péče o své osobní věci	Př - zásady osobní hygieny sebeobslužné činnosti

zvládnout udržení pořádku ve svém okolí	uklizení a ukládání osobních věcí, pomůcek ve třídě a do aktovky skládání oděvu na určené místo, věšení na ramínko, ukládání obuvi čištění obuvi, kartáčování oděvu zásady účelného a vkusného oblékání péče o okolní prostředí, vnímání estetického prostředí ve třídě, ve škole i mimo školu udržování čistoty školního prostředí	
Práce s technickými materiály žák by měl seznamovat se a učit se rozlišovat různé druhy materiálů pracovat s vhodnými pracovními pomůckami, nástroji a nářadím zvládnout základní manuální dovednosti při práci s různými druhy materiálů a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem osvojovat si jednoduché pracovní postupy, pracovat podle předlohy seznamovat se a pracovat na domácích ručních pracích prohlubovat řemesla a lidové tradice udržovat pořádek na pracovním místě pracovat dodržovat základní	různé druhy materiálu (nové druhy dřevo, kov, plast, plech, sklo) jejich vlastnosti, funkce a užití v praxi pracovní pomůcky, nástroje a nástroje pro ruční opracování (lepidlo, nůžky, nůž, pilka, pilník, brusný papír, kladívko, spojovací materiál, barvy, laky....) funkce a využití pomůcek a nástrojů manipulace s drobným materiálem vázání uzlu a kličky kombinované práce s užitím různých materiálů modelování složitějších tvarů (práce s keramickou hlinou - modelování zvířat, pletení vánočky...), vykrajování tvarů pomocí formiček, tvarování pomocí dřívka, špachtle práce s papírem a kartonem (vystřihování papíru podle předkreslené linie, obkreslování šablony a vystřihování tvarů, vystřihování ozdobných předmětů z přeloženého papíru (dečky, záložky, prostorové figurky), lepení barevných papírů – mozaika, balení předmětů do papíru (balení dárků, balíčků) práce v dílně – práce se dřevem (povrchová úprava dřeva brusným papírem a pilníkem, zatloukání a vytahování hřebíků, povrchová úprava dřeva barvami a laky, spojování dřeva pomocí vrutů, práce se šroubovákem, pro schopnější žáky vrtání děr do dřeva pomocí vrtáků, řezání dřeva pilkou) - práce s ocelovým, měděným a hliníkovým drátem, ohýbání, štípání, splétání drátu, pro schopnější žáky např. rovnání, ohýbání, a povrchová úprava plechu - měření základy šití – přišívání knoflíků, patentek, háčků, všívání zipu podle schopností žáků sešívání látek zadním stehem vyšívání zadním stehem podle individuálních schopností žáků (šití na šicím stroji, háčkování a pletení...) lidové tradice, zvyky, řemesla úklid po pracovní činnosti ochrana při práci s nástroji a nářadím	Vv – práce s papírem, modelování Vl - tradice a zvyky tradiční lidské činnosti

bezpečnostní a hygienické návyky	ošetřování rány – odřeniny, řezné rány	
Práce montážní a demontážní žák by měl - provádět jednoduchou montáž a demontáž stavebnic - pracovat podle předlohy a slovního návodu - nácvik podle návodu sestavit jednoduchý model nacvičovat údržbu jednoduchých předmětů udržovat pořádek na svém pracovním místě, dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce	montáž modelů, stavebnic demontáž modelů a ukládání součástek do krabic sestavování konstrukčních a elektrotechnických modelů sestavování jednoduchých modelů skládání, rozkládání a šroubování hraček, předmětů, stavebnic (hříbky, mozaika, plastické a dřevěné stavebnice) rozebrání a složení jednoduchých mechanických strojů (např. mlýnek na maso) údržba jednoduchých předmětů úklid po pracovní činnosti bezpečnostní předpisy	
Pěstitelské práce žák by měl - zvládnout základní podmínky pro pěstování vybraných rostlin - správně používat pomůcky, nástroje a náčiní při práci na zahradě - správně provádět postupy pro pěstování vybraných venkovních rostlin znát různé druhy a zásady pěstování zeleniny znát běžné druhy ovoce a jejich sklizeň ošetřovat a pěstovat květiny v interiéru květiny využívat k výzdobě	základní podmínky pro pěstování rostlin – půda a její zpracování, výživa rostlin, osivo, sadba, výpěstky podmínky a zásady pěstování rostlin zahradnické náčiní -hrábě, motyčka, kolečko, lopata , konev (hrábě - hrabání listů a úklid listů, motyčka – kypření půdy, pletí záhonů, práce s kolečkem a lopatou, zalévání konví) příprava půdy k setí a sázení, rytí, kopání, kypření, urovnání, příprava sadby setí do řádků a jamek, přihnojování zakládání kompostu zelenina pěstování vybraných druhů zeleniny např. hrachu, ředkviček, mrkve... sklizeň zeleniny, uskladnění zeleniny, zavařování zeleniny, konzervování zeleniny druhy ovoce způsob pěstování drobného ovoce sklizeň, třídění a skladování ovoce, sběr padaného ovoce, konzervování ovoce choroby a škůdci ovocných stromů a ochrana proti nim pěstování a ošetřování pokojových rostlin (zalévání, vymývání misek, odstraňování odumřelých částí rostlin a kořenů, kypření půdy, omývání listů) využití květin v interiéru aranžování a jednoduchá vazba květin	Př – pěstování rostlin Př – pěstování zeleniny a ovoce

seznamovat se s léčivými a jedovatými rostlinami seznamovat se s chovem drobných zvířat, učit se bezpečnému kontaktu se zvířaty) dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci s rostlinami a na zahradě	léčivé rostliny koření, pěstování vybraných rostlin rostliny a zdraví člověka, léčivé účinky rostlin jedovaté rostliny sbírání léčivých rostlin alergie chov zvířat podmínky chovu,hygiena a bezpečnost chovu kontakt se zvířaty zásady bezpečné práce s rostlinami zásady bezpečnosti práce na zahradě (školním pozemku)	Př – chov zvířat
Práce v domácnosti žák by měl dodržovat základní principy stolování a obsluhy u stolu (chování při stolování, hygiena při stolování..) nacvičovat práci s jednoduchými kuchyňskými nástroji nacvičovat základy vaření, připravovat jednoduché pokrmy podle daných postupů, znát zásady správné výživy zvládat jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti seznamovat se s elektrickými spotřebiči v domácnosti používat vhodné prostředky při práci v domácnosti udržovat čistotu dodržovat základy hygieny a bezpečnosti práce v domácnosti dodržovat bezpečnostní pravidla a předpisy při zacházení s elektrospotřebiči a používanými prostředky	stolování ve třídě a školní jídelně (používání lžice, příboru, hygiena při svačině, používání tácků, ubrousků, správné sezení u stolu) pravidla správného stolování úprava stolu, jednoduché prostírání, sklizení se stolu, chování u stolu zdobné prvky a květiny na stole prostírání při slavnostních příležitostech práce s kuchyňským náčiním, vybavení kuchyně (přístroje, talíře, hrnečky, skleničky, hrnce..) základní potraviny, nakupování a uchování potravin příprava studených a teplých jídel dle zásad správné výživy, s ohledem na individuální schopnosti žáků (příprava pokrmů za studena - mazání chleba, rohlíků máslem a džemem, krájení chleba....., základní způsoby tepelné úpravy - vaření polévky, brambor, bramborové a krupicové kaše, vaření polévky ze sáčku, vaření rýže, popř. dalších příloh k masu...) úklid v domácnosti – pravidelný úklid denní, týdenní, zametání, luxování, mytí podlahy, utírání prachu, mytí oken, praní záclon údržba oděvů a textilií (praní ruční i v pračce, používání odstředivky, sušení prádla, žehlení prádla a oděvů) úklidové prostředky, prací a čisticí prostředky a zacházení s nimi elektrické spotřebiče (např. žehlička, pračka...), jejich funkce užití, ovládání, zapojování, ochrana a údržba výměna žárovky, výměna baterií apod. hygiena při stolování bezpečnost zacházení s kuchyňskými pomůckami bezpečnost provozu elektrických spotřebičů a bezpečná práce s nimi, nebezpečí úrazu elektrickým proudem bezpečnost při styku s čisticími prostředky	VI – nakupování VI – zásady bezpečné práce s chemickými látkami - elektrické spotřebiče, el. energie, zdroje el. proudu - bezpečnost

	ošetřování rány – popáleniny např. od žehličky	
--	--	--

Průřezové téma	<i>Osobnostní a sociální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Osobnostní rozvoj</i>
Témata: <i>Rozvoj schopností poznávání</i> - cvičení smyslového vnímání - cvičení dovedností při sebeobsluze, při domácích pracích	

Průřezové téma	<i>Environmentální výchova</i>
Tématický okruh	<i>Základní podmínky života</i>
Témata: <i>Základní podmínky života</i> – voda (význam vody pro lidské aktivity) - ovzduší (význam pro život na Zemi, čistota ovzduší) - půda (zdroj výživy, ohrožení půdy) - energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie,)	

Díl II – vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami

6 Charakteristika ŠVP – díl II

6.1 Zaměření školy

Školní vzdělávací program je základním dokumentem pro realizaci výchovy a vzdělávání také pro žáky s těžkým mentálním a postižením více vadami. V současné době takové žáky ve škole nemáme, ale díky rozpracování dílu II jsme schopni je v budoucnu přijímat.

Školní vzdělávací program) vychází vstříc individuálním požadavkům žáka. Důraz klade především na všestranný rozvoj osobnosti. Zohledňuje specifické vzdělávací potřeby žáka. K tomu přispívají alternativní formy a metody výuky. Tyto metody rozvíjejí rozumové schopnosti, dovednosti, komunikaci, samostatnost, soběstačnost žáka a následně pomáhají k úspěšnému začlenění do společnosti.

Jsme připraveni používat speciálně pedagogické metody, metody zaměřující se na prevenci, překonávání nebo zmírnění důsledku postižení (edukace – kompenzace, reedukace, rehabilitace).

Vzdělávací cíle

- rozvíjet silné stránky žáka k získání nových dovedností
- osvojit si základy sebeobsluhy, základní hygienické návyky a snažit se dosáhnout určité míry soběstačnosti žáka ke zlepšení kvality jeho dalšího života
- rozvíjet žakovu pohyblivost, aby dosáhl co nejvyšší míru pohybové samostatnosti
- rozvíjet komunikační dovednosti využíváním různých forem alternativní a augmentativní komunikace
- vést žáka k pozitivní komunikaci s ostatními žáky, lidmi a tím k následnému začlenění do kolektivu
- rozvíjet poznávací schopnosti, smyslové vnímání a myšlení
- vytvářet u žáka potřebu pozitivního citového prožitku
- rozvíjet u žáka estetické cítění

6.2 Výchovně vzdělávací strategie

KOMPETENCE K UČENÍ

Klíčové kompetence

- pozná běžně užívané symboly
- rozumí jednoduchým pojmům, znakům, symbolům a je schopen je užívat
- pozná jednoduchá (tiskací) písmena
- používá učebnice, učební materiály, učební pomůcky a kompenzační pomůcky
- chápe kvantitativní vztahy
- je schopen reagovat na jednoduché pokyny a pobídky
- napodobuje různé předvedené pohyby a činnosti – vizuálně motorická koordinace

- koncentruje pozornost na určitou činnost

Výchovné a vzdělávací strategie

- motivujeme žáka k zájmu o okolní prostředí a o získávání nových poznatků a podporujeme jeho vnímavost a zvědavost
- dáváme žákovi příležitost seznamovat se a následně pracovat s učebními materiály, učebními pomůckami a kompenzačními pomůckami
- formou modelových situací neustále nacvičujeme řešení konkrétních problémů každodenního života, seznamujeme žáka s běžně používanými termíny, znaky a symboly
- seznamujeme žáka se základy čtení, psaní, počítání s ohledem na specifické vzdělávací potřeby žáka
- podporujeme uplatňování získaných zkušeností v praktických situacích
- využíváme pochvaly k podpoře motivace žáka k získávání správných návyků, stereotypů a pozitivního vztahu k učení

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

Klíčové kompetence

- pozná změny a rozdíly ve skutečnosti i na obrázcích
- chápe a plní jednoduché příkazy
- orientuje se v nejbližším okolí
- rozlišuje příjemné a nepříjemné pocity, překonává pocit strachu
- rozlišuje a určuje původ, směr, délku a intenzitu zvuku

Výchovné a vzdělávací strategie

- pomáháme žákovi neustálým opakováním osvojené návyky, dovednosti a znalosti uplatňovat v praxi
- pravidelným opakováním vytváříme u žáka stereotypy a zkušenosti, nutné k rozpoznání a řešení problémů
- usilujeme o to, aby žák překonával problémy sám, přiměřeně svým možnostem a zároveň posilujeme jeho vědomí o tom na koho se v případě potřeby obrátit
- upozorňujeme na chyby žáka, neustálou (opakovanou) motivací podporujeme žáka, aby se nenechal při řešení odradit nezdarem

- podporujeme žáka, aby známé a opakující se situace řešil na základě nápodoby, využíval vlastních zkušeností
- zapojujeme žáka podle jeho schopností a dovedností do rozličných aktivit (divadlo, soutěže, pomoc mladším spolužákům, škola v přírodě, Hravé malování)
- zapojujeme žáka do práce s informacemi ze všech možných zdrojů (např. media, tisk, počítač, internet, knihy)

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

Klíčové kompetence

- komunikuje na základě svých možností a schopností (rozumí sdělení)
- vyjadřuje souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty
- poznává známé osoby a dorozumívá se s nimi verbálními nebo nonverbálními formami komunikace
- reaguje na vlastní jméno, znalost jména, jmen blízkých osob
- dokáže sdělit svoje potřeby a přání, nálady verbálně i neverbálně
- dokáže pozdravit a odpovědět na pozdrav přiměřeným způsobem – verbálně, gesty
- dokáže poprosit a poděkovat – verbálně, gesty

Výchovné a vzdělávací strategie

- podněcujeme žáka k rozvoji vyjadřování a k účelné komunikaci, přiměřené jeho schopnostem
- každodenně procvičujeme s žákem základy psaní a čtení, usilujeme o využívání těchto dovedností v praktickém životě, pro komunikaci s ostatními lidmi (využíváme běžné a alternativní formy a metody výuky)
- žákovi dáváme příležitost ke sdělování jeho pocitů a názorů vhodným způsobem
- podporujeme komunikaci a přátelské vztahy se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu a posilujeme dobré začleňování žáka do společnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

Klíčové kompetence

- uvědomuje si vlastní osobu, své tělo
- poznává členy své rodiny, vztahy mezi nimi a osoby ze svého blízkého okolí
- rozlišuje osoby podle pohlaví (chlapec – děvče, pán – paní)

- dokáže přiměřeným způsobem navazovat kontakt s okolím, dorozumí se
- spolupracuje se svými učiteli a spolužáky (budeme si pomáhat)

Výchovné a vzdělávací strategie

- podporujeme začlenění a orientaci žáka ve společnosti a navazování pozitivních vztahů k okolnímu prostředí
- podporujeme vzájemnou pomoc při hře a podněcujeme toleranci a hezké vztahy v kolektivu
- každodenně prakticky nacvičujeme základy společenského chování, u žáka klademe důraz k respektování společně dohodnutých pravidel
- na základě konkrétních situací (příkladech) seznamujeme žáka s nebezpečím rizikového chování a jeho důsledky

KOMPETENCE PRACOVNÍ

Klíčové kompetence

- zvládá nejjednodušší základy sebeobsluhy a péče o vlastní osobu
- poznává a správně používá předměty denní potřeby
- podílí se na péči o okolní prostředí
- využívá jednoduché pracovní a hravé činnosti při práci s různými materiály
- uchopuje a účelně manipuluje s předměty různé velikosti a tvarů
- spolupracuje při vytváření pracovních dovedností a návyků

Výchovné a vzdělávací strategie

- prakticky nacvičujeme denně se žákem sebeobslužné činnosti podle jeho možností a klademe důraz na vytváření hygienických návyků
- pojmenováváme běžné pojmy hygienických činností a vysvětlujeme jejich funkci
- formou modelových situací nacvičujeme zásady bezpečnosti, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovní činnosti podle naučených stereotypů
- pravidelně zařazujeme nácvik základních pracovních dovedností, operací a postupů při jednoduchých pracovních činnostech
- podporujeme žáka v soustředění se na pracovní výkon a klademe důraz, aby žák a plnil zadané jednoduché úkoly (příkazy)

- k rozvoji vizuálně motorické koordinaci procvičujeme každodenní manipulaci s předměty z různého materiálu, velikosti a tvarů

7 Učební plán

Vzdělávací obor	Vyučovací předmět	Ročník										Celková časová dotace	Disponibilní hodiny
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.		
Rozumová výchova	Rozumová výchova	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	30	
Řečová výchova	Řečová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Smyslová výchova	Smyslová výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
Hudební výchova	Hudební výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	20	10
Výtvarná výchova	Výtvarná výchova	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10	
Pohybová výchova	Pohybová výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	20	
Zdravotní tělesná výchova	Zdravotní tělesná výchova	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	40	
Pracovní výchova	Pracovní výchova	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	30	10
Celková povinná časová dotace		21	21	21	21	21	21	21	21	21	21	210	20

Poznámky k učebnímu plánu

Systém výuky

Výuka podle ŠVP pro základní vzdělávání žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami probíhá v 1.-10. ročníku. 1. období zahrnuje 1.-5. ročník, 2.období zahrnuje 6.-10. ročník. Týdenní časová dotace je 21 hodin v každém ročníku.

Výstupy jsou zpracovány a zformulovány pro dané období (1. období tj. 1.-5. ročník a 2. období tj. 6.-10. ročník) na základě distribuce a rozpracování očekávaných výstupů z RVP ZŠS.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina, která je variabilní (45 a 40 minut). Rozvrh hodin v týdnu je v ŠVP dán učebním plánem.

Metody a formy výuky ŠVP nestanovuje závazně - je na vyučujícím, aby pro dosažení očekávané kompetence zvolil sám takové formy a metody výuky, které povedou k očekávanému efektu. Použité formy a metody vycházejí ze specifických vzdělávacích potřeb žáka, a měly by v dětech rozvíjet komunikační dovednosti, pohybovou samostatnost, základy sebeobsluhy a maximálně možnou soběstačnost. Respektování osobnosti dítěte a uplatňování principu pozitivní motivace je neodmyslitelnou součástí práce vyučujícího.

Poznámky k vyučovacím předmětům ŠVP

Vzdělávací obsah jednotlivých vzdělávacích oblastí (oborů vzdělávacích oblastí) RVP ZŠS pro rehabilitační stupeň je ve školním vzdělávacím programu rozpracován do konkrétních vyučovacích předmětů, které škola žákům v daném vzdělávacím období nabízí. Skladba těchto předmětů respektuje závazný platný RVP ZŠS a zohledňuje aktuální vzdělávací podmínky a vytyčené vzdělávací priority.

ŠVP rozlišuje vzdělávací předměty: povinné a nepovinné.

Hodiny disponibilní časové dotace byly použity k rozšíření výuky předmětů Hv a Pč v každém ročníku vždy po 1 hodině týdně.

Poznámky ke vzdělávacím oblastem

Jazyková komunikace

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Rozumová výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, vyučovací předmět se nazývá **Rozumová výchova**.
- *Řečová výchova* je realizována jako samostatný vzdělávací obor ve všech ročnících základního vzdělávání, vyučovací předmět se nazývá **Řečová výchova**.

Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Smyslová výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, jako jeden vyučovací předmět **Smyslová výchova**.

Umění a kultura

- vzdělávací obsah vzdělávacích oborů *Hudební výchova* a *Výtvarná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání, jako dva samostatné vyučovací předměty **Hudební výchova** a **Výtvarná výchova**.

Člověk a zdraví

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Pohybová výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; vyučovací předmět se nazývá **Pohybová výchova**.
Součástí Pv je plavání a Zdravotní tělesná výchova.
- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Zdravotní tělesná výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání; vyučovací předmět se nazývá **Zdravotní tělesná výchova**.

Člověk a svět práce

- vzdělávací obsah vzdělávacího oboru *Pracovní výchova* je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání jako vyučovací předmět **Pracovní výchova**.

Nepovinné předměty

Individuální logopedická péče

Zkratky vyučovacích předmětů

Rv	Rozumová výchova	Vv	Výtvarná výchova
Řv	Řečová výchova	Phv	Pohybová výchova
Sv	Smyslová výchova	Ztv	Zdravotní tělesná výchova
Hv	Hudební výchova	Pv	Pracovní výchova
ILP	Individuální logopedická péče		

8 Učební osnovy

8.1 Rozumová výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Rozumová výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace. Obsah předmětu *Rozumová výchova* je rozdělen na tématické okruhy:

Rozvíjení poznávacích schopností

Rozvíjení logického myšlení a paměti

Rozvíjení grafických schopností

Vzdělávací obsah jednotlivých okruhů se vzájemně prolíná.

Učivo předmětu je zaměřeno na rozvíjení poznávacích schopností a komunikačních dovedností, logického myšlení, pozornosti a paměti, vytváření početních představ a rozvíjení grafických schopností.

Vyučovací předmět *Rozumová výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 3 hodiny týdně.

V předmětu *Rozumová výchova* učitel využívá netradičních speciálních metod a technik. Umožňuje žákům přístup ke vzdělávání a vzdělání a jeho zvládnutí na optimální možné úrovni v rámci individuálních možností žáků. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v Rozumové výchově směřuje k těmto cílům :

- rozvoj rozumových schopností žáků na optimální možnou úroveň

- rozvíjení samostatnosti při každodenních činnostech
- osvojení základů orientace
- rozvíjení grafických schopností, základů psaní hůlkovým písmem
- rozvíjení poznávacích schopností

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáka k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žakovu schopnost využívat získané dovednosti v běžném životě
- umožnit žákovi pracovat s různými druhy učebních pomůcek, speciálních pomůcek (barevné obrázky, knihy, počítač + speciální klávesnici....)

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat žakovu spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- soustavným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho pracovní nasazení

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- podporovat překonávat komunikativní bariéry (alternativní a augmentativní komunikace)
- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu řečovému projevu
- předkládat podněty, otázky rozvíjející tvořivost a slovní zásobu
- zadáváním srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole, zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- umožňovat žákovi vyjádřit své pocity, přání a reagovat na podněty
- vést žáka k uvědomování si sebe jako osobnost
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- podporovat u žáka snahu podílet se na vhodné úpravě pracovního prostoru

Rozumová výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozvíjení poznávacích schopností žák by měl pojmenovat části svého těla, případně na ně ukázat reagovat na oslovení jménem, znát své jméno poznat členy své rodiny (užší rodiny) poznat své spolužáky i učitele, podle schopností je oslovovat jménem vnímat různé podněty a reagovat na ně orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí poznávat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti vnímat základní životní potřeby, sdělit své přání a pocity	ukazování a pojmenování částí obličeje, těla, jejich ukazování a pojmenování (u zrcadla s vedením ruky) reakce na oslovení, reakce na vlastní jméno znalost jména členové rodiny (maminka, tatínek, sourozenci) rodina jména členů rodiny spolužáci, učitele jména spolužáků, učitelů poznávání na fotografii i ve skutečnosti třídění a řazení předmětů podle různých kritérií různé činnosti – poznávání na obrázcích i v reálu psychomotorické hry škola třída orientace ve třídě orientace v budově školy vztahy ve škole spolužáci (rozlišení chlapec – dívka) učitelé poznávání předmětů denní potřeby ve skutečnosti i na obrázcích znát použití předmětů denní potřeby (vlastní zkušenost) sebeobslužné činnosti hygienické návyky stravovací návyky vnímání základních životních potřeb sociální čtení využití forem alternativní a augmentativní komunikace	Sv – rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení zrakového vnímání - rozvíjení hmatového vnímání
Rozvíjení logického myšlení a paměti žák by měl koncentrovat se na určitou činnost rozlišovat velikost a tvary předmětů orientovat se na stránce, na řádku	snaha o koncentraci pozornosti odpoutávání se od stereotypních činností, ulpívavého myšlení koncentrace pozornosti na určitou činnost (zpočátku v rozsahu několika vteřin či minut) motivace k soustředění činnosti individuální činnosti skupinové (motivace) manipulační činnosti doprovázené pojmenováním, komentářem orientace na stránce	Sv – rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení zrakového vnímání - rozvíjení hmatového vnímání

číst vybraná písmena opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text	orientace na řádku návěst pohybu po řádce zleva doprava návěst čtení globální metodou čtení vybraných samohlásek čtení vybraných souhlásek rozvíjení paměti zapamatování a opakování slov říkanky básničky zapamatování 2 – 3 slov, hra na obchod cvičení pozornosti	
<i>Rozvíjení grafických schopností</i> žák by měl uchopit a podržet podaný předmět uchopit tužku, štětec, nebo jiné psací náčiní nakreslit různé druhy čar poznat grafickou podobu písmen napsat několik vybraných tiskacích písmen poznat základní geometrické tvary	uchopení předmětu do celé ruky uchopení předmětu do špetky uchopení do dvou prstů rozvíjení hrubé i jemné motoriky cvičení dlaní, prstů uchopování předmětů uvolňovací cvičení ruky uvolňovací cvičení prstů manipulační činnosti s předměty spontánní malba – prstem, houbou úchop tužky úchop štětce spontánní kresba – voskovou, pastelkami, fixem, tužkou horní oblouk oběma směry dolní oblouk oběma směry svislé čáry shora dolů – zdola nahoru šikmé čáry shora dolů – zdola nahoru odstředivé čáry např. Sluníčko dostředivé čáry vlnovky smýčky pojem písmeno první písmeno jména pokus o psaní hůlkovým písmem (písmeno ve jméně) základní geometrické tvary	Sv – rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení zrakového vnímání - rozvíjení hmatového vnímání

Rozumová výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozvíjení poznávacích schopností žák by měl znát své jméno znát členy své rodiny orientovat se ve vztazích k nejbližšímu prostředí, v denním časovém rozvrhu, vnímat prostor poznávat předměty denní potřeby, uplatňovat základní hygienické a sebeobslužné činnosti vnímat a uspokojovat základní životní potřeby, sdělit své pocity a upozornit na zdravotní potíže řadit obrázky podle zadaných kritérií	znalost jména i příjmení používání jména a příjmení představení se jménem rodina členové užší rodiny členové širší rodiny jména členů rodiny (využití fotografií) orientace v budově školy orientace ve třídě školní pomůcky vztahy ve škole spolužáci (rozlišení chlapec – dívka) učitelé prostorová orientace časová orientace (roční období, části dne) sebeobslužné činnosti hygienické potřeby, návyky stravovací návyky péče o zdraví předměty denní potřeby – skutečné modely i obrázky předmětů (poznávání, pojmenování) správné používání předmětů denní potřeby péče o zdraví vztahy mezi lidmi (koho mám rád, kdo mne má rád,...) vztahy mezi spolužáky – budeme s i pomáhat upozornění na zdravotní potíže třídění obrázků – podle pokynů a různých kritérií třídění předmětů – podle pokynů a různých kritérií řazení obrázků – podle pokynů a různých kritérií řazení předmětů – podle pokynů a různých kritérií sociální čtení – poznávání běžně používaných symbolů sociální počty – poznávání peněz sociální počty – porovnávání peněžních částek sociální počty – čtení cen výrobků využití forem alternativní a augmentativní komunikace	Sv – rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení zrakového vnímání rozvíjení hmatového vnímání Pv – sebeobslužné činnosti...
Rozvíjení logického myšlení a paměti žák by měl koncentrovat se na určitou činnost	manipulační činnosti soustředěná činnost skupinová a individuální (motivace) pozorné sledování krátkého textu	Sv – rozvíjení sluchového vnímání - rozvíjení zrakového

rozlišovat velikost a tvary předmětů, dvojic obrázků zvládnout složení dějových obrázků orientovat se na stránce, na řádku číst vybraná písmena a krátká slova opakovat slova a krátké říkanky, reprodukovat krátký text vyprávět podle obrázků přiřazování číslice počtu prvků	vyprávění poslech hudby pozorné sledování televize, videa pozorné sledování PC rozvíjení volných vlastností, zejména vytrvalosti porovnávání a rozlišování předmětů podle různých znaků manipulace předměty manipulační činnosti doprovázené pojmenováním, komentářem vytváření a chápání kvantitativních vztahů základní časové vztahy – nyní, předtím, potom dnes, včera, zítra orientace v čase – denní doby, činnosti v určitou denní dobu roční období vytváření asociací (slovo=osoba, věc, činnost) zobecnování (jablko, hruška=ovoce) konkretizace (ovoce=jablko, hrušky) abstrakce – barva, počet, negace, příčinné souvislosti orientace na stránce orientace na řádku – čtení zleva doprava návěst čtení alternativní komunikace čtení samohlásek, souhlásek spojování do slabik spojování do krátkých slov návěst čtení - globální metoda, sociální čtení piktogramy říkanky, básničky krátké texty reprodukce krátkého textu říkanky, básničky vyprávění (co jsme viděli, co jsme dělali, co jsme měli k obědu) zapamatování 3 – 4 slov - hra na obchod vyprávění podle obrázků rozvíjení paměti zapamatování 3 – 4 obrázků zapamatování a opakování slov zapamatování říkanek, básniček vytváření a chápání kvantitativních vztahů (všechno, nic, mnoho, málo,...) představy počtu vytváření představ – hmatem, zrakem, verbálně posloupnost čísel porovnávání a přiřazování číslic pokús o psaní číslic	vnímání - rozvíjení hmatového vnímání Sv – rozvíjení sluchového vnímání
Rozvíjení grafických schopností žák by měl poznat grafickou podobu písmen	tvarové prvky písmen tiskací abecedy hůlkové písmo	

napsat několik vybraných tiskacích písmen poznat základní geometrické tvary	rovnání písmen do řádků (písmena z plastické hmoty, látky, papíru,...) písmena ve vlastním jméně první písmeno jména první písmeno ukázaného předmětu věci na obrázku psaní hůlkovým písmem psaní číslic poznávání základních geometrických tvarů	- rozvíjení zrakového vnímání - rozvíjení hmatového vnímání
--	---	--

8.2 Řečová výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Řečová výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a komunikace.

Obsah předmětu *Řečová výchova* zahrnuje tématický okruh:

Rozvíjení komunikačních dovedností, který je nástrojem funkčního dorozumívání žáků.

Učivo předmětu je zaměřené na rozvíjení slovní zásoby, osvojení a užívání mateřského jazyka v jeho mluvené podobě, rozvíjení citových, poznávacích i volných vlastností žáků, úspěšná sociální integrace a jejich další vzdělávání.

U žáků, u nichž je verbální komunikace omezena nebo znemožněna a vzdělávání běžnými metodami není možné, používá učitel systémy alternativní a augmentativní komunikaci. Pomáhá tím žákovi překonat komunikační bariéry, dorozumívat se a komunikovat se svým okolím, vyjádřit své pocity, přání a reagovat na podněty.

Vyučovací předmět *Řečová výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizována ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Řečové výchově* směřuje k těmto cílům :

- rozvíjení řečových schopností
- osvojení komunikačních dovedností (alternativní formy komunikace)
- rozvoj komunikačních schopností a dovedností žáka
- funkční dorozumívání se s okolím
- úspěšná sociální integrace

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáka k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- prohlubovat žákovu schopnost získané poznatky a dovednosti využívat v běžném životě
- příležitost pracovat s různými druhy učebního pomůcek a učebních materiálů (barevné obrázky, knihy, pexesa, puzzle, systémy alternativní a augmentativní komunikace)

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- motivací a kladným hodnocením podporovat pracovní nasazení a sebevědomí žáka

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- žákovi poskytovat dostatečný prostor k vlastnímu řečovému projevu, mluveným slovem či formou alternativní komunikace
- dávat otázky a podněty rozvíjející tvořivost a slovní zásobu
- zadáváním jednoduchých a srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrolovat zda řečenému rozumí
- podporovat přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- umožňovat žákovi vyjádřit své přání a potřeby – verbálně i neverbálně
- vést žáka k uvědomování si sebe jako samostatnou osobnost
- vést žáka formou týmové práce k pomoci druhým

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovanou motivací vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- vést žáky s přihlédnutím k individuálním zvláštnostem k dodržování hygienických pravidel při řečové výchově
- podporovat a vést žáka k podílení se na vhodné úpravě pracovního prostoru

Řečová výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
----------------------------------	-------	------------------------------------

Rozvíjení komunikačních dovedností žák by měl reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby snažit se o správné dýchání vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty znát své jméno a reagovat na oslovení jménem znát jména nejbližších osob a spolužáků umět pozdravit, poprosit, poděkovat sdílet svá přání a potřeby – verbálním nebo nonverbálním způsobem využít komunikační počítačové hry	zjištění úrovně řeči a porozumění řeči otáčení se za hlasem napodobování hlasů zvířat (mé, bé, bú,...) napodobování zvuků (tú, hú, bác,...) cvičení mluvidel před zrcadlem gymnastika mluvidel nádech nosem, výdech ústy vyjádření souhlasu nebo nesouhlasem – slovně, gesty znalost svého jména reakce na oslovení jménem znalost jmen nejbližších osob (rodiče, prarodiče, sourozenci) - fotografie znalost jmen spolužáků – reálně, fotografie pozdrav prosba, poděkování - slovně, gesty systémy alternativní komunikace sdělení přání – slovně nebo nonverbálně sdělení potřeb – slovně nebo nonverbálně systémy alternativní a augmentativní komunikace tvorba slovní zásoby pomocí reálných předmětů, obrázků, fotografií rozvíjení slovní zásoby počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace	Rv – grafomotorická cvičení – básničky, říkanky Hv – hudebně pohyb. hry - rytmizace Phv – hudebně pohybové hry
--	--	---

Řečová výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozvíjení komunikačních dovedností žák by měl snažit se o správné dýchání reagovat na hlas a intonaci dospělé osoby vyjádřit souhlas či nesouhlas – verbálně, gesty	oromotorika, cviky rtů a jazyka cvičení mluvidel dechová cvičení, nácvik správného dýchání fonační cvičení sluchová cvičení akustická diferenciacie napodobování hlasů, reakce na hlas napodobování zvuků napodobování zvuků zvířat ovládání síly hlasu fonetická cvičení, nácvik hlásek a slov vyjádření souhlasu nebo nesouhlasu slovem, gesty	Rv – grafomotorická cvičení – básničky, říkanky Hv – hudebně pohyb. hry - rytmizace Phv – hudebně pohybové hry

znát své celé jméno a reagovat na oslovení jménem	znalost svého jména, příjmení reakce na oslovení jménem	
znát jména nejbližších osob a spolužáků	jména rodinných příslušníků, nejbližších osob jména spolužáků – reálně i na fotografii jednoduché tematické rozhovory	
umět pozdravit, poprosit, poděkovat – verbálně nebo gesty	pozdrav prosba, poděkování - slovně, gesty systémy alternativní komunikace rozvoj komunikace jako prostředek orientace v sociálních situacích	
sdělit svá přání a potřeby – verbálním nebo gesty	prosba – slovem, gestem přání – slovem, gestem potřeba – slovem, gestem spontánní a jednoduché tematické rozhovory systémy alternativní a augmentativní komunikace	
využívat komunikační počítačové hry	počítačové programy zaměřené na rozvoj komunikace	

8.3 Smyslová výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Smyslová výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět.

Obsah předmětu *Smyslová výchova* je rozdělen na tematické okruhy:

Rozvíjení zrakového vnímání

Rozvíjení sluchového vnímání

Rozvíjení hmatového vnímání

Prostorová a směrová orientace

Rozvíjení čichového a chuťového vnímání

Vzdělávací obsah jednotlivých okruhů se vzájemně prolíná.

Učivo předmětu je zaměřené na rozvíjení psychických funkcí prostřednictvím smyslového vnímání, především na cílevědomé vytváření vztahů smyslového vnímání, myšlení a řeči.

Vyučovací předmět *Smyslová výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročníchích základního vzdělávání s časovou dotací 4 hodin týdně.

V předmětu *Smyslová výchova* učitel využívá netradičních speciálních metod a technik. Využívá systémů alternativní a augmentativní komunikace. Systematicky a opakovaně procvičuje učivo a to vždy na konkrétním a názorném materiálu a konkrétních situacích. Učivo bere na zřetel individuální schopnosti žáka. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání ve *Smyslové výchově* směřuje k těmto cílům :

- uspokojování základních životních potřeb
- orientaci v nejbližším okolí
- upevňování vizuomotorické koordinace
- napodobování různých předváděných pohybů

- rozlišování a určování zvuků
- rozvíjení, vytváření základních schopností manipulace s předměty
- postupnému poznávání a třídění předmětů podle velikosti a tvaru
- rozlišování a určování chuťových vlastností látek

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáka k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žakovu schopnost využívat získané dovednosti, znalosti v běžném životě
- umožnit žákovi pracovat s různými druhy učebního pomůcek zaměřených k vytváření vztahu smyslového vnímání, myšlení a řeči

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- vhodným povzbuzováním a motivací, kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho aktivitu

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- podporovat, překonávat komunikační bariery, využívat forem alternativní a augmentativní komunikace
- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu řečovému projevu i nonverbální komunikace
- předkládat podněty pro komunikace, otázky rozvíjející tvořivost, smyslové vnímání a slovní zásobu
- zadáváním srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole, zda řešení a postupům rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- umožňovat žákovi vyjádřit své pocity, city, přání, prosby a reagovat na podněty
- vést žáka k uvědomování si sebe samého jako osobnost
- vést žáka formou skupinové práce k vzájemné pomoci

Kompetence pracovní

učitel by měl

- vhodným povzbuzováním, motivací, zajímavými činnostmi a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- podporovat u žáka snahu, zájem podílet se na přípravě, úpravě pracovního prostředí, prostoru

Smyslová výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
<i>Rozvíjení zrakového vnímání</i> žák by měl rozeznávat denní dobu (světlo a tma) vnímat prostor poznat osoby ze svého okolí a své spolužáky, sám sebe uchopit a manipulovat s předměty rozlišovat tvary a barvy předmětů poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti napodobit předvedené pohyby	rozeznávání světla a tmy vnímání prostoru – binokulárně (oběma očima) vnímání prostoru – monokulárně (jedním okem) stimulace očního kontaktu cvičení očních pohybů – sledování pohybujícího se předmětu a osob v blízkém okolí poznávání ostatních dětí ve třídě poznávání osob ve škole i mimo ni identifikace s fotografií sebezpoznavání v zrcadle (ident. z fotografie) uchopení viděných předmětů a manipulace s nimi rozlišování tvarů zrakem : kulatý, hranatý třídění barev (vyhledávání předmětů stejných barev) rozlišování dvou základních výrazně odlišných barev poznávání a třídění předmětů, diferenční cvičení poznávání a třídění dvou zřetelně odlišných předmětů (panenka – míč) třídění předmětů podle barev řazení barevných kostek upevňování vizuomotorické koordinace napodobování různých pohybů předváděných učitelem cvičení směrové orientace : nahoru – dolů, dopředu – dozadu, vlevo – vpravo, na začátku – na konci	Phv, Pv - manipulace s předměty
<i>Rozvíjení sluchového vnímání</i> žák by měl reagovat na zavolání, zvuk, soustředit se	otáčení se za zvukem s využitím zraku návuk sluchového soustředění na zvuky – ozvučenou hračku, chrastítka, bubínky, zpěv, hudbu,...) návuk sluchového soustředění na zvuky související s denním životem reagovat na vlastní jméno reagování na oslovení reagování na zavolání	Hv – Orffův instrumentál

poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat podle zvukové nahrávky rozlišit zvuky spojené s denním životem a nebát se nepříjemných zvuků	poznávání zvuků s využitím zrakové podpory (zvonek, bubínek, mačkání papíru, klíče,...) určování původu a směru zvuku napodobování různých zvuků cvičení sluchové paměti rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků apod.) poznávání spolužáků a učitelů podle hlasu (s využitím zraku, bez využití zraku) sluchové cvičení s využitím zraku sluchové cvičení bez využití zraku poznávání a rozlišení různých zvuků ze zvukové nahrávky poznávání a rozlišení hlasů zvířat ze zvukové nahrávky rozlišování zvuků na ulici (auto, sanita,...) rozlišování zvuků v přírodě (zpěv ptáků, šumění větru, zvuk tekoucí vody) sluchově motorická cvičení cvičení a hry v nichž se uplatňuje spojení zvuků a pohyb rozlišování směru, délky, intenzity zvuku (tichý – hlasitý, krátký – dlouhý) tlumení, odstraňování strachu z nepříjemných zvuků	
Rozvíjení hmatového vnímání žák by měl zvládat základní sebeobslužné dovednosti poznat hmatem velikost, tvar předmětu poznat známé předměty podle hmatu třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů	sebeobslužné činnosti rozvíjení hmatové percepce – pohybová terapie, stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně rozvíjení hmatového vnímání manipulací s předměty návěť úchopu předmětů různé velikosti výcvik hmatového vnímání rozlišování předmětů podle velikosti rozlišování předmětů podle tvaru rozlišování předmětů podle povrchu porovnávání předmětů s využitím zraku porovnávání předmětů bez využití zraku třídění předmětů podle velikosti a tvaru třídění přírodnin rozvíjení hmatové percepce rozlišování fyzikálních vlastností předmětů (teplé – studené, měkké – tvrdé, suché – mokré, těžké – lehké) hry s vodou (teplá, studená) hry ve vodě (nabírání, přelévání) hry s bublinkami (chytání, vytváření pěny)	Phv – masáže a uvolňovací cviky Rv, Pv - manipulace s předměty

Prostorová a směrová orientace žák by měl vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle řadit skládat a umístit předměty na určené místo podle pokynů	směrová orientace ve třídě (okna, dveře, stolek, lavice,...) směrová orientace ve škole (šatna, chodba, třída, WC,...) směrová orientace v nejbližším okolí směrová orientace ve známém prostoru vnímání prostoru rozlišení : nahoře – dole, před – za, vedle orientace v prostoru řazení předmětů na určené místo skládání předmětů na určené místo podle pokynů umístění předmětů na určené místo podle pokynů plnění jednoduchých příkazů : dej míč na stůl, pod stůl, polož hračku do krabice,....	
Rozvíjení čichového a chuťového vnímání žák by měl rozvíjet čichovou percepci rozlišit jednotlivé chutě rozlišit jednotlivé vůně poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	nádech nosem, výdech ústy foukání rozvíjení chuťové percepce – správné kousání a polykání potravy rozlišování chutí ovoce rozlišování chutí potravin rozlišování chutí nápojů rozlišování jednotlivých chuťových vlastností : sladký, hořký, slaný, kyselý,... cvičení sání, sání brčkem z umělé hmoty lízání medu, čokolády,... rozlišování příjemných a nepříjemných pachů výcvik ochranné čichové funkce – poznávání nebezpečných látek, zkažených potravin	

Smyslová výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Rozvíjení zrakového vnímání žák by měl rozpoznat denní dobu podle činnosti, obrázku nebo piktogramu poznat, řadit, skládat a třídit předměty podle velikosti, barevné a tvarové odlišnosti	denní časové úseky podle činností denní časové úseky podle obrázků nebo piktogramů rozeznávání světla a tmy rozlišování tvarů zrakem : kulatý, hranatý poznávání a třídění předmětů, diferenční cvičení poznávání a třídění dvou zřetelně odlišných předmětů (panenka – míč) třídění materiálu – dva výrazně odlišné komponenty třídění předmětů – tři komponenty nejprve velké a	

třídít obrázky, rozeznat reálné a vyobrazené předměty napodobit předvedené pohyby sledovat, vnímat prostor uchopit, manipulovat a řadit předměty	výrazně odlišné menší a méně odlišné (kaštiny, žaludy, šípky, hrách,...) rozlišování plošných tvarů (kolečko, čtverec, trojúhelník) třídění barev (vyhledávání předmětů stejných barev) řazení barevných kostek, střídání barev postupné poznávání všech základních barev a jejich pojmenování třídění předmětů podle barev třídění obrázků podle obsahu : květiny, ovoce, zvířata,... poznávání změn a rozdílů na skutečných předmětech poznávání změn a rozdílů na obrázcích napodobování různých pohybů předváděných učitelem cvičení směrové orientace : nahoru – dolů, dopředu – dozadu, vlevo – vpravo, na začátku – na konci skládání celků k čísti (stavebnice) rozlišování : stojí, sedí, leží vnímání prostoru – binokulárně (oběma očima) vnímání prostoru – monokulárně (jedním okem) cvičení očních pohybů – sledování pohybujícího se předmětu - osob v blízkém okolí zrakové soustředění na lesklé a barevné předměty fixace zraku sebezpozorování v zrcadle, identifikace s fotografií poznávání ostatních dětí ve třídě uchopování viděných předmětů a manipulace s nimi skládání předmětů vedle sebe, na sebe, do krabice vnímání velikosti vnímání tvaru vnímání polohy předmětu řazení předmětů podle velikosti rozlišování pojmů : malý – velký, dlouhý – krátký....	Phv, Pv –manipulace s předměty
<i>Rozvíjení sluchového vnímání</i> žák by měl reagovat na své jméno, na oslovení, na zavolání poznat, rozlišit a napodobit různé zvuky	reagování na vlastní jméno reagování na oslovení reagování na zavolání sluchová cvičení s využitím i bez využití zraku cvičení sluchové paměti nácvik soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků poznávání a rozlišování zvuků poznávání hudebních nástrojů podle zvuků sluchová cvičení bez využití zraku (zvonek, telefon, klíče,...) sluchové hry bez využití zraku rozlišování a určování původu a směru zvuku	Hv – Orffův instrumentář

.. poznat podle hlasu osoby ze svého nejbližšího okolí poznat a rozlišit různé zvuky a hlasy zvířat rozlišit zvuky spojené s denním životem, nebát se nepříjemných zvuků	napodobování různých zvuků cvičení sluchové paměti rozlišování a určování délky a intenzity zvuku (tichý – hlasitý, krátký – dlouhý, zblízka - daleka) poznávání spolužáků s využitím a bez využití zraku poznávání učitelů podle hlasu poznávání hlasů zvířat v přírodě poznávání hlasů zvířat z magnetofonové nahrávky rozlišování zvuků v přírodě (hlasy zvířat, zpěv ptáků, šumění větru, zvuk tekoucí vody,...) rozlišování zvuků na ulici (auto, sanita,...) sluchově motorická cvičení návuk sluchového soustředění na různé zvuky, hlasy zvířat návuk soustředěného sluchového vnímání pomocí zvuků, poznávání a rozlišování zvuků sluchová cvičení s využitím i bez využití zraku cvičení sluchové paměti, napodobování různých zvuků rozlišování a určování zvuku podle směru, délky a intenzity zvuky na ulici rozvíjení smyslu pro rytmus, rytmická cvičení poslouchání hudby eliminace strachových projevů z nepříjemných zvuků	Hv – rytmická cvičení, poslouchání hudby
Rozvíjení hmatového vnímání žák by měl zvládat základní sebeobslužné dovednosti poznat hmatem velikost, tvar předmětu poznat známé předměty podle hmatu třídít předměty na základě hmatu – podle velikosti a tvaru rozlišit hmatem základní fyzikální vlastnosti předmětů	sebeobslužné činnosti rozvíjení hmatové percepce - stimulace konečků prstů, masáže prstů a dlaně rozvíjení hmatového vnímání manipulací s předměty rozlišování předmětů podle velikosti, tvaru, povrchu poznávání velikosti předmětu poznávání tvaru předmětu poznávání povrchu předmětu poznávání předmětů s využitím zraku poznávání předmětů bez využití zraku hlazení jemných látek (samet, plyš, kožesina) navozování příjemných pocitů třídění předmětů podle velikosti a tvaru třídění přírodnin (sypké, oblé,...) rozvíjení hmatové percepce rozlišování fyzikálních vlastností předmětů (teplé – studené, měkké – tvrdé, suché – mokré, hladké – drsné, ostré – tupé, kulaté – hranaté, těžké - lehké) hry s vodou (teplá, studená) hry ve vodě (nabírání, přelévání) hry s bublinkami (chytání, vytváření pěny)	Phv – masáže a uvolňovací cviky Rv, Pv - manipulace s předměty

Prostorová a směrová orientace žák by měl vnímat prostor, rozlišit směrovou orientaci ve známém prostoru orientovat se ve třídě, ve škole a svém nejbližším okolí rozlišovat nahoře – dole, před – za, vedle.... rozlišovat vpravo - vlevo řadit skládat a umístit předměty na určené místo rozeznat roční období podle základních znaků	směrová orientace ve třídě, ve škole směrová orientace v nejbližším okolí směrová orientace ve známém prostoru vnímání prostoru rozlišování : nad - pod, na začátku, na konci... rozlišování : na – ve – do (na stole, do stolu, ve stolu, na skříni, ve skříni, do skříně,...) rozlišování : nahoře – dole, před – za, vedle rozlišování vpravo – vlevo pravá, levá ruka orientace v prostoru, na ploše , v řadě plnění jednoduchých příkazů : dej knihu na stůl, pod, pod stůl, polož panenku na židli, do kočárku, pod peřinku,.... řazení předmětů podle směrové orientace směrová orientace v řadě směrová orientace na ploše směrová orientace v prostoru příroda v ročních obdobích jaro – základní znaky léto – základní znaky podzim – základní znaky zima – základní znaky	
Rozvíjení čichového a chuťového vnímání žák by měl rozlišit jednotlivé chutě rozlišit jednotlivé vůně a pachy poznat zkažené potraviny a nebezpečné látky	rozvíjení chuťové percepce – správné kousání a polykání potravy rozlišování chutí ovoce, potravin, nápojů rozlišování a určování jednotlivých chuťových vlastností : sladký, hořký, slaný, kyselý, dobrý, nedobrý... lízání medu, čokolády,... poznávání předmětů podle vůně specifické vůně potravin rozvoj čichové percepce – správné dýchání (nádech nosem, výdech ústy) rozlišování příjemných a nepříjemných pachů poznávání nebezpečných látek poznávání zkažených potravin	

8.4 Hudební výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vyučovací předmět *Hudební výchova* vytváří u žáků kladný vztah k hudbě, rozvíjí jejich hudebnost, podporuje schopnost hudbu emocionálně prožít. Rozvíjí muzikálnost žáků, jejich rytmické a intonační schopnosti, pohybovou kulturu a napomáhá rozvoji jejich řeči. Plní i funkce psychoterapeutické, pomáhá žákům k odreagování napětí, k překonávání únavy a zlepšení nálady, podílí se na koncentraci jejich pozornosti.

Učivo předmětu je zaměřeno na kultivaci osobnosti žáků, působení na jejich chování, posílení sebevědomí, rozvíjení estetického citění, tím, že dává prostor pro uplatnění tvořivých schopností a zprostředkování zážitků prostřednictvím vlastní tvorby a recepce. Hudební činnosti podporují u žáků rozvoj hudebních schopností a individuálních hudebních dovedností sluchových, rytmických, pěveckých, intonačních, instrumentálních, poslechových a pohybových.

Vyučovací předmět *Hudební výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně a je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

Učitel využívá netradičních speciálních metod a působení. Umožňuje žákům přístup ke vzdělání, vzdělávání a jeho zvládnutí na optimální možné úrovni v rámci individuálních možností žáků. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Hudební výchově* směřuje k těmto cílům :

- napodobování a rozlišování různých nehupebních a hudebních zvuků
- poznávání hudebních nástrojů podle zvuků
- zvládání hry na tělo
- zvládání hry na jednoduché rytmické nástroje
- soustředění na poslech krátkých skladeb
- rozvíjení hudebnosti žáka s využitím přístupu k jednotlivci, skupinovému výcvikem všech žáků, rozvíjení pohybové kultury

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- umožňovat žákovi pracovat s různými druhy rytmických nástrojů a vést žáka k jejich správnému používání
- zajišťovat, aby žákovi hudba poskytovala radost, uspokojení a celkové uvolnění
- zařazovat takové aktivity, vedoucí k navození příjemné atmosféry při hudebních činnostech, prohlubujících u žáka zájem o hudbu
- uplatňovat individuální přístup, vhodně zvolit vzdělávací tempo pro každého žáka

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- soustavným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho aktivitu
- motivovat a povzbuzovat žáka nenechat ho odradit nezdarem
- opakovaným povzbuzováním odbourávat jeho ostych z individuálního vystoupení
- poskytovat dostatek příležitostí k verbální i neverbální komunikaci při řešení zadaného úkolu

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- vést žáka ke vzájemné toleranci
- nabízet a zařazovat činnosti, při kterých může žák prezentovat výsledky své práce
- využívat besídek, oslav k prezentaci hudebních výsledků žáka

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe samého jako osobnost
- podněcovat žáka při skupinových činnostech ke spolupráci s ostatními

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením vést žáka k vytváření a upevňování pozitivního vztahu k hudbě
- umožňovat žákovi vnímání krásy hudby, naslouchání zvuků v přírodě
- volit takové metody a formy práce, aby žák sám hudbu provozoval (odbourání ostychu) a vyjádřit své vlastní pocity a nálady zpěvem nebo tancem
- zařazovat činnosti, při kterých se žák učí ovládat koordinaci ruky – oka, zvládat jemnou motoriku (manipulace s Orffovými hudebními nástroji)

Hudební výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl správně a hospodárně dýchat	nácvik správné dýchání (nádech nosem, výdech ústy) foukání do vody uvolnění hlasového aparátu, snaha o správnou artikulaci	
snažit se o správnou intonaci a melodii	snaha o správnou intonaci snaha o správnou melodii doprovod hudebního nástroje	Řv – správné dýchání, artikulace
rozlišovat zvuky hudebních nástrojů rozlišovat, napodobovat, vnímat zvuky ve svém okolí	rozlišení zvuků některých hudebních nástrojů z hudební nahrávky hra na tělo – tleskání, dupání rozlišování a napodobování různých nehudebních i	

rytmizovat jednoduchý text zpívat jednoduché písně s doprovodem hudebních nástrojů seznámit se s elementárními hudebními nástroji Orffova instrumentáře doprovodit zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje zvládnout jednoduchá rytmická cvičení zvládnout pohyb podle rytmického doprovodu zvládnout jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky soustředit se na poslech relaxační hudby soustředit se na poslech říkadel a jednoduchých písní (skladeb)	hudebních zvuků (zvonek, bubínek, hudební nástroj) rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel zpěv jednoduchých dětských písniček s doprovodem hudebního nástroje seznámení s hudebními nástroji Orffova instrumentáře (hůlky, bubínek, tamburína) zpěv s doprovodem na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, hůlky, případně vařečky, pokličky apod.) jednoduchá rytmická cvičení hra na tělo (pleskání, tleskání, dupání) pohyb podle rytmického doprovodu návěst tanečků hudebně pohybové hry jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvky poslech relaxační hudby soustředění na poslech poslech říkadel a jednoduchých lidových písní v provedení dětských pěveckých sborů (dětských skladeb)	Tv – hudebně pohybové činnosti Tv- rytmická cvičení s hudbou -hudebně pohybové činnosti
---	---	---

Hudební výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl zvládat správné dýchání snažit se o správnou intonaci a melodii snažit se o správné držení těla při zpěvu rozlišovat zvuky hudebních nástrojů rozlišovat, napodobovat, vnímat zvuky ve svém okolí rytmizovat jednoduchý text zpívat jednoduché písně s doprovodem	správné dýchání (nádech nosem, výdech ústy) foukání do vody, papírků nafukování balónek uvolnění hlasového aparátu, snaha o správnou artikulaci snaha o správnou výslovnost správná výslovnost fonační, intonační a melodická cvičení správné držení těla – rovná záda, široký hrudník (hra na sluníčko) rozlišení zvuků některých hudebních nástrojů z hudební nahrávky hra na tělo – tleskání, dupání rozlišování a napodobování různých nehupebních i hudebních zvuků (zvonek, bubínek, hudební nástroj) rytmizace jednoduchých slovních spojení, říkadel zpěv jednoduchých písniček s doprovodem	Řv – správné dýchání, artikulace Tv – hudebně pohybové činnosti

hudebních nástrojů	hudebního nástroje	
doprovodit zpěv hrou na jednoduché hudební nástroje	zpěv s doprovodem na jednoduchý hudební nástroj (bubínek, hůlky, případně vařečky, pokličky apod.)	
zvládat jednoduchá rytmická cvičení	jednoduchá rytmická cvičení hra na hudební nástroje Orffova instrumentáře (hůlky, bubínek, tamburína, triangel) hra na tělo (pleskání, tleskání, dupání) rytmus – vnímání rytmu posilování rytmu samostatná rytmizace rytmizace říkadel	
zvládat pohyb podle rytmického doprovodu zvládat jednoduché pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami	pohyb podle rytmického doprovodu hudebně pohybová činnost návěst tanečků hudebně pohybové hry s říkadly a dětskými popěvkami	Tv- rytmická cvičení s hudbou -hudebně pohybové činnosti
soustředit se na poslech relaxační hudby	poslech relaxační hudby relaxace při hudbě soustředění na poslech	
soustředit se na poslech říkadel a jednoduchých písní soustředit se na jednoduché skladby	soustředěný poslech říkadel a jednoduchých lidových písní soustředěný poslech jednoduchých skladeb jednoduché krátké skladby určené dětem	

8.5 Výtvarná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Učivo předmětu je zaměřené na rozvíjení tvořivých schopností a dovedností, k poznávání prostředků výtvarného jazyka, k všestrannému prohlubování senzitivity žáka, na rozvíjení tvořivosti, fantazii a osobitého způsobu vidění světa. Dále k prohlubování základních manuálních dovedností a jemné motoriky.

Vyučovací předmět *Výtvarná výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 1 hodiny týdně.

V předmětu *Výtvarná výchova* učitel využívá netradičních a speciálních metod, technik. Navozuje takové činnosti, ve kterých budou žáci úspěšní. Umožňuje žákům přístup ke vzdělání a vzdělávání a jeho optimální možné úrovni v rámci individuálních možností a zvláštností žáků. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách, v keramické dílně, v nejbližším okolí školy a také formou vycházek po okolí (dále exkurze a výstavy).

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání ve *Výtvarné výchově* směřuje k těmto cílům :

- vyjadřování vlastních zkušeností vhodnými a přiměřenými prostředky a postupy

- rozlišování základních barev
- používání základních barev ve výtvarném projevu
- rozvíjení individuálních schopností při vlastní tvorbě
- rozvíjení vnímání, fantazie a komunikace

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáka k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žakovu schopnost využívat získané dovednosti, znalosti v běžném životě
- umožňovat žákovi prezentaci výsledků vlastních prací (třídní a školní výstavy...)
- seznamovat žáka různým jednoduchým vybraným technikám

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- vhodným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka a jeho aktivitu

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu výtvarnému vyjádření
- zadáváním srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole, zda řešení a postupům rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe samého jako osobnost
- umožňovat žákovi vyjádřit své pocity, přání, prosby a reagovat na podněty
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci

Kompetence pracovní

učitel by měl

- vhodným povzbuzováním, motivací, zajímavými činnostmi a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení
- podporovat u žáka snahu, zájem podílet se na přípravě, úpravě pracovního prostředí a prostoru, úklidu pracovních pomůcek

Výtvarná výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
----------------------------------	-------	------------------------------------

žák by měl seznámit se a zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, vodové barvy, pastelka, štětec, křída) učit se používat na elementární úrovni prostředky a postupy učit se dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky vnímat základní vztahy mezi barvami a tvary učit se rozpoznat základní barvy a tvary vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech	základní dovednosti pro práci v ploše základní dovednosti pro práci v prostoru základní dovednosti pro práci s barvou rozvíjení motoriky (úchop, grafomotorická cvičení, koordinace) kresba různými nástroji (tužka, křída, pastelka, pastel, špejle, dřívko,...) malba na různorodý materiál (kámen, papír, látka,...) malba vodovými, temperovými, prstovými barvami – prsty, štětcem, houbičkou ... prostorová tvorba (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty) technické výtvarné dovednosti – muchlání, mačkání, ohýbání, trhání, lepení, stříhání využití tradičních i netradičních materiálů hnětení modelovací hmoty jednou a oběma rukama hnětení, stlačování, vyvalování tvarů (kulička, válec) prsty, dlaněmi modelování z písku, plastelíny, keramické hlíny základní barvy – vnímání, vztahy mezi barvami základní barvy a tvary (např. formou her) barvy a tvary – vnímání vztahů mezi barvou a tvarem využití různorodých tradičních a netradičních materiálů a jejich kombinací barvy v přírodě barvy přírodních jevů vyjádření vlastních vjemů vybranými prostředky a postupy vyjádření vlastních zkušeností vybranými prostředky a postupy fantazijní představy – vybrané postupy a prostředky vyjádření pocitů a emocí vybranými prostředky a postupy muzikomalba netradiční vybrané techniky (např. otiskování, vlepování, kapání, foukání, stříkání) hra s prstovými barvami – roztírání dlaní, otisk ruky, prstu hra s temperovou barvou – roztírání houbou, štětcem zapouštění barvy do klovatiny muzikomalba přetváření původního smyslu umělých materiálů (látky, knoflíky, spony) do nové symbolické podoby, která nemá jednoznačný význam	Rv – rozvíjení grafických schopností (úchop tužky, úchop štětce, spontánní malba – prstem houbou, spontánní malba – voskovkou, pastelem, fixem, tužkou) Pv – práce s modelovací hmotou - trhání Pč - modelování Rv - základní geometrické tvary
--	--	--

Výtvarná výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl zvládat základní dovednosti pro vlastní tvorbu rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem (prsty, modelína, papír, vodové barvy, pastelka, štětec, křída) používat na elementární úrovni prostředky a postupy dodržovat základní a bezpečnostní hygienické návyky vnímat základní vztahy mezi barvami a tvary rozpoznat základní barvy a tvary vyjádřit vlastní vjemy, představy a pocity	práce v ploše práce v prostoru rozvíjení motoriky (úchop, grafomotorická cvičení, koordinace) uplatnění vlastního těla manipulace s objekty práce se štětcem, terapeutickým štětcem kresba různými nástroji (tužka, křída, pastelka, pastel, špejle, dřívko,...) malba na různorodý materiál (kámen, papír, látka,...) malba vodovými, temperovými, prstovými barvami – prsty, štětcem, štětkou, houbičkou ... prostorová tvorba (papír, textilie, stavebnice, hlína, modelovací hmoty) technické výtvarné dovednosti – muchlání, mačkání, ohýbání, trhání, lepení, stříhání, vystříhování, skládání, překládání, polepování hnětení modelovací hmoty hnětení, stlačování, vyvalování tvarů (kulička, válec) prsty, dlaněmi modelování z písku, plastelíny, keramické hlíny aranžování barvy a tvary – vnímání vztahů mezi barvou a tvarem technika prvotního impulsu – učitel sám začne malbu skvrnou, bodem mozaika – kompoziční cvičení – manipulace s tvary z barevných papírů na ploše barevné skvrny – rozfoukání do bizarních tvarů barvy a tvary v přírodě barevné vnímání přírodních jevů opakování názvů barev vyjádření vlastních vjemů vybranými prostředky a postupy muzikomalba – kultivování citlivosti pro hudební vnímání vyjádření vlastních zkušeností vybranými prostředky a postupy – zobrazení pohybu postavy, květiny, auto, dům,... fantazijní představy – vybrané postupy a prostředky volná kresba či malba – nakresli co chceš („FINGER PAINTING“) výcvik práce s čarou, linií vyjádření pocitů a emocí vybranými prostředky a	Rv – rozvíjení grafických schopností (úchop tužky, úchop štětce, malba, kresba) Pv – práce s modelovací hmotou - trhání - modelování Rv - základní geometrické tvary

uplatňovat vlastní fantazii a představivost při výtvarných činnostech	postupy netradiční vybrané techniky (např. otiskování, vlepování, kapání, foukání, stříkání, rytí, mramorování, lavinování, kresba graf. materiály – uhel) technika čmárání – rozčmárání a pak vtažení a rozvinutí v nějaký motiv volná kresba či malba barevné skvrny zapouštění barvy do klovatiny přetváření původního smyslu umělých materiálů (látky, knoflíky, spony) do nové symbolické podoby, která nemá jednoznačný význam	
---	---	--

8.6 Pohybová výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Pohybová výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům, které mohou využívat v každodenním životě. Rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků k pohybu.

Učivo předmětu je zaměřené na zvládnutí základních pohybových dovedností a rozvíjení pohybové kultury. Prostřednictvím pohybových aktivit přispívá ke zmírnění důsledků zdravotního postižení žáků, rozvoji řeči, pomáhá k odreagování napětí, překonávání únavy, zlepšování nálady a podílí se na koncentraci pozornosti.

Vyučovací předmět *Pohybová výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 2 hodiny týdně.

Učitel vychází ze specifických vzdělávacích potřeb žáků s mentálním postižením, a proto je hlavním východiskem práce učitele důkladné poznávání žáka, jeho schopností, psychických možností i individuálních zvláštností. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá převážně v tělocvičně, na školním hřišti, v kmenových třídách na koberci a v okolí školy.

Do vyučovacího předmětu Pohybové výchovy jsou v průběhu každého ročníku zařazeny prvky zdravotní tělesné výchovy (ZTV). Cílem jejich zařazení je aktivní rozvíjení hybnosti, správné držení těla, zvýšení tělesné zdatnosti a zlepšení zdravotního stavu žáků. Zaměření těchto prvků odpovídá fyzickým, psychickým a zdravotním možnostem, zdravotnímu stavu a specifické postižení jednotlivých žáků.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Pohybové výchově* směřuje k těmto cílům :

- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních pohybových možností a omezení
- vnímání prožitků z pohybové činnosti
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí, fyzickému i psychickému uvolnění
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, snaze o zlepšení a posílení zdraví

- k pěstování hygienických návyků
- odstraňování mimovolných pohybů a stimulace jednotlivých svalových skupin

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žakovu schopnost využívat získané dovednosti v běžném životě
- seznamovat žáka s různými pohybovými aktivitami

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- soustavným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka při pohybových činnostech

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu pohybovému projevu
- zadáváním jednoduchých srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako osobnost
- podporovat žákovo vhodné chování
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k pohybu
- učit žáka používat při pohybových činnostech různé druhy tradičního i netradičního náčiní
- podporovat zdokonalování v sebeoblužných činnostech, úklidu náčiní
- dbát na bezpečnost při pohybových aktivitách

Pohybová výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl rozvíjet motoriku (jemnou motoriku) naučit se a získat kladný vztah k motorickému cvičení rozvíjet hybnost, prostorovou orientaci podle individuálních možností učit se reagovat na pokyny k dané pohybové dovednosti procvičovat a osvojit si koordinaci pohybů podle individuálních možností seznámit se a osvojit si základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů rozvíjet hybnost podle individuálních možností učit se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti naučit se správně dýchat	uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků rozvíjení cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu odstraňování mimovolních pohybů koncentrace pozornosti tvoření špetky, přebírání, trhání, úchop drobných předmětů úchop a manipulace s předměty, vkládání, navlékání, stavebnice, puzzle, kostky, mozaiky, míčky práce s modelovacími hmotami ležení a otáčení se na vhodné podložce (např. na žíněnce) polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami stimulace pohybu v prostoru a změny polohy nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správného držení těla chůze za ruku, kolem nábytku s jeho oporou, nácvik několika samostatných kroků nácvik chůze po nakloněné rovině chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce chůze, běh na krátké vzdálenosti; střídání s chůzí, poskoky, skoky snožmo, stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky.. pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry pohybové činnosti v rytmu hudby úchop a manipulace s předměty, pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami jednoduchá rytmická cvičení pohybová cvičení s využitím tradičního a netradičního náčiní základní manipulace s míčem, drobným náčiním a materiálem (sbírání, podávání, skládání, přenášení, házení) házení a chytání – nácvik chytání míče koulejšího se po zemi, po mírně šikmé ploše, nácvik chytání míče hozeného učitelem, házení na terč a cíl hry s míčem – kutálení, kopání do míče, hod na cíl nácvik správného dýchání (nádech nosem, výdech	Sv- doteková terapie, masáže prstů a dlaně, stimulace prstů Rv- uchopení předmětu Pč – manipulace s předměty, modelování Využití trad. náčiní – míčky, míče, švihadlo, lano. Využití netrad. náčiní – stuha, obruč, pytlík plněný hrachem, gymball. Hv – Orffovy nástroje Řv - pohybová a rytmická průprava

zvládnout podle pokynů učitele přípravu na pohybovou činnost zvládnout uvolnění a uklidnění organismu seznamovat se se zdravotně zaměřenými činnostmi	ústy) dechová cvičení příprava před pohybovou činností zásady správného držení těla průpravná cvičení (např. cvičení v základní poloze – v leže na zádech, na břiše, dále chůze – navození správného držení těla při chůzi, vyrovnaní hlavy, volný pohyb paží během chůze) uvolňovací cvičení relaxační cvičení, masáže prvky jógových cvičení vnímání pocitů při cvičení	Hv – nácvik správného dýchání Řv – nácvik správného dýchání
seznamovat se a zvládnout jednoduché sezónní činnosti podle individuálních možností	plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek (základní plavecké dovednosti podle individuálních možností) turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu (pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu)	Sv- hry s vodou, hry ve vodě Plavecký výcvik Vycházky po okolí

Pohybová výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl rozvíjet motoriku (jemnou motoriku) získat kladný vztah k motorickému cvičení	uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků rozvíjení cíleného pohybu rukou, prstů, úchop, nácvik různých druhů úchopu odstraňování mimovolných pohybů koncentrace pozornosti tvoření špetky, přebírání, trhání, úchop drobných předmětů manipulace s předměty, vkládání, navlékání, stavebnice, puzzle, kostky, mozaiky, míčky práce s modelovacími hmotami	Sv- doteková terapie, masáže prstů a dlaně, stimulace prstů Rv- uchopení předmětu Pč – manipulace s předměty, modelování
rozvíjet hybnost, prostorovou orientaci podle individuálních možností reagovat na pokyny k dané pohybové dovednosti	ležení a otáčení se na vhodné podložce (např. na žíněnce) polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy uvolňování končetin, cviky na podložce, přetáčení trupu lezení a plazení daným směrem, volně v prostoru, mezi překážkami stimulace pohybu v prostoru a změny polohy nácvik vertikalizace, případně s využitím kompenzačních pomůcek procvičování sezení na židli, samostatného stoje, správného držení těla chůze za ruku, kolem nábytku s jeho oporou, nácvik několika samostatných kroků nácvik chůze po nakloněné rovině chůze po schodech a ze schodů s vedením za obě ruce	Možnost využití nářadí – lavička, žíněnka (švédská bedna, koza)

procvičovat a osvojit si koordinaci pohybů podle individuálních možností osvojit si základní pohybové činnosti, dovednosti a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů rozvíjet hybnost podle individuálních možností rozvíjet hrubou motoriku reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti naučit se správně dýchat zvládnout podle pokynů učitele přípravu na pohybovou činnost zvládnout uvolnění a uklidnění organismu seznamovat se se zdravotně zaměřenými činnostmi zvládnout jednoduché sezónní činnosti osvojovat si základní hygienické návyky a základy bezpečnosti při pohybových činnostech podle individuálních možností	chůze, běh na krátké vzdálenosti; střídání s chůzí, poskoky, skoky snožmo, stoj na jedné noze, chůze po čáře, po lavičce, seskoky.. pohybové hry a cvičení – motivační a napodobivé hry pohybové činnosti v rytmu hudby úchop a manipulace s předměty, pohyb s kinetickými a ozvučenými hračkami rytmická cvičení pohybová cvičení s využitím tradičního a netradičního náčiní základní manipulace s míčem, drobným náčiním a materiálem (sbírání, podávání, skládání, přenášení, házení) házení a chytání – nácvik chytání míče koulejšího se po zemi, po mírné šikmé ploše, nácvik chytání míče hozeného učitelem, házení na terč a cíl hry s míčem – kutálení, kopání do míče, hod na cíl, hod horním obloukem, nadhazování míče oběma rukama, chytání míče průpravné hry nácvik správného dýchání dechová cvičení příprava před pohybovou činností zásady správného držení těla průpravná cvičení (např. cvičení v základní poloze – v leže na zádech, na břiše, dále chůze – navození správného držení těla při chůzi, vyrovnaní hlavy, volný pohyb paží během chůze) koordinační cvičení (uvědomění si jednotlivých částí těla, uvědomělý pohyb končetin i se zavřenými očima, cvičení pohybové koordinace) stimulace jednotlivých svalových skupin uvolňovací cvičení relaxační cvičení prvky jógových cvičení vnímání pocitů při cvičení plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek základní plavecké dovednosti hygiena plavání turistika a pobyt v přírodě – vycházky, pohyb v terénu chování v přírodě, chůze v terénu pobyt v zimní přírodě, hry na sněhu bezpečnost při pohybových činnostech v různém prostředí	Hv – Orffovy nástroje Řv - pohybová a rytmická průprava Hv – nácvik správného dýchání Řv – nácvik správného dýchání Sv- hry s vodou, hry ve vodě Pv – osobní hygiena, bezpečnost
---	--	--

8.7 Zdravotní tělesná výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Zdravotní tělesná výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví učí žáky základním poznatkům, které mohou využívat v každodenním životě. Rovnoměrně rozvíjí fyzické i psychické schopnosti, pohybové dovednosti i sociální adaptaci. K osvojení potřebných dovedností a návyků je třeba využívat vhodné motivace a činnosti, které posilují zájem žáků k pohybu.

Úkolem předmětu *Zdravotní tělesná výchova* je přispívat prostřednictvím pohybových aktivit k rozvíjení hybnosti žáků s těžším postižením a tím současně rozvíjet i jejich rozumové schopnosti a zmírňovat důsledky mentálního postižení. Pojetí předmětu *Zdravotní tělesné výchovy* je zaměřeno na rozvíjení aktivní hybnosti dětí s těžkým mentálním postižením, správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti.

Vyučovací předmět *Zdravotní tělesná výchova* je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 4 hodiny týdně.

Učivo odpovídá fyzickým i psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotního stavu a specifice jejich postižení. Je zcela na učiteli, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá převážně v kmenových třídách na koberci, relaxační místnosti.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Zdravotní tělesné výchově* směřuje k těmto cílům :

- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti
- poznávání vlastních fyzických a zdravotních pohybových možností a omezení
- vnímání prožitků z pohybové činnosti
- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí, fyzickému i psychickému uvolnění
- dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, snaze o zlepšení a posílení zdraví
- k pěstování hygienických návyků

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žákovu schopnost využívat získané dovednosti v běžném životě
- seznamovat žáka různými pohybovými aktivitami

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- soustavným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením podporovat sebevědomí žáka při pohybových činnostech

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu pohybovému projevu
- zadáváním jednoduchých srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole zda řečenému rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- vést žáka k uvědomování si sebe jako osobnost
- podporovat žákovo vhodné chování

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakováním povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k pohybu
- učit žáka používat při pohybových činnostech různé druhy tradičního i netradičního náčiní
- dbát na bezpečnost při pohybových aktivitách

Zdravotní tělesná výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl rozvíjet motoriku (jemnou motoriku) a koordinaci poloh naučit se a získat kladný vztah k motorickému cvičení rozvíjet hybnost, prostorovou orientaci podle individuálních možností snažit se o samostatný pohyb učit se reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti učit se zvládnout podle pokynů učitele přípravu na pohybovou činnost	rozvíjení motoriky – koordinace pohybů, rovnovážná cvičení, manipulace s drobným náčiním zcitlivění dlaňové části ruky pro pozdější úchop ergoterapie (terapie prací) – rozvoj motoriky ruky, nácvik úchopů rozvíjení cíleného pohybu rukou, prstů, nácvik klíšťového a špetkového úchopu uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, zápěstí pomocí uvolňovacích cviků využívání speciální židle, stolu s náklonnou deskou, speciálního psacího náčiní rozvíjení hybnosti – polohování (polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy), změny polohy, uvolňovací cvičení stimulace cíleným polohováním rozvíjení hybnosti rukou dle prof. Fr. Kábeleho cvičení stability stabilizace sedu, posilování zádočných svalů vertikalizace, stimulace pohybu v prostoru, rozvíjení aktivního pohybu, nácvik lezení, nácvik chůze s oporou, s dopomocí, samostatný pohyb	Rv- uchopení předmětu Pv – manipulace s předměty Phv- uvolňování končetin Phv- relaxační cvičení, prvky

seznamovat se se zdravotně zaměřenými činnostmi naučit se správně dýchat	relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla cvičení orofaciální oblasti návčik správného dýchání dechová cvičení prvky jógových cvičení cvičení podle Bobatha uvolňování kontraktur na dolních končetinách cvičení v kuličkovém bazénu, stimulace v kuličkovém bazénu rehabilitační cvičení – alternativní formy terapie podle možností žáků reflexní masáže plosek nohou doteková terapie, masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla, prevence tvorby proleženin cvičení s rehabilitačními míči (na rehabilitačním míči) plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek	jógových cvičení, dechová cvičení Hv – návčik správného dýchání Řv – návčik správného dýchání
---	---	--

Zdravotní tělesná výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
žák by měl rozvíjet motoriku (jemnou motoriku) a koordinaci poloh získat kladný vztah k motorickému cvičení rozvíjet hybnost, prostorovou orientaci podle individuálních možností snažit se o samostatný pohyb reagovat na pokyny a povely k dané pohybové činnosti zvládnout podle pokynů učitele přípravu na pohybovou činnost seznamovat se se zdravotně zaměřenými činnostmi naučit se správně dýchat	rozvíjení motoriky – koordinace pohybů, rovnovážná cvičení, manipulace s drobným náčiním zcitlivění dlaňové části ruky pro pozdější úchop ergoterapie (terapie prací) – rozvoj motoriky ruky, návčik úchopů rozvíjení cíleného pohybu rukou, prstů, návčik klíšťového a špetkového úchopu uvolňování horních končetin metodou masáže a hlazení procvičování ramenního a loketního kloubu, zápěstí, záprstí pomocí uvolňovacích cviků využívání speciální židle, stolu s náklonnou deskou, speciálního psacího náčiní rozvíjení hybnosti – polohování (polohování s oporou, zvedání hlavy s výdrží, otáčení hlavy), změny polohy, uvolňovací cvičení stimulace cíleným polohováním rozvíjení hybnosti rukou dle prof. Fr. Kábeleho cvičení stability stabilizace sedu, posilování zádových svalů vertikalizace, stimulace pohybu v prostoru, rozvíjení aktivního pohybu, návčik lezení, návčik chůze s oporou, s dopomocí, samostatný pohyb relaxační cvičení, uvolňování spastických částí těla cvičení orofaciální oblasti návčik správného dýchání	Rv- uchopení předmětu Pv – manipulace s předměty Phv- uvolňování končetin Phv- relaxační cvičení, prvky jógových cvičení, dechová cvičení

	dechová cvičení prvky jógových cvičení cvičení podle Bobatha uvolňování kontraktur na dolních končetinách cvičení v kuličkovém bazénu, stimulace v kuličkovém bazénu rehabilitační cvičení – alternativní formy terapie podle možností žáků reflexní masáže plosek nohou doteková terapie, masáže zad a končetin pro lepší prokrvení těla, prevence tvorby proleženin cvičení s rehabilitačními míči (na rehabilitačním míči) plavání – adaptace na vodní prostředí, hry ve vodě, plavání za pomoci různých pomůcek	Hv – nácvik správného dýchání Řv – nácvik správného dýchání
--	--	--

8.8 Pracovní výchova

Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu:

Vyučovací předmět *Pracovní výchova* vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce.

Obsah předmětu *Pracovní výchova* je rozdělen na tématické okruhy:

Sebeobsluha

Práce s drobným materiálem

Práce montážní a demontážní

Pěstitelské práce

Práce v domácnosti

Vzdělávací obsah jednotlivých okruhů se vzájemně prolíná.

Učivo předmětu je zaměřeno na rozvíjení jemné motoriky žáků, na zvyšování jejich samostatnosti, soběstačnosti a nezávislosti, k získání základních pracovních dovedností a návyků. Současně dochází i k rozvíjení komunikativních dovedností při verbalizaci prováděných činností.

Vyučovací předmět je realizován jako povinný předmět. Je realizován ve všech ročnících základního vzdělávání s časovou dotací 2 hodiny týdně, a v každém ročníku je posílen o 1 hodinu týdně z disponibilní časové dotace.

V předmětu *pracovní výchova* učitel využívá tradičních speciálních metod, technik, náradí a náčiní. Umožňuje žákům přístup ke vzdělání a vzdělávání a jeho zvládnutí na optimální možné úrovni v rámci individuálních možností žáků. Je zcela na vyučujícím učiteli a jeho pedagogických záměrech, jak jednotlivé činnosti do výuky zařadí, zda se bude k některým činnostem vracet, jak na ně bude v následujícím ročníku navazovat.

Výuka probíhá v kmenových třídách, v odborných učebnách školy (keramická dílna, cvičná kuchyňka), na školním pozemku.

Cílové zaměření předmětu:

Vzdělávání v *Pracovní výchově* směřuje k těmto cílům :

- získání základních hygienických a sebeobslužných návyků
- rozvoji motoriky, rozvíjení tvořivé schopnosti a dovednosti při používání a zacházení s pomůckami a drobným nářadím
- porozumění jednoduchým pracovním postupům
- vytváření možných zálib v pracovních činnostech
- dodržování hygienických a bezpečnostních pravidel při práci

Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

učitel by měl

- vztah žáků k učení ovlivňovat vytvářením příjemného a pozitivního školního prostředí
- podporovat a rozvíjet žákovu schopnost využívat získané dovednosti v běžném životě
- umožnit žákovi pracovat s různými druhy učebních pomůcek, speciálních pomůcek, nářadí, materiálů,...

Kompetence k řešení problémů

učitel by měl

- podporovat jeho spoluúčast při rozhodování o postupech a řešeních
- soustavným povzbuzováním, motivací podporovat žákovo sebevědomí jeho aktivitu

Kompetence komunikativní

učitel by měl

- podporovat, překonávat komunikační bariéry (alternativní a augmentativní komunikaci)
- poskytovat žákovi dostatečný prostor k vlastnímu řečovému projevu
- předkládat podněty, otázky, činnosti rozvíjející tvořivost a slovní zásobu
- zadáváním srozumitelných pokynů vést žáka k naslouchání a kontrole, zda činností, řešením rozumí
- podporovat vhodnou komunikaci, přátelské vztahy se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu

Kompetence sociální a personální

učitel by měl

- umožňovat žákovi vyjádřit své pocity, přání a reagovat na podněty
- vést žáka k uvědomování si sebe samého jako osobnost
- vést žáka formou týmové práce k vzájemné spolupráci a pomoci druhým

Kompetence pracovní

učitel by měl

- opakovaným povzbuzováním, motivací a kladným hodnocením vést žáka k pozitivnímu vztahu k učení, práci
- podporovat žákovu snahu podílet se na úpravě, přípravě, úklidu pracovního prostoru

Pracovní výchova – 1.období

Očekávané výstupy 1.-5.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti) žák by měl nacvičovat a zvládnout základní hygienické návyky nacvičovat a zvládnout sebeobslužné činnosti dodržovat klid a čistotu při stravování nacvičovat používání příboru umět používat příbor nacvičovat udržení pořádku ve svých věcech a i ve věcech ve svém okolí	nácvik používání nočníku, WC spolupráce při hygieně osobní hygiena – mytí rukou, používání mýdla, ručníku funkce a používání hygienických pomůcek nácvik svlékání a oblékání prádla a oděvu odkládání oděvů na věšák odkládání obuvi na určené místo nácvik obouvání a přezouvání šněrování bot a pokus o zavázání tkaniček na velkém modelu oblékání a svlékání tepláků oblékání a svlékání svetru oblékání a svlékání čepice, šály, rukavic rozepínání a zapínání knoflíků na velkém modelu rozepínání a zapínání zipu oblékání a svlékání ponožek udržování pořádku v osobních věcech vnímání přijímání potravy a vylučování nacvičování správného žvýkání a kousání potravy pití slámkou pití z hrnečku osvojování správného stolování a samostatností při jídle spolupráce při přípravě svačiny prostírání stolu úklid stolu po jídle nácvik správného sezení u jídla používání lžice používání příboru, ubrousku osvojování správného stolování a samostatností při jídle úklid ve třídě utírání prachu utírání tabule nácvik zametání zalévání květin výzdoba třídy na Velikonoce, Vánoce a další svátky další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností	Rv- hygienické návyky Rv- sebeobslužné činnosti Rv – stravovací návyky

Práce s drobným materiálem žák by měl procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s pískem a plastickými materiály a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s drobným materiálem procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s papírem, kartonem a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s přírodními materiály a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s přírodními materiály a pomůckami procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s textilními materiály a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s textilními materiály a pomůckami procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s drátem a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s drátem procvičovat a zvládat základní manuální dovednosti při práci s folií, rozvíjet jemnou motoriku	práce s různými druhy materiálu práce s pískem na pískovišti stavění bábovek, kopců, cest, tunelů, přemísťování písku upravování pískové plochy rukama, lopatkou, hráběmi, ???? zpracování modelovací hmoty trhání modelovací hmoty na malé kostky a rovnání na plochu práce s různými plastickými materiály vlastnosti materiálu a jeho užití (papír a karton) práce s papírem kartónové rámečky mačkání jemného materiálu na kuličky hry s papírovými kuličkami (házení a ukládání do různých nádob) trhání papíru na malé kousky, sbírání, rovnání do misek, kelímků, krabiček lepení papíru na vymezenou plochu navlékání natrhaného papíru na špejli trhání papíru na tenké proužky stříhání řetěz na stromček, přehýbání papíru, lepení natrhaných proužků sбірání kaštanů, žaludů, jejich třídění, ukládání sбірání přírodnin a jejich ukládání figurky z přírodnin, s pomocí učitele trhání listů podle žilek namáčení a obtiskování listů navlékání jeřabin třídění semen fazole, čočky, kukuřice a ukládání do sáčků další činnosti podle zručnosti žáků a dostupnosti zdrojů navíjení vlny na cívku navíjení vlny do klubka navíjení provázku na cívku navlékání korálků na šňůrku předkládání a stříhání látky nalepování látky koláž rozvíjení motoriky - úchop práce s drátem – ohýbání, motání na cívku, obtáčení, točení jednoduché pracovní postupy a techniky práce s folií, alobalem jednoduché pracovní postupy a techniky lidové zvyky	Čl a kom Vv – modelování Využití různého materiálu např. papíru, kartonu, textilu, vlny, provázků, drátku, fólie, přírodniny, listy, modelíny Vv – práce s papírem, modelování
---	--	---

vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičního i netradičního materiálu učit se pracovat podle slovního návodu udržovat pracovní místo v čistotě	lidové tradice užití jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů bramborová tiskátka nebo dřevěná tiskátka – otisk práce podle slovního vedení učitelem příprava a úklid pracovního prostředí udržování pořádku a čistoty při práci	
Práce montážní a demontážní žák by měl procvičovat a zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s kostkami, jednoduchými stavebnicemi a konstruktivními hrami	konstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky) dům ze dvou kostek dům ze tří kostek stavění komínu z kostek řazení molitanových kostek ve vodorovném směru řazení molitanových kostek ve svislém směru ukládání kostek do krabice práce se stavebnicí – montáž a demontáž stavebnice, různé typy stavebnic – plošných, prostorových, konstrukčních manipulace s jednoduchými předměty postav co chceš a umíš práce s dřevěnou stavebnicí práce s hříbkovou stavebnicí práce s kroužkovou stavebnicí využití mozaikové a magnetické stavebnice	Sv – manipulace s předměty
Pěstitelské práce žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny ve třídě a na zahradě seznamovat se a používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě a školním pozemku	pozorování činnosti přírody v jednotlivých ročních obdobích základní podmínky pro pěstování rostlin péče o pokojové rostliny zalévání květin práce na školním pozemku – setí ředkviček, setí hrachu hrabání listí, posekané trávy sklizení ovoce a zeleniny další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností pomůcky a náčiní pro práci na zahradě, záhonech zahradnické náčiní (hrábě, motyčka) dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci na zahradě a školním pozemku použití ochranných pomůcek	
Práce v domácnosti žák by měl nacvičovat a provádět drobné domácí práce	drobné domácí práce základní úklid mytí podlahy mytí nádobí praní drobného prádla stolování prostírání stolu	

prostrtít stůl pro běžné stolování	úklid stolu chování při stolování
nacvičovat a zvládnout nákup a uložení základních potravin	nákup základních potravin skladování potravin
nacvičovat přípravu, připravit jednoduchý pokrm podle pokynů	příprava pokrmů příprava studených nápojů příprava teplých nápojů příprava jednoduchých pokrmů
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	zásady hygieny při práci v domácnosti zásady bezpečnosti při práci v domácnosti

Pracovní výchova – 2.období

Očekávané výstupy 6.-10.ročník	Učivo	Mezipředmětové vztahy, poznámky
<i>Sebeobsluha (sebeobslužné činnosti)</i>		
žák by měl zvládnout základní hygienické návyky	používání WC spolupráce při hygieně osobní hygiena – mytí rukou, používání mýdla, ručníku používání hygienických pomůcek	Rv- hygienické návyky
zvládnout sebeobslužné činnosti	svlékání a oblékání prádla a oděvu odkládání oděvů do šatní skříňky, na určené místo odkládání obuvi na určené místo obouvání a přezouvání šněrování bot a vázání tkaniček na velkém modelu pokus o vázání tkaniček rozepínání a zapínání knoflíků na velkém modelu rozepínání a zapínání zipu udržování pořádku v osobních věcech	Rv- sebeobslužné činnosti
dodržovat klid a čistotu při stravování	pítí z hrnečku správné stolování a samostatnost při jídle spolupráce při přípravě svačiny prostírání stolu úklid stolu po jídle	
umět používat příbor	správné sezení u jídla používání lžice používání příboru, ubrousku správné stolování a samostatnost při jídle	Rv – stravovací návyky
udržovat pořádek ve svých věcech a i ve věcech ve svém okolí (podle individuálních možností)	úklid ve třídě utírání prachu utírání tabule zametání	

	zalévání květin výzdoba třídy na Velikonoce, Vánoce a další svátky další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností	
Práce s drobným materiálem žák by měl zvládat základní manuální dovednosti při práci s papírem, kartonem a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s pomůckami a materiálem zvládat základní manuální dovednosti při práci s přírodními materiály a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s přírodninami a pomůckami zvládat základní manuální dovednosti při práci s textilními materiály a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s textilními materiály a pomůckami zvládat základní manuální dovednosti při práci s drátem a pomůckami rozvíjet jemnou motoriku – manipulaci s drátem zvládat základní manuální dovednosti při práci s folií, rozvíjet jemnou motoriku	vlastnosti materiálu a jeho užití (papír a karton) práce s papírem práce s kartonem, kartónové rámečky mačkání jemného papíru na kuličky hry s papírovými kuličkami (házání a ukládání do různých nádob) trhání papíru na malé kousky, sbírání, rovnání do misek lepení papíru na vymezenou plochu navlékání natrhaného papíru na špejli trhání papíru na tenké proužky stříhání rolování papíru řetěz na stromček, přehýbání papíru, lepení natrhaných proužků sbírání kaštanů, žaludů, jejich třídění, ukládání sbírání přírodnin a jejich ukládání figurky z přírodnin (s pomocí učitele) trhání listů podle žilek otisk listů lisování listů, lepení do různých motivů lisování listů – herbář navlékání listů navlékání přírodnin – jeřabiny, šípky třídění semen fazole, čočky, kukuřice a ukládání do sáčků, krabiček další činnosti podle zručnosti žáků a dostupnosti zdrojů navíjení provázku na cívku navíjení provázku do klubka navlékání korálek na šňůrku předkládání a stříhání látky nalepování látky koláž šití jehlou s tupým hrotem stehy na cvičné desce práce s drátem (ohýbání, motání na cívku, obtáčení, točení,...) jednoduché pracovní postupy a techniky práce s folií, alobalem jednoduché pracovní postupy a techniky lidové zvyky lidové tradice	Vv – práce s papírem, modelování Vv – práce s papírem, modelování

vytvářet jednoduchými postupy různé předměty z tradičního i netradičního materiálu pracovat podle slovního návodu udržovat pracovní místo v čistotě	lidové řemesla užití jednoduchých technik zpracování vybraných materiálů bramborová tiskátka dřevěná tiskátka práce podle slovního vedení učitelem příprava a úklid pracovního prostředí udržování pořádku a čistoty při práci	
<i>Práce montážní a demontážní</i> žák by měl zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci s jednoduchými stavebnicemi a konstruktivní hry	K onstruktivní hry (skládačky, puzzle, kostky) dům ze tří a více kostek stavění z kostek (komíny, mosty, zdi, domy ...) řazení kostek ve vodorovném směru řazení kostek ve svislém směru práce se stavebnicí – montáž a demontáž, úklid do krabice různé druhy stavebnic – plošné, prostorové, konstrukční manipulace s jednoduchými předměty postav co chceš a umíš	Sv – manipulace s předměty
<i>Pěstitelské práce</i> žák by měl provádět pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích pěstovat, ošetřovat a pečovat o nenáročné pokojové i užitkové rostliny používat podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky a náčiní dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti práce při práci na zahradě a školním pozemku	pozorování činnosti přírody v jednotlivých ročních obdobích základní podmínky pro pěstování rostlin péče o pokojové rostliny zalévání květin práce na školním pozemku – setí, pletí, zalévání, sklizeň další činnosti podle úrovně pohybových a rozumových schopností pomůcky a náčiní pro práci na zahradě, záhonech zahradnické náčiní (hrábě, motyčka, konev,...) správné použití, zacházení dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci na zahradě a školním pozemku použití ochranných pomůcek	
<i>Práce v domácnosti</i> žák by měl provádět drobné domácí práce prostřít stůl pro běžné stolování	drobné domácí práce základní úklid mytí podlahy mytí nádobí praní drobného prádla stolování prostírání stolu úklid stolu správné chování při stolování	

nacvičovat a zvládnout nákup a uložení základních potravin	nákup základních potravin skladování potravin	
nacvičovat přípravu, připravit jednoduchý pokrm podle pokynů	příprava pokrmů příprava studených a teplých nápojů příprava jednoduchých pokrmů	
dodržovat zásady hygieny a bezpečnosti při práci v domácnosti	zásady hygieny při práci v domácnosti zásady bezpečnosti při práci v domácnosti	

8.9 Hodnocení žáků

Pravidla pro hodnocení žáků

Proces hodnocení je neoddělitelnou součástí vzdělávacího procesu, probíhá ve škole průběžně při výuce i mimo ni. Není zaměřen na srovnávání žáka s jeho spolužáky, ale soustřeďuje se na dosahování pokroků v rámci individuálních možností každého jednotlivce. Při hodnocení by měl vyučující vždy zvážit jeho motivační dopad na žáka. Ke každému žákovi by měl přistupovat individuálně, respektovat jeho možnosti a pozitivně hodnotit každý pokrok v rozvoji jeho osobnosti..

Způsoby hodnocení

Hlavním účelem hodnocení je motivovat žáka a poskytnout mu nezbytnou zpětnou vazbu, která poskytuje žákovi (zákonnému zástupci) informace o správnosti postupu, průběhu či výsledku. Při poskytování zpětné vazby klademe důraz na vhodnou formulaci (zaměření na problém, činnost) - přednost dáváme pozitivnímu vyjádření.

Výsledky vzdělávání v ZŠS se hodnotí slovním hodnocením podle paragrafu 51 odst.4 zák. č. 561/2004 Sb.

V pololetí obdrží žáci výpis z vysvědčení, na závěr školního roku vysvědčení se slovním vyjádřením hodnocení. Během roku při běžném kontaktu a na třídních schůzkách jsou rodiče průběžně informováni o výsledcích svých dětí.

8.10 Autoevaluace školy

Autoevaluace je vlastní plánovitá hodnotící činnost, která je zaměřena na hodnocení práce školy za účelem zajištění kvality vzdělávání v rámci realizovaného vzdělávacího programu. Ve školní praxi je to soubor pravidelně se opakujících aktivit zaměřených na sebehodnocení školy, průběžná diskuse o tom, co se ve škole děje, o problémech, které je třeba řešit a způsobech jejich nápravy.

Hlavním cílem autoevaluace je získávání informací o tom, jak se daří realizovat ŠVP, jak tento program podporuje práci učitelů, jaké jsou podmínky pro realizaci. Získané informace a podněty slouží jako zpětná vazba, na jejímž základě jsou činěna opatření ke zkvalitnění ŠVP, zefektivnění výuky.

Hlavními oblastmi autoevaluace školy jsou:

- Průběh a výsledky vzdělávání

- Podmínky pro vzdělávání
- Vztahy školy se žáky, rodiči, veřejností a zřizovatelem
- Vedení školy

Oblast: **Průběh a výsledky vzdělávání**

<i>Cíle</i>	<i>Kritéria</i>	<i>Nástroje / čas.harmonogram</i>
Soulad ŠVP s RVP ZV LMP	Věcná správnost ŠVP	Soustavná kontrola v průběhu tvorby ŠVP, v prvním období realizace / průběžně v době přípravy a tvorby ŠVP, na konci šk.roku
Sledování průběhu vzdělávání se zřetelem k vytváření klíčových kompetencí	Reálnost uskutečňování PT a projektů ŠVP	Rozhovory s vyučujícími, dotazníky / průběžně, dotazníky 1x ročně
	Kvalita práce učitelů – příprava, organizace výuky, formy a metody, motivace, hodnocení, klima třídy ap.	Hospitace, kontrola školní dokumentace / průběžně sebehodnocení učitelů, žákovské dotazníky / 1x ročně
	Posun ve vytváření cílových kompetencí	Žákovská portfolia / průběžně
Uplatňování principu individuálního přístupu	Úroveň IVP, spolupráce s rodiči a odborníky při jejich tvorbě. Individuální přístup k žákům v hodinách, skupinové vyučování. Uplatňování ind.přístupu při hodnocení žáků.	Vypracované IVP, hospitace, sledování hodnocení žákovských prací / při vypracování IVP, průběžně

Oblast: **Podmínky pro vzdělávání**

<i>Cíle</i>	<i>Kritéria</i>	<i>Nástroje / čas.harmonogram</i>
Vliv personálních podmínek na vyučování	Kvalifikovanost a složení pedagogického sboru	Osobní dokumentace / průběžně
	Úroveň DVPP	Plán a plnění DVPP, učitelský dotazník / 1x ročně
Vliv materiálně technických podmínek na úroveň vyučování	Vybavenost školy pro názorné a moderní vyučování	Dotazníky žákovské, učitelské, rozhovory s učiteli, kontrola ICT plánu / 1x ročně, průběžně
Kvalita pracovního prostředí, klima, kultura školy	Úroveň personálních vztahů, pracovní podmínky učitelů i	Dotazník, SWOT analýza / 1x ročně

	provozních zaměstnanců. Funkčnost, bezpečnost a estetická úroveň učeben a ostatních prostor školy	Prověrka BOZP / 1x ročně
--	--	---------------------------------

Oblast: **Vztahy školy se žáky, rodiči, veřejností a zřizovatelem**

<i>Cíle</i>	<i>Kritéria</i>	<i>Nástroje / čas.harmonogram</i>
Kvalita výchovného poradenství	Činnost vých.poradce ve vztahu k potřebám školy, žáků, rodičů	Dokumentace VP, dotazníky žákům a rodičům / 1x ročně
Budování pozitivní atmosféry ve škole	Úroveň prevence soc.patologických jevů	Minimální preventivní program / 1x ročně
Možnost přístupu k informacím, propagace školy na veřejnosti	Existence přívětivého prostředí, existence důvěry žáků a rodičů k učitelům a vedení školy	Dotazník žáci, rodiče / 1x ročně
Spolupráce se zřizovatelem, školskou radou	Informační systém školy, poskytování potřebných informací rodičům, zřizovateli, veřejnosti. Akce pro veřejnost.	Web.stránky, povinná dokumentace (výroční zprávy, koncepce rozvoje), informace v tisku / 1x ročně, průběžně
	Kvalita vztahů se zřizovatelem, ekonomické zabezpečení školy	Výroční zpráva, výroční zpráva o hospodaření, zápisy z jednání školské rady / 1x ročně

Oblast : **Vedení školy**

<i>Cíle</i>	<i>Kritéria</i>	<i>Nástroje / čas.harmonogram</i>
Kvalita systémového řízení	Účinnost organizační struktury, míra spoluúčasti pracovníků na řízení školy, delegování odpovědnosti	Organizační systém, zápisy z ped.rad, koncepce školy, SWOT analýza / 1x ročně
Plánování řídicích činností	Koncepce, ŠVP, periodické plány, realizovatelnost záměrů školy	Dokumentace školy, roční plány / 1x ročně, průběžně
Podpora vedení školy zkvalitňování vzdělávací činnosti	Personální rozvoj, DVPP, samostudium	Plány DVPP, samostudia, pohovory s učiteli / průběžně, 1x ročně

Pro účely vlastního hodnocení (autoevaluace) používá škola SWOT analýzu, dotazník ke zjišťování kultury školy, dotazníky pro žáky a rodiče, dotazník pro sebehodnocení učitelů. Tyto dokumenty se budou v průběhu času doplňovat, obměňovat a upravovat tak, aby co nejlépe sloužily svému účelu.